

ภาวะสังคมไทย ไตรมาสสอง ปี 2569

การจ้างงาน
+5.1

อัตราการว่างงาน
= 0.95

หนี้ครัวเรือน
+0.50
(Q1/2569)

การเจ็บป่วยด้วย
โรคเฝ้าระวัง
-45.8

การบริโภค
เหล้าและบุหรี่
+0.6

คดีอาญา
+18.3

อุบัติเหตุทางถนน
+7.6

การร้องเรียน
ของผู้บริโภค
+38.6

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

Online Grooming: ความเสี่ยง
ที่ซ่อนอยู่ในโลกเสมือน

ละครแนวตึง : ความบันเทิง
รูปแบบใหม่กับผลกระทบ
ที่สังคมต้องจับตา

แรงงานแพลตฟอร์ม :
เมื่อการคุ้มครองต้อง
ก้าวให้ทันการจ้างงานยุคดิจิทัล

บทความประจำฉบับ

การรับมือกับการลงทุน
Data Center
ในต่างประเทศ

บทความ

การรับมือกับการลงทุน Data Center ในต่างประเทศ

การโอนเงินผ่านแอปพลิเคชัน ดูหนังบนสตรีมมิง หรือตามคำตามกับ AI ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ล้วนเกี่ยวข้องกับ **Data Center**

ปี 2568-2573 **ทั่วโลกลงทุนสะสมถึง 6.7 ล้านล้าน USD**

ภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจะมีสัดส่วนความต้องการ Data Center ถึง 34%

โอกาสและความท้าทายจากขยายตัวการลงทุนในต่างประเทศ

Data Center ช่วยให้เกิด

- การจ้างงาน +3.5%
- ค่าจ้างรวม +5.0%
- จำนวนสถานประกอบการ +4.7%

กรณี Loudoun County, Virginia

สร้างรายได้ให้ท้องถิ่น 890 ล้าน USD/ปี
นำไปสร้างถนน และ ss. 36 แห่ง

การสร้าง Data Center ขนาดใหญ่แห่งเดียว อาจใช้ไฟฟ้า ≈ บ้าน 8 หมื่นหลัง

ที่มา : Yue & Zeng (2026)

การเติบโตของ Data Center เป็นปัจจัยที่หลายประเทศต้องรับมือ

ใช้น้ำและไฟฟ้าสูง

Netherlands ใช้น้ำดิบหล่อเย็นระบบราว 84 ล้านลิตร ในปี 2564

Ireland ใช้ไฟฟ้า ≈ 21% ของไฟฟ้าทั่วประเทศ ในปี 2566

USA พ้องร้องกรณีมลพิษอากาศจากการเดินเครื่องจ่ายไฟฟ้าให้ Data Center

ประโยชน์ในประเทศที่ตั้งยังจำกัด

Sweden เทคโนโลยีและการดำเนินงานหลักถูกควบคุมโดยบริษัทเจ้าของ Data Center

USA การจ้างงานในช่วงก่อสร้าง 1.7 พันตำแหน่ง

เมื่อก่อสร้างเสร็จ เหลือเพียง 160 ตำแหน่ง

ออกแนวทางทางกำกับควบคุมคู่กับการส่งเสริมการลงทุน

EU : ผู้ให้บริการต้องรายงานการใช้พลังงานและน้ำ

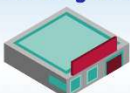

Singapore กำหนดให้ใช้พลังงานสะอาดอย่างน้อย 50%

Malaysia รัฐส่งเสริมให้ใช้สินค้าและบริการภายในประเทศ ≥ 30%

ไทยอยู่ตรงไหน

เปิดดำเนินการแล้ว 42 แห่ง

แนวโน้มขยายตัว

อยู่ระหว่างยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุน 36 โครงการ มูลค่า 7.28 แสนล้านบาท

ปัจจุบันเริ่มวางกลไกรองรับ Data Center

- จัดตั้งคณะอนุกรรมการจัดการพลังงานกลั่นกรองโครงการดาต้าเซ็นเตอร์
- โครงการนำร่อง Direct PPA รายละเอียดหลักเกณฑ์ วิธีการประเมินการบังคับใช้อยู่ระหว่างการพัฒนา

ปัจจัยที่ควรคำนึงหากจะลงทุนใน Data Center

การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการไทย

≈ 60% ของการลงทุนมาจากอุปกรณ์ IT
นำเข้าเป็นหลัก

ผู้ประกอบการที่ได้รับประโยชน์ส่วนใหญ่

- ก่อสร้าง
- พัฒนาที่ดิน
- สาธารณูปโภค

กติกากำกับดูแล Data Center

ไม่มีหน่วยงานหลักดูแลโครงการในภาพรวม

กฎหมายยังไม่ครอบคลุมลักษณะเฉพาะของ Data Center

ไทยควรเตรียมการอย่างไร ?

1. เร่งพัฒนาระบบกำกับดูแล อาทิ จัดหน่วยงานหลักรับผิดชอบ ทบทวนปรับปรุงกฎหมาย ประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ รายงานผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
2. สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าของ Data Center
3. เปิดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม เพื่อลดความขัดแย้ง
4. ส่งเสริมการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

U.S. Bank

ภาพรวมการจ้างงานในไตรมาสสอง ปี 2569 ขยายตัวดีขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอรองรับกำลังแรงงานที่เข้าสู่ตลาด ขณะที่ค่าจ้างที่แท้จริงหดตัวจากเงินเฟ้อ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมรองรับการบังคับใช้กฎหมายกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง ผลกระทบจากเอลนีโญต่อการจ้างงานภาคเกษตร และการลักลอบประกอบอาชีพสงวนของแรงงานข้ามชาติที่เพิ่มขึ้น

ไตรมาสสอง ปี 2569 การจ้างงานปรับตัวดีขึ้น ผู้มีงานทำมีจำนวน 41.5 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.1 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน จากการขยายตัวของการทำงานทั้งภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรมที่ร้อยละ 6.5 และ 4.5 ตามลำดับ โดยภาคเกษตรกรรมได้รับแรงหนุนจากการขยายตัวของการผลิตภาคเกษตรและราคาสินค้าเกษตรที่ปรับตัวสูงขึ้น แม้ความล่าช้าของฝนจะทำให้กำลังแรงงานรอฤดูกาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.0 ขณะที่นอกภาคเกษตรกรรมได้แรงหนุนจากการจ้างงานในสาขาก่อสร้างที่ขยายตัวร้อยละ 8.3 ตามการขยายตัวของการลงทุนภาคเอกชน และในสาขาโรงแรมและภัตตาคารที่ขยายตัวร้อยละ 5.8 จากการท่องเที่ยวในประเทศที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะช่วงวันหยุดยาว

ตารางที่ 1 ผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากร

	จำนวน (หน่วย : ล้านคน)							การเปลี่ยนแปลง (%YoY)						
	2567	2568				2569		2567	2568				2569	
	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
กำลังแรงงานรวม	40.2	40.1	40.1	40.2	40.1	41.9	42.2	-0.3	-0.4	-0.2	-0.7	-1.0	4.6	5.1
1. ผู้มีงานทำ	39.5	39.4	39.5	39.9	39.8	41.2	41.5	-0.4	-0.5	0.0	-0.5	-0.9	4.6	5.1
1.1 ภาคเกษตร	11.0	10.6	10.9	11.9	11.5	11.3	11.7	-5.0	-3.1	-0.9	-2.9	-3.4	6.2	6.5
1.2 นอกภาคเกษตร	28.5	28.8	28.6	28.0	28.3	29.9	29.9	1.5	0.5	0.4	0.6	0.2	4.0	4.5
- การผลิต	6.4	6.3	6.4	6.3	6.3	6.5	6.4	2.2	-0.4	0.1	2.6	1.2	2.2	0.4
- ก่อสร้าง	2.4	2.3	2.3	2.0	2.1	2.4	2.5	1.5	-5.1	-3.7	-5.4	-7.4	0.4	8.3
- ค้าส่ง/ค้าปลีก	6.9	6.7	6.8	6.8	6.8	7.2	7.1	0.2	-3.1	-1.2	1.5	-0.8	7.3	4.2
- โรงแรม ภัตตาคาร	3.4	3.6	3.5	3.3	3.5	3.6	3.7	4.9	3.5	3.1	-0.6	-1.1	1.5	5.8
- การขนส่ง/จัดเก็บสินค้า	1.6	1.7	1.7	1.7	1.6	1.8	1.8	9.0	4.5	7.9	4.9	3.2	4.5	2.9
- อื่น ๆ	7.9	8.2	7.9	7.7	8.0	8.6	8.4	-0.8	4.0	0.2	-0.6	2.4	4.7	6.7
2. จำนวนผู้ว่างงาน	0.43	0.36	0.37	0.31	0.28	0.39	0.40	0.01	-12.3	-14.8	-25.7	-21.7	9.9	9.7
อัตราการว่างงาน (%)	1.07	0.89	0.91	0.76	0.70	0.94	0.95							
3. กำลังแรงงานรอฤดูกาล	0.25	0.34	0.24	0.04	0.09	0.32	0.25	26.9	43.5	-3.8	19.8	28.4	-5.6	4.0
4. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (เอกชน)	46.6	44.0	46.9	47.5	47.3	43.9	46.8	-0.1	-0.1	0.6	0.2	-0.1	-0.1	-0.2
5. ชั่วโมงทำงานเฉลี่ย/สัปดาห์ (รวม)	42.8	40.8	42.7	43.1	42.8	40.9	42.6	0.3	-0.6	-0.4	-0.5	0.0	0.4	-0.3
5.1 ผู้ทำงานน้อยกว่า 10 ชม.	0.6	1.0	0.5	0.3	0.5	0.7	0.4	8.5	28.7	-16.2	10.6	-5.8	-31.5	-24.1
- ต้องการงานเพิ่ม	0.04	0.06	0.03	0.04	0.03	0.02	0.03	-5.1	28.7	-32.1	144.7	-35.0	-58.9	-13.3
- ไม่ต้องการงานเพิ่ม	0.6	1.0	0.5	0.2	0.5	0.7	0.4	9.7	28.7	-15.0	-0.2	-3.2	-29.9	-24.8
5.2 ผู้ทำงานต่ำระดับ*	0.16	0.18	0.16	0.14	0.15	0.19	0.19	-19.8	-7.9	-4.0	-25.7	-34.4	5.4	19.1
5.3 ผู้ทำงาน 40 ชม. ขึ้นไป	28.3	25.6	28.4	28.7	28.8	26.7	29.4	0.3	0.8	0.1	-1.0	0.3	4.3	3.8
5.4 ผู้ทำงาน 50 ชม. ขึ้นไป	6.9	5.9	6.3	6.4	6.4	6.1	6.5	2.5	-5.0	-8.0	-6.9	-5.7	4.1	3.3
6. จำนวนผู้ว่างงานแฝง**	0.3	0.4	0.3	0.1	0.1	0.3	0.3	20.7	41.2	-8.1	65.3	5.9	-13.1	2.1
อัตราการว่างงานแฝง (%)	0.73	1.00	0.67	0.20	0.30	0.83	0.65							

หมายเหตุ : * ผู้ทำงานต่ำกว่าระดับ คือ ผู้ที่ทำงานต่ำกว่า 35 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และต้องการทำงานเพิ่ม

** ผู้ว่างงานแฝง คือ ผู้ที่มีชั่วโมงการทำงานต่ำกว่า 10 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (รวมถึงผู้ที่ทำงาน 0 ชั่วโมงต่อสัปดาห์) และต้องการทำงานเพิ่ม และกำลังแรงงานรอฤดูกาล

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

แผนภาพที่ 1 ชั่วโมงการทำงานเฉลี่ย ปี 2564-2569

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 2 ค่าจ้างแรงงานเฉลี่ย จำแนกตามสถานภาพ

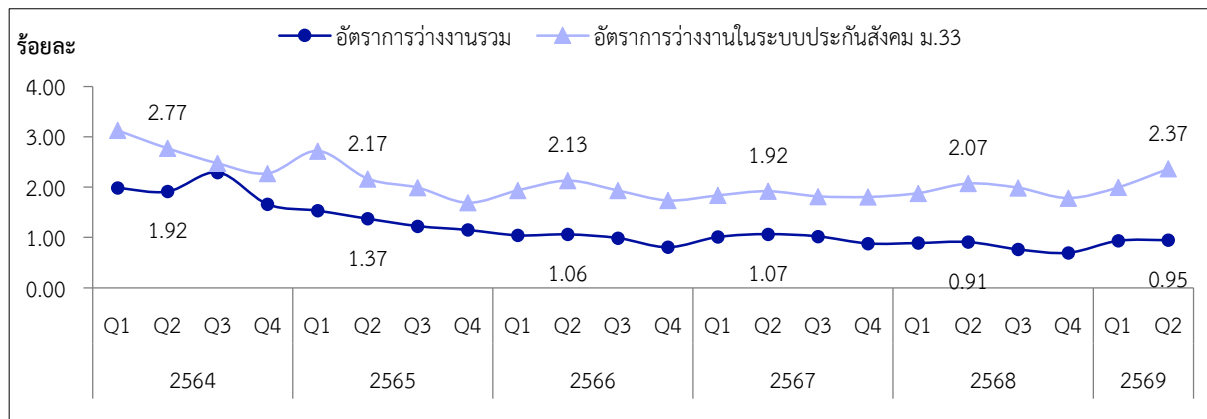
	ค่าจ้างเฉลี่ย (บาท/คน/เดือน)						อัตราการเติบโต (ร้อยละ)					
	2568				2569		2568				2569	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
ภาพรวม	16,246	15,977	15,957	15,882	16,145	15,937	-0.80	-1.88	-0.31	0.02	-0.62	-0.25
กลุ่มลูกจ้างในระบบ	15,565	15,712	15,972	15,912	15,675	15,853	3.40	2.50	1.62	1.11	0.71	0.90
- ลูกจ้างรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	21,071	21,504	21,560	21,119	21,308	21,542	1.63	2.40	2.93	1.26	1.12	0.18
- ลูกจ้างเอกชน	14,273	14,370	14,705	14,711	14,392	14,533	3.51	2.41	1.26	0.82	0.83	1.13
กลุ่มอาชีพอิสระ	17,277	16,380	15,934	15,837	16,852	16,059	-6.37	-7.82	-2.94	-1.49	-2.46	-1.96
- ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง	17,288	16,391	15,937	15,843	16,857	16,061	-6.41	-7.83	-2.96	-1.51	-2.49	-2.02
- การรวมกลุ่ม	8,833	8,517	9,623	9,516	7,572	12,454	-17.49	-15.07	-19.67	1.36	-14.28	46.23

หมายเหตุ : การจัดเก็บข้อมูลค่าจ้างตั้งแต่ไตรมาสหนึ่ง ปี 2567 มีการเก็บข้อมูลของกลุ่มแรงงานอิสระ ได้แก่ ผู้ทำธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง และการรวมกลุ่ม

พื้มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ผู้ว่างงานปรับตัวเพิ่มขึ้น ไตรมาสสอง ปี 2569 มีผู้ว่างงานในภาพรวมจำนวน 4.0 แสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.7 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน คิดเป็นอัตราการว่างงานร้อยละ 0.95 จากร้อยละ 0.91 ในปี 2568 โดยเพิ่มจากกลุ่มที่เคยทำงานมาก่อนเป็นหลัก (เพิ่มขึ้น 7.1 หมื่นคน) ขณะที่กลุ่มที่ไม่เคยทำงานมาก่อนปรับตัวลดลง เมื่อพิจารณาสาเหตุของการว่างงานในกลุ่มที่เคยทำงานมาก่อนพบว่า เกือบครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ 41.1) เป็นการลาออกจากงาน และส่วนใหญ่มาจากสาขาการค้าส่งและค้าปลีก (ร้อยละ 22.1) และสาขาการผลิต (ร้อยละ 20.1) นอกจากนี้ หากพิจารณาอัตราการว่างงานตามระดับการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้จบอุดมศึกษายังคงมีอัตราการว่างงานสูงสุดที่ร้อยละ 1.70 แม้จำนวนผู้ว่างงานจะลดลง สำหรับการว่างงานในระบบประกันสังคม พบว่าไตรมาสสอง ปี 2569 มีผู้ขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีว่างงาน 2.9 แสนคน คิดเป็นอัตราการว่างงานในระบบที่ร้อยละ 2.37 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 2.07 ในช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้าที่พบว่า ในช่วงครึ่งแรกของปี 2569 มีธุรกิจแจ้งเลิกประกอบกิจการ 7,024 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน

แผนภาพที่ 3 อัตราการว่างงานภาพรวมและอัตราการว่างงานในระบบ ปี 2564-2569

ที่มา : การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานประกันสังคม

นอกจากผู้ว่างงานจะเพิ่มขึ้นแล้ว ยังพบว่าผู้เสมือนว่างงาน หรือผู้มีงานทำที่มีชั่วโมงการทำงานอยู่ในระดับต่ำ¹ มีจำนวน 2.2 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.0 เป็นการเพิ่มขึ้นทั้งในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรมที่ร้อยละ 3.7 และร้อยละ 14.5 ตามลำดับ นอกจากนี้ ผู้ว่างงานระยะยาวตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป มีจำนวน 8.1 หมื่นคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.3 จากกลุ่มที่เคยทำงานมาก่อนเป็นหลัก โดยสาเหตุสำคัญของการว่างงานในกลุ่มนี้มาจากการลาออกเอง

ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ

1. **การบังคับใช้กฎหมายกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง** กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างจัดตั้งขึ้นตามมาตรา 126 แห่ง พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เพื่อเป็นเงินก้อนให้แก่ลูกจ้างเมื่อออกจากงานในทุกกรณี โดยมาจากการร่วมส่งเงินสมทบระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง สำหรับสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป และไม่มีการจัดสวัสดิการในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่น อาทิ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ทั้งนี้ กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้างจะเริ่มมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2569 เป็นต้นไป และคาดว่า ในปี 2569 จะมีสถานประกอบการที่อยู่ในข่ายต้องนำส่งเงินสมทบกว่า 107,000 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 80.7 ของสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ครอบคลุมลูกจ้างราว 5.7 ล้านคน อย่างไรก็ตาม ลูกจ้างจำนวนหนึ่งยังไม่ทราบถึงสิทธิประโยชน์ของกองทุนฯ (กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง, 2566) สอดคล้องกับผลการศึกษาของปกป้อง สารบรรณ และคณะ (2569) ที่พบว่า ลูกจ้างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิกรณีเลิกจ้างตาม พ.ร.บ. คุ้มครองแรงงาน ในระดับต่ำ ซึ่งอาจส่งผลให้ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ จึงควรเร่งเสริมสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกองทุนฯ แก่นายจ้างและลูกจ้างที่อยู่ในข่ายต้องส่งเงินสมทบ ควบคู่กับการพัฒนาระบบรองรับการขึ้นทะเบียน การนำส่งเงินสมทบ และการกำกับติดตามการดำเนินงาน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง		
1 กิจกรรมที่ต้องเข้าร่วมกองทุน	2 อัตราเงินสะสมและเงินสมทบ	3 บทกำหนดโทษ
นายจ้างที่มีลูกจ้าง ตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป และไม่มีการจัดสวัสดิการในลักษณะเดียวกันตามกฎหมายอื่น เช่น กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	<u>1 ตุลาคม 2569 - 30 กันยายน 2574</u> - นายจ้างและลูกจ้างจ่ายเงินสมทบฝ่ายละร้อยละ 0.25 ของค่าจ้าง <u>1 ตุลาคม 2574 เป็นต้นไป</u> - นายจ้างและลูกจ้างจ่ายเงินสมทบฝ่ายละร้อยละ 0.5 ของค่าจ้าง	นายจ้างที่ไม่ยื่นแบบแสดงรายการ/ไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามที่กฎหมายกำหนด หรือแจ้งข้อมูลเท็จ มีโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หากไม่นำส่งเงินสมทบ หรือส่งไม่ครบถ้วน ต้องชำระเงินเพิ่มให้แก่กองทุนในอัตราร้อยละ 5 ต่อเดือน

2. **ความเสี่ยงต่อการจ้างงานในภาคเกษตรจากปรากฏการณ์เอลนีโญ** ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปรากฏการณ์เอลนีโญที่มีแนวโน้มทวีความรุนแรงเป็นซูเปอร์เอลนีโญในช่วงปลายปี 2569 ส่งผลให้หลายพื้นที่เริ่มประสบปัญหาภัยแล้งจากปริมาณฝนที่ลดลงและฝนทิ้งช่วงยาวนานขึ้น โดยรายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร ในช่วงระหว่างวันที่ 1 เมษายน - 9 กรกฎาคม 2569 พบว่า มีพื้นที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งแล้ว 5 จังหวัด² ครอบคลุมพื้นที่เกษตร 8,646 ไร่ และเกษตรกร 4,453 ราย ทั้งนี้ งานศึกษาของ Krungthai COMPASS คาดว่า ผลกระทบของเอลนีโญจะต่อเนื่องถึงครึ่งแรกของปี 2570 ทำให้ภาคเกษตรเสียหายถึง 6.2 หมื่นล้านบาท โดยข้าวได้รับผลกระทบมากที่สุด คิดเป็นมูลค่าความเสียหายราว 4.3 หมื่นล้านบาท ส่งผลให้รายได้เกษตรกร

¹ ผู้ที่ทำงาน 0-20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ในภาคเกษตรกรรม และผู้ที่ทำงาน 0-24 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นอกภาคเกษตรกรรม

² ได้แก่ อุทัยธานี ฉะเชิงเทรา ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และนครศรีธรรมราช

ในปี 2569 มีแนวโน้มลดลงประมาณร้อยละ 8.0 อาจทำให้ความต้องการแรงงานภาคเกษตรลดลง และเร่งให้แรงงานบางส่วนย้ายไปทำงานในภาคเศรษฐกิจอื่น จึงควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับผลกระทบต่อแรงงานภาคเกษตร โดยส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยที่มีตลาดรองรับ และในระยะยาวควรพัฒนาพันธุ์พืชทนแล้งควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ

3. การลักลอบประกอบอาชีพสงวนของแรงงานข้ามชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (1 ตุลาคม 2568 - 28 พฤษภาคม 2569) กรมการจัดหางานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่ตรวจสอบการทำงานของแรงงานข้ามชาติทั่วประเทศ พบการทำงานผิดกฎหมายแล้ว 3,217 ราย ในจำนวนนี้เป็นการลักลอบประกอบอาชีพสงวน 1,053 ราย เช่น งานเร่ขายสินค้า งานนวดไทย งานตัดผม งานเสริมสวย และงานขับชี่ยานพาหนะ เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.3 จากปีก่อน (1 ตุลาคม 2567 - 18 เมษายน 2568) จึงควรเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสอบการทำงานของแรงงานข้ามชาติ ควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายกับนายจ้างที่จ้างแรงงานผิดกฎหมายและแรงงานข้ามชาติที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตหรือประกอบอาชีพสงวน ทั้งนี้ หากพบการกระทำผิดกฎหมายดังกล่าว สามารถแจ้งเบาะแสได้ที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดทุกจังหวัด และสำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 1-10 หรือที่สายด่วนกรมการจัดหางาน 1506 กด 2

หน้าครัวเรือน

ไตรมาสหนึ่ง ปี 2569 หนี้ครัวเรือนขยายตัวเล็กน้อย ขณะที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวเร่งขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ลดลง แต่ยังมีความเสี่ยงด้านความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือน ทั้งนี้ มีประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง คือ ความเสี่ยงจากการที่ผู้กู้ซื้อที่อยู่อาศัยมีบัญชีเงินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมากกว่าหนึ่งบัญชี และลูกหนี้ที่เข้าร่วมมาตรการช่วยเหลือภาครัฐ ยังไม่สามารถกลับมาชำระหนี้ได้

หนี้ครัวเรือนขยายตัวเล็กน้อย เมื่อสิ้นสุดไตรมาสหนึ่ง ปี 2569 หนี้ครัวเรือนมีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 16.41 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 0.50 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ขณะที่เศรษฐกิจไทยขยายตัวเร่งขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 85.9 ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดนับตั้งแต่ไตรมาสสอง ปี 2563

ตารางที่ 3 ภาพรวมของนักเรียน

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	2564	2565	2566	2567				2568				2569
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
มูลค่าหนี้ครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	15.32	15.92	16.39	16.37	16.36	16.36	16.43	16.31	16.31	16.33	16.44	16.41
%YoY	3.80	3.92	2.98	2.40	1.55	0.82	0.21	-0.35	-0.31	-0.19	0.04	0.50
%QoQ (ปรับฤดูกาล)	N/A	N/A	N/A	0.31	0.09	-0.08	-0.10	-0.21	0.07	0.06	0.12	0.25
สัดส่วนต่อ GDP (ร้อยละ)	94.6	91.6	91.1	90.4	89.4	88.0	87.9	86.7	86.3	86.4	86.7	85.9

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมวลผลโดย สศช.

ทั้งสินเชื่อส่วนบุคคลและสินเชื่อที่อยู่อาศัยขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่สอง โดยในไตรมาสหนึ่ง ปี 2569 สินเชื่อส่วนบุคคลขยายตัวร้อยละ 4.82 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.87 และ 4.34 ในไตรมาสสามและสี่ ปี 2568 ตามลำดับ ขณะที่สินเชื่อเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ขยายตัวร้อยละ 1.73 สูงขึ้นจากร้อยละ 1.61 และ 1.63 ในช่วงเดียวกัน ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมาตรการกระตุ้นภาคอสังหาริมทรัพย์ ได้แก่ การลดค่าธรรมเนียมการโอนและจดจำนองเหลือร้อยละ 0.01 สำหรับที่อยู่อาศัยราคาไม่เกิน 7 ล้านบาท และการผ่อนคลายเกณฑ์การปล่อยสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (Loan to Value) ให้ผู้กู้สามารถขอสินเชื่อได้เต็มมูลค่าหลักประกันสำหรับการซื้อบ้านหลังแรก รวมถึงผ่อนปรนเงื่อนไขเงินดาวน์สำหรับบ้านหลังที่สอง ในทางกลับกัน สินเชื่อเพื่อยานยนต์หดตัวร้อยละ 7.51 ต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่ 10

ตารางที่ 4 มูลค่า สัดส่วน และอัตราการขยายตัวหนี้ครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์

ณ สิ้นสุดระยะเวลา	Q1/69		อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)								
	มูลค่า (ล้านล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)	2567				2568				2569
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
เงินให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือน	16.41	100.0	2.40	1.55	0.82	0.21	-0.35	-0.31	-0.19	0.04	0.50
เพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์	5.72	34.9	3.46	2.97	2.46	2.18	1.88	1.69	1.61	1.63	1.73
เพื่อยานยนต์	1.28	7.8	-2.42	-5.77	-7.93	-9.73	-9.98	-9.57	-9.35	-7.87	-7.51
เพื่อการประกอบธุรกิจ	2.89	17.6	1.03	0.07	0.05	-0.40	-0.41	-0.07	-0.54	-0.93	-1.63
เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลอื่น	5.02	30.6	5.01	4.37	3.63	2.91	2.50	2.61	2.63	3.09	3.75
- สินเชื่อส่วนบุคคล	3.67	22.4	4.32	4.46	4.59	4.32	3.81	4.09	3.87	4.34	4.82
- สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ*	0.87	5.3	10.41	7.25	4.03	1.42	0.53	-0.16	0.25	1.20	1.54
- สินเชื่อบัตรเครดิต	0.48	2.9	0.63	-1.14	-3.40	-3.36	-2.84	-2.56	-1.93	-2.08	-0.09
สินเชื่ออื่น ๆ**	1.49	9.1	-0.26	0.10	-1.28	-2.01	-5.33	-6.04	-5.98	-6.16	-2.98

หมายเหตุ : * สินเชื่อส่วนบุคคลภายใต้กำกับ คือ สินเชื่อที่ผู้ให้บริการต้องขอใบอนุญาตกับธนาคารแห่งประเทศไทย โดยเป็นสินเชื่อส่วนบุคคลที่มีหลักประกันหรือไม่มีหลักประกันที่ให้แก่บุคคลธรรมดา และไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ แต่ไม่มีวัตถุประสงค์นำไปใช้ในการประกอบธุรกิจ อาทิ สินเชื่อจำนำทะเบียนรถ สินเชื่อบัตรเครดิตเงินสด

****** สิ้นเชื่ออื่น ๆ ประกอบด้วย สิ้นเชื่อเพื่อซื้อหลักทรัพย์ สิ้นเชื่อเพื่อการศึกษา และสิ้นเชื่อที่ไม่สามารถจำแนกวัตถุประสงค์ได้

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย ประมวลผลโดย สศช.

แม้สัดส่วนหนี้เสีย (NPLs) ต่อสินเชื่อรวมลดลง แต่สัดส่วนหนี้ที่เริ่มมีปัญหา (SMLs) กลับเพิ่มขึ้น ข้อมูลจากบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด (เครดิตบูโร) ในไตรมาสหนึ่ง ปี 2569 พบว่า ยอดคงค้างสินเชื่อบุคคลธรรมดาที่ค้างชำระเกิน 90 วันขึ้นไป (NPLs) มีมูลค่า 1.25 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.20 ของสินเชื่อรวม ลดลงจากร้อยละ 9.59 ในไตรมาสก่อนหน้า โดยสัดส่วน NPLs ลดลงในทุกประเภทสินเชื่อ ขณะที่ NPLs ในระบบธนาคารพาณิชย์มีมูลค่า 1.70 แสนล้านบาท หรือร้อยละ 3.25 ของสินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 3.23 ในไตรมาสก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม เครดิตบูโรรายงานว่า สินเชื่อค้างชำระระหว่าง 31-90 วัน (SMLs) มีมูลค่า 5.53 แสนล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 4.07 ของสินเชื่อรวม เพิ่มขึ้นต่อเนื่องเป็นไตรมาสที่สองจากร้อยละ 3.51 ในไตรมาสก่อนหน้า และร้อยละ 3.09 ในไตรมาสสาม ปี 2568 โดยเฉพาะสินเชื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อส่วนบุคคล และสินเชื่อเพื่อการพาณิชย์ สะท้อนความเสี่ยงที่อาจพัฒนาเป็น NPLs ในระยะถัดไป จึงควรติดตามความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนอย่างใกล้ชิด และเร่งให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่เริ่มมีสัญญาณผิดนัดชำระหนี้เหมาะสม

ตารางที่ 5 สินเชื่อที่ผิดนัดชำระเกิน 90 วันขึ้นไป (NPLs) รายวัตถุประสงค์

ประเภทสินเชื่อ	สัดส่วน Q1/69 (ร้อยละ)	แหล่งที่มาของการขายตัวของ NPLs	อัตราการขายตัวของ NPLs (ร้อยละ)									สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)								
			2567				2568				2569	2567				2568				2569
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
รวม NPLs	100.0	5.23	14.9	12.2	14.1	16.4	8.7	6.9	7.6	7.6	5.2	8.01	8.48	8.78	8.94	8.78	9.11	9.45	9.59	9.20
สินเชื่อที่อยู่อาศัย	19.4	0.94	18.2	23.2	28.0	29.1	16.5	9.9	6.1	5.7	4.8	3.98	4.34	4.58	4.54	4.52	4.66	4.74	4.68	4.64
สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์	21.4	0.19	32.0	29.7	22.8	15.9	11.4	5.4	7.2	2.8	0.8	9.30	10.03	10.33	11.09	11.30	11.65	12.16	12.43	12.38
สินเชื่อบัตรเครดิต	5.4	-0.19	14.6	21.5	18.8	13.0	9.1	2.4	1.8	5.3	-3.2	11.50	12.29	12.58	11.88	12.62	12.68	12.86	12.56	12.23
สินเชื่อส่วนบุคคล	21.9	0.49	11.9	7.7	8.6	9.2	2.1	4.3	3.3	4.1	2.2	10.14	10.44	10.77	10.77	10.22	10.72	10.90	11.04	10.22
สินเชื่อเพื่อการเกษตร	2.1	0.03	-28.9	-33.9	-34.1	-14.2	-37.7	-37.1	-28.0	-22.8	1.4	5.08	6.12	5.90	5.47	3.71	4.56	4.83	4.79	4.19
สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์	6.6	0.45	13.4	9.7	20.1	19.3	7.2	4.8	1.3	7.8	6.9	10.87	11.55	12.25	12.67	12.23	12.82	13.20	13.87	13.33
อื่น ๆ	23.1	3.33	13.5	5.9	12.5	21.9	15.9	20.7	25.2	24.1	15.9	19.25	19.27	19.79	20.54	19.98	20.00	21.14	21.80	20.25

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ประมวลผลโดย สศช.

ตารางที่ 6 สินเชื่อที่ผิดนัดชำระระหว่าง 31-90 วัน (SMLs) รายวัตถุประสงค์

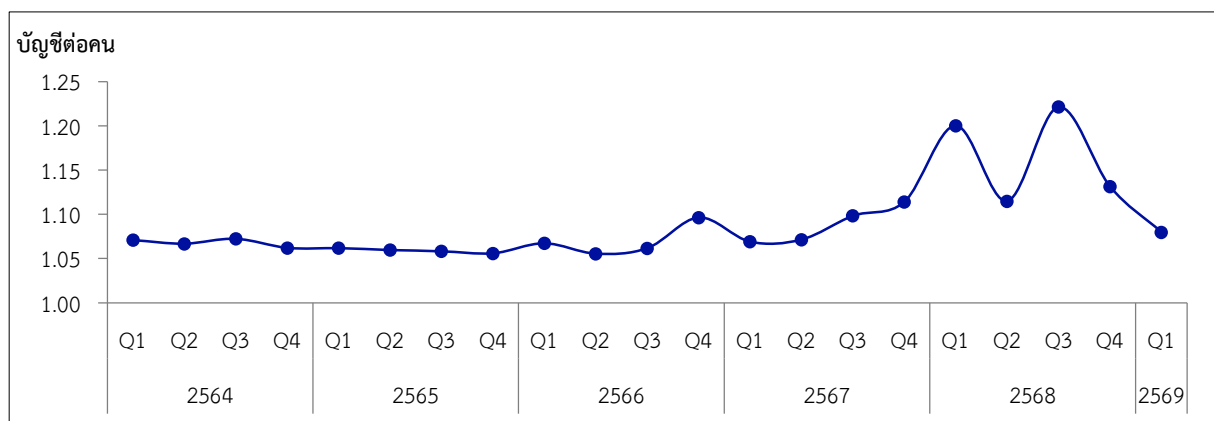
ประเภทสินเชื่อ	สัดส่วน Q1/69 (ร้อยละ)	แหล่งที่มาของ การขยายตัว ของ SMLs	อัตราการขยายตัวของ SMLs (ร้อยละ)										สัดส่วน SMLs ต่อสินเชื่รวม (ร้อยละ)									
			2567				2568				2569	2567				2568				2569		
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1		
รวม SMLs	100.0	-3.80	7.3	5.0	-2.6	-6.9	-10.8	-13.7	-12.2	-15.5	-3.8	4.72	3.66	3.52	4.17	4.25	3.18	3.09	3.51	4.07		
สินเชื่อที่อยู่อาศัย	32.3	-0.54	15.0	11.7	4.9	2.1	-2.5	-0.4	-2.0	-10.6	-1.7	3.73	2.84	2.82	3.55	3.55	2.76	2.70	3.10	3.41		
สินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์	25.0	-5.74	7.1	2.8	-5.6	-8.7	-16.3	-22.3	-23.2	-24.5	-19.3	7.98	8.32	8.17	7.90	7.28	7.13	6.89	6.49	6.39		
สินเชื่อบัตรเครดิต	1.6	-0.09	32.4	31.3	6.2	3.6	-18.3	-26.7	-11.3	-4.8	-5.6	2.12	2.09	1.84	1.74	1.75	1.54	1.64	1.66	1.65		
สินเชื่อส่วนบุคคล	24.4	-0.35	5.9	-1.4	-8.0	-18.9	-16.9	-15.4	-5.5	-14.3	-1.5	6.34	3.24	3.01	4.46	5.21	2.69	2.78	3.77	5.02		
สินเชื่อเพื่อการเกษตร	0.6	0.17	-72.5	214.7	92.5	-39.1	26.7	-72.5	3.3	-36.0	46.1	0.21	0.11	0.24	0.08	0.31	0.04	0.29	0.06	0.50		
สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์	8.9	0.78	-2.9	12.8	3.6	8.2	-3.0	-6.6	-14.5	-6.9	10.0	7.03	4.01	3.93	6.87	7.15	3.96	3.57	6.49	8.02		
อื่น ๆ	7.1	1.97	-0.6	-10.0	-14.4	-12.6	-2.6	-10.5	0.9	-7.9	40.7	2.56	1.86	1.57	2.03	2.24	1.44	1.35	1.60	2.75		

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ประมวลผลโดย สศช.

ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง

1. ความเสี่ยงจากการที่ผู้กู้ซื้อที่อยู่อาศัยมีบัญชีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยมากกว่าหนึ่งบัญชี ข้อมูลเครดิตบูโรพบว่า ในปี 2568 ผู้กู้สินเชื่อที่อยู่อาศัย 1 คน มีบัญชีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยเปิดใหม่เฉลี่ย 1.11-1.22 บัญชี สูงกว่าช่วงปี 2564-2567 ที่เฉลี่ย 1.06-1.07 บัญชี แม้ไตรมาสหนึ่ง ปี 2569 ค่าเฉลี่ยดังกล่าวจะลดลงเป็น 1.08 บัญชี แต่ยังสะท้อนว่าผู้กู้บางส่วนอาจขอสินเชื่อเพื่อซื้อที่อยู่อาศัยหลายหน่วยในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน และมีการเหนี่ยวนำความสามารถในการชำระคืน ส่วนหนึ่งเกิดจากสถาบันการเงินรายงานข้อมูลเครดิตเข้าระบบเป็นรอบ ประมาณเดือนละครั้ง ทำให้ข้อมูลภาระหนี้ล่าสุดยังไม่ปรากฏ และเปิดช่องให้ผู้กู้สามารถยื่นขอสินเชื่อจากหลายสถาบันการเงินได้ในช่วงเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ นายหน้าอสังหาริมทรัพย์บางส่วนอาจใช้ช่องว่างดังกล่าวเสนอขายที่อยู่อาศัยหลายหน่วยเพื่อปล่อยเช่าหรือเก็งกำไร ซึ่งอาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้ในอนาคต จึงควรพัฒนาระบบรายงานข้อมูลเครดิตให้มีความถี่มากขึ้น เพื่อลดช่องว่างดังกล่าว

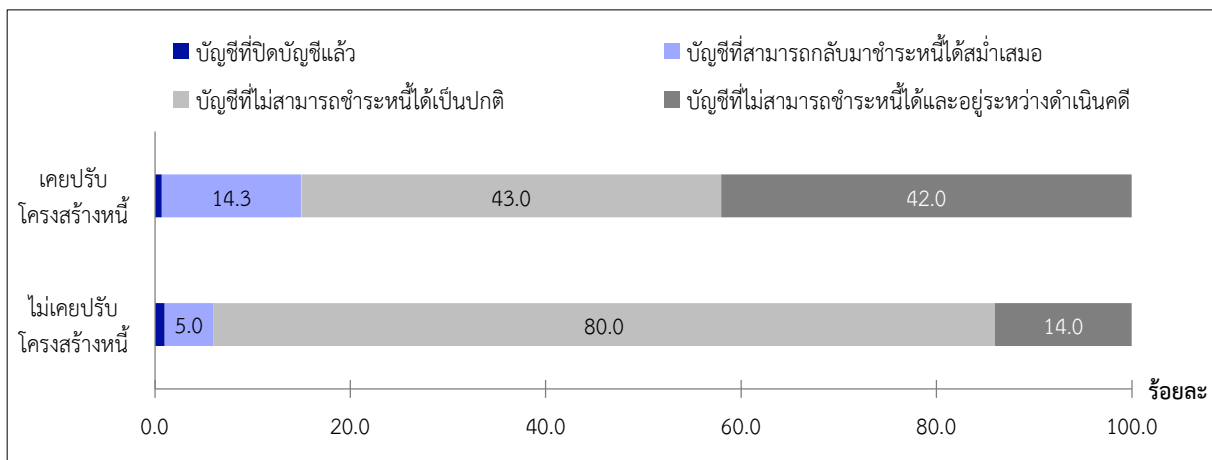
แผนภาพที่ 4 อัตราส่วนจำนวนบัญชีเปิดใหม่ต่อจำนวนคนเปิดบัญชีสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยใหม่
ปี 2564-2569

ที่มา : บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด ประมวลผลโดย สศช.

2. ลูกหนี้ที่เข้าร่วมมาตรการช่วยเหลือภาครัฐยังไม่สามารถกลับมาชำระหนี้ได้ รายงานของ SCB EIC (2568) พบว่า มาตรการปรับโครงสร้างหนี้ยังไม่สามารถช่วยให้ลูกหนี้ส่วนใหญ่กลับมาชำระหนี้ได้อย่างยั่งยืน โดยในช่วงปี 2562-2568 ลูกหนี้ที่เข้าร่วมมาตรการช่วยเหลือของภาครัฐ อาทิ “คลินิกแก้หนี้” และ “คุณสู้ เราช่วย” มีเพียงร้อยละ 23.0 ของลูกหนี้ที่มีหนี้เสีย โดยในจำนวนนี้มีเพียงร้อยละ 15.0 ที่สามารถกลับมาชำระหนี้ได้ตามปกติ ขณะที่ร้อยละ 85.0 ยังคงมีปัญหาในการชำระหนี้ โดยร้อยละ 42.0 อยู่ระหว่างดำเนินคดี สะท้อนข้อจำกัดของมาตรการปรับโครงสร้างหนี้ในการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะจากข้อจำกัดด้านรายได้และภาระสินเชื่อบางประเภท เช่น สินเชื่อเช่าซื้อที่มีค่างวดสูงและระยะเวลาผ่อนชำระสั้น จึงควรพัฒนาโลกฟื้นฟูลูกหนี้ให้สอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้รายบุคคล โดยอาจศึกษาแนวทาง Personal Debtor Rehabilitation Program ของเกาหลีใต้ที่เปิดโอกาสให้ลูกหนี้ปรับแผนการชำระหนี้ผ่านกระบวนการศาล และอาจได้รับการยกเว้นหนี้ส่วนที่เหลือเมื่อปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด (Xu, 2025)

แผนภาพที่ 5 สัดส่วนของสถานะลูกหนี้ที่เข้าร่วมโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ปี 2562-2568

ที่มา : SCB EIC (2568)

สุขภาพและการเจ็บป่วย ➤

ผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวังในไตรมาสสอง ปี 2569 ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในกลุ่มโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ โรคปอดอักเสบ และโรคไข้หวัดใหญ่ ทั้งนี้ มีประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ คือ ภาวะหยุดหายใจขณะนอนหลับจากการอุดกั้น โรคไขมันพอกตับที่สัมพันธ์กับภาวะเมตาบอลิซึม และภาวะน้ำหนักเกินในเด็ก

ไตรมาสสอง ปี 2569 จำนวนผู้ป่วยโรคเฝ้าระวังโดยรวมลดลงร้อยละ 45.8 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2568 จาก 258,105 ราย เหลือ 139,869 ราย โดยมีจำนวนผู้ป่วยลดลงเกือบทุกกลุ่มโรค ยกเว้นโรคฉี่หนู โรคอหิวาตกโรค โรคไข้กาฬหลังแอ่น และโรคพิษสุนัขบ้า ที่มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ทั้งนี้ ผู้ป่วยส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในกลุ่มโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ โรคปอดอักเสบ จำนวน 77,596 ราย และโรคไข้หวัดใหญ่ จำนวน 43,448 ราย

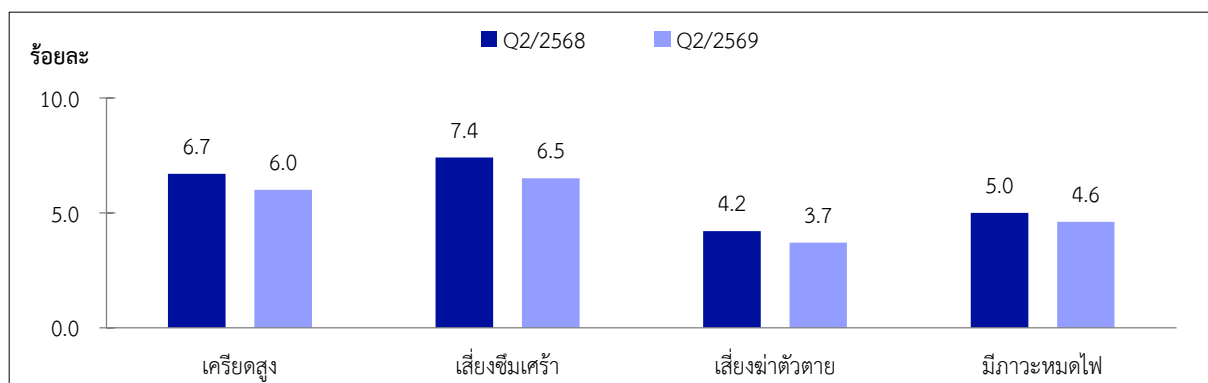
ตารางที่ 7 จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง

โรค	2568				2569		%YoY Q2/2569
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	
ปอดอักเสบ	138,418	97,040	103,517	120,163	97,084	77,596	-20.0%
ไข้เลือดออก	7,236	15,036	24,918	10,463	4,635	7,147	-52.5%
มือ เท้า ปาก	10,684	13,004	68,510	20,276	8,534	9,626	-26.0%
ไข้หวัดใหญ่	267,952	130,683	217,452	558,368	159,855	43,448	-66.8%
บิด	506	598	556	412	456	488	-18.4%
หัด	389	352	212	184	153	123	-65.1%
ฉี่หนู	782	955	1,287	2,091	855	1,026	7.4%
ไข้สมองอักเสบ	312	435	413	412	369	399	-8.3%
อหิวาตกโรค	1	0	4	2	3	7	-
ไข้กาฬหลังแอ่น	2	0	6	13	6	6	-
พิษสุนัขบ้า	4	2	1	0	2	3	50.0%
รวม	426,286	258,105	416,876	712,384	271,952	139,869	-45.8%
อัตราต่อประชากรแสนคน	645	392	632	1,081	413	213	

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2569

ที่มา : รายงานโรคในระบบเฝ้าระวัง DDS กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

แผนภาพที่ 6 สถานการณ์ด้านสุขภาพจิตของคนไทย ไตรมาสสอง ปี 2568-2569

ที่มา : ระบบข้อมูล MHCI กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

สถานการณ์ด้านสุขภาพจิตของคนไทย จากข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check In: MHCI) ไตรมาสสอง ปี 2569 ซึ่งมีผู้เข้ารับการประเมินกว่า 264,000 ราย พบว่า กลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้ามีสัดส่วนสูงสุดที่ร้อยละ 6.5 ลดลงจากร้อยละ 7.4 ในช่วงเดียวกันของปีก่อน รองลงมาได้แก่กลุ่มที่มีความเครียดสูง มีภาวะหมดไฟ และมีความเสี่ยงฆ่าตัวตาย ตามลำดับ

ประเด็นที่ควรให้ความสำคัญ

1. **ภาวะหยุดหายใจขณะนอนหลับจากการอุดกั้น (Obstructive Sleep Apnea: OSA)** เกิดจากการอุดกั้นของทางเดินหายใจขณะหลับ ทำให้หยุดหายใจเป็นช่วง ๆ ปัจจุบันประเทศไทยมีผู้ที่มีภาวะนี้ประมาณ 7.7 ล้านคน แต่มีเพียง 1.4 ล้านคน ที่ตระหนักถึงปัญหาและเข้ารับคำปรึกษาจากแพทย์ (ฐานเศรษฐกิจ, 2568) อาการที่พบบ่อย ได้แก่ นอนกรนเสียงดังเป็นประจำ หายใจสะดุดขณะหลับ ตื่นนอนไม่สดชื่นหรือปวดศีรษะ ง่วงนอนมากในเวลากลางวัน และสมาธิลดลง (โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 9 แอร์พอร์ต, 2569) หากไม่ได้รับการรักษา อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจและหลอดเลือด รวมถึงอุบัติเหตุจากการขับขี จึงควรสังเกตอาการของตนเองและคนใกล้ชิด หากมีอาการเข้าข่าย ควรพบแพทย์เพื่อตรวจวินิจฉัยและรับการรักษา เพื่อลดความเสี่ยงของปัญหาสุขภาพร้ายแรงในระยะยาว

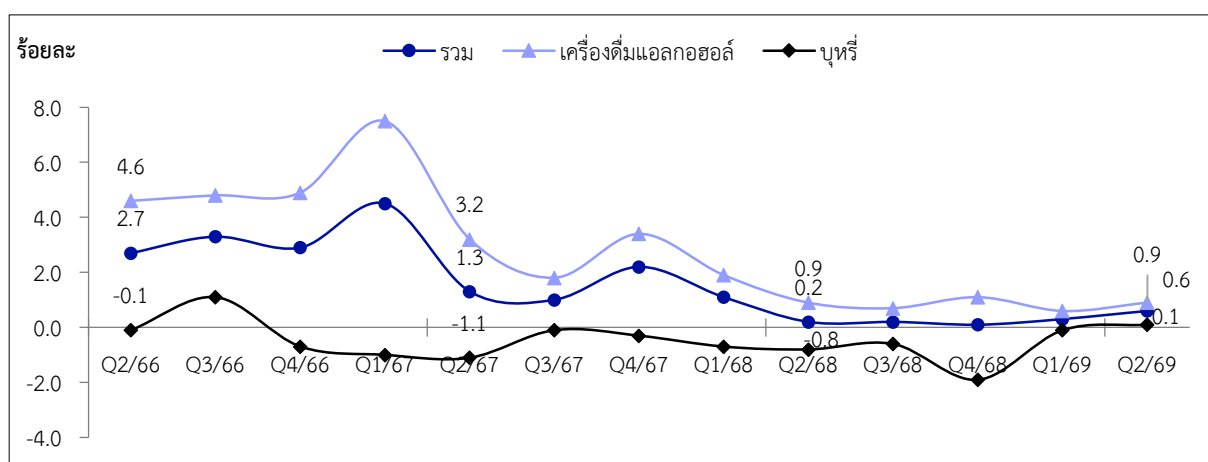
2. โรคไขมันพอกตับที่สัมพันธ์กับภาวะเมตาบอลิซึม (Metabolic Dysfunction-Associated Steatotic Liver Disease: MASLD) เป็นภาวะที่มีไขมันสะสมในตับมากผิดปกติ มักไม่แสดงอาการในระยะแรก แต่หากไม่ได้รับการดูแล อาจนำไปสู่ภาวะตับอักเสบ ตับแข็ง และมะเร็งตับ โดยคาดว่าภายในปี 2593 จะมีผู้ป่วยโรค MASLD ทั่วโลกสูงถึง 1.8 พันล้านคน (GBD 2023 MASLD Collaborators, 2026) ขณะที่ผลการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (Saehan et al., 2025) พบว่า แม้ MASLD จะเป็นสาเหตุอันดับที่ 4 ของโรคตับเรื้อรังในประเทศไทย³ แต่กลับมีอัตราการเสียชีวิตจากภาวะตับแข็งสูงที่สุดเมื่อเทียบกับสาเหตุอื่น จึงควรให้ความสำคัญกับตรวจสุขภาพเป็นประจำ โดยเฉพาะการตรวจเลือดประเมินการทำงานของตับ การอัลตราซาวด์ช่องท้องตามคำแนะนำของแพทย์ รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี AI เช่น SmartLiva ที่ช่วยวิเคราะห์ภาพอัลตราซาวด์เพื่อคัดกรองโรคตับได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ (TNN Thailand, 2569)

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ >

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ไตรมาสสอง ปี 2569 เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ทั้งนี้ มีประเด็นที่ควรเฝ้าระวัง คือ ปัจจัยแวดล้อมที่เพิ่มโอกาสการสูบบุหรี่ในเยาวชน และการส่งเสริมการตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อออนไลน์ที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย

ไตรมาสสอง ปี 2569 การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6 โดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 และการบริโภคบุหรี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.1 หลังจากหดตัวต่อเนื่องตลอด 10 ไตรมาสที่ผ่านมา

แผนภาพที่ 7 การเปลี่ยนแปลงค่าใช้จ่ายการบริโภคของครัวเรือนในหมวดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ (มูลค่าที่แท้จริง) ปี 2566-2569

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นที่ควรเฝ้าระวัง

1. ปัจจัยแวดล้อมที่เพิ่มโอกาสการสูบบุหรี่ในเยาวชน รายงานการสำรวจสุขภาพประชากรไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 7 (พ.ศ. 2567-2568) สุขภาพเด็ก⁴ พบว่า เด็กและเยาวชนร้อยละ 62.6 อาศัยอยู่ใกล้สถานที่จำหน่ายบุหรี่และยาเส้น ซึ่งอาจทำให้เข้าถึงบุหรี่ได้ง่ายขึ้น ขณะเดียวกัน ผลการสำรวจพฤติกรรมการซื้ออาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพของเยาวชนและประชาชน ของมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า แม้กฎหมายห้ามจำหน่ายบุหรี่แก่ผู้มีอายุต่ำกว่า 20 ปี แต่เยาวชนอายุ 18-19 ปี ยังสามารถซื้อบุหรี่ได้ โดยร้านสะดวกซื้อและร้านค้าชุมชนเป็นแหล่งซื้อหลัก (นงนุช จินดารัตนาภรณ์ และ สลักจิต ชื่นชม, 2569) จึงควรเพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายห้ามจำหน่ายบุหรี่แก่เด็กและเยาวชน ควบคู่กับการกำกับดูแลจุดจำหน่ายบุหรี่ในพื้นที่ที่เด็กและเยาวชนเข้าถึงได้ง่าย เพื่อป้องกันการเริ่มสูบบุหรี่ตั้งแต่อายุยังน้อย

2. การส่งเสริมการตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อออนไลน์ที่เข้าข่ายผิดกฎหมาย ในช่วงที่ผ่านมา พบสถานประกอบการบางแห่งจัดกิจกรรมท้าทายความสามารถแลกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อกระตุ้นให้ผู้บริโภคเข้าร่วมและเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งมีส่วนทำให้เข้าถึงผู้บริโภคได้ในวงกว้าง และอาจเข้าข่ายการส่งเสริมการขายที่ผิดกฎหมายตาม พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 จึงควรเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมาย ควบคู่กับการสร้างความเข้าใจแก่

⁴ เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเด็กอายุ 1-14 ปี จำนวน 7,235 คน แบ่งเป็นเพศชาย 3,664 คน และเพศหญิง 3,571 คน

ผู้ประกอบการ ผู้มีอิทธิพลบนสื่อสังคมออนไลน์ (Influencers) และประชาชน เพื่อป้องกันการใช้รูปแบบการตลาดที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ➡

ไตรมาสสอง ปี 2569 คดีอาญาเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.3 โดยมีคดียาเสพติดเป็นปัจจัยสำคัญ ขณะที่การรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนนพบผู้ประสบภัยสะสม เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.6 ทั้งนี้ ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง ได้แก่ ความเสี่ยงการถูกล่วงละเมิดทางเพศในกลุ่มเด็ก และการสร้างคอนเทนต์ชีวิตรันทบนสื่อสังคมออนไลน์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์

การรับแจ้งคดีอาญาในไตรมาสสอง ปี 2569 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 143,393 คดี เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.3 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน สาเหตุหลักมาจากคดียาเสพติดที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.8 ขณะเดียวกัน คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ และคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.5 และร้อยละ 5.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 คดีอาญาจำแนกตามประเภทคดี

ประเภท (หน่วย : คดี)	ปี 2567				ปี 2568				ปี 2569	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
คดีอาญารวม	101,247	104,128	121,524	120,025	117,634	121,212	138,683	138,612	140,154	143,393
%YoY	-2.68	16.78	34.05	17.90	16.19	16.41	14.12	15.49	19.14	18.30
ยาเสพติด	81,203	84,142	95,511	96,240	92,638	97,783	112,279	115,858	118,161	118,140
%YoY	-3.96	20.08	38.01	20.92	14.08	16.21	17.56	20.38	27.55	20.82
ประทุษร้ายต่อทรัพย์	15,491	15,515	20,776	18,813	19,894	18,523	21,501	18,320	17,157	20,102
%YoY	4.39	8.44	23.27	7.34	28.42	19.39	3.49	-2.62	-13.76	8.52
ชีวิต ร่างกาย และเพศ	4,553	4,471	5,237	4,972	5,102	4,906	4,903	4,434	4,836	5,151
%YoY	-1.90	-6.66	13.82	6.15	12.06	9.73	-6.38	-10.82	-5.21	4.99

ที่มา : ระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2569)

การรับแจ้งอุบัติเหตุทางถนนในไตรมาสสอง ปี 2569 พบผู้ประสบภัยสะสมรวมทั้งสิ้น 220,333 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.6 จากไตรมาสเดียวกันของปีก่อน โดยผู้ทุพพลภาพเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.2 ผู้บาดเจ็บเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.7 และผู้เสียชีวิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 หากพิจารณาตามประเภทยานพาหนะ จะพบว่า ร้อยละ 90.1 เกิดจากรถจักรยานยนต์ และเมื่อจำแนกช่วงอายุของผู้ประสบภัย พบว่า ร้อยละ 51.8 อยู่ในช่วงอายุ 15-35 ปี โดยจังหวัดที่มีผู้ประสบภัยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี และสมุทรปราการ⁵

ตารางที่ 9 สถิติอุบัติเหตุจราจรทางบก จำแนกตามผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต และผู้ทุพพลภาพ

ประเภท (หน่วย : ราย)	ปี 2567				ปี 2568				ปี 2569	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
ผู้ประสบภัยสะสมรวม	224,123	203,850	212,643	228,641	225,919	204,797	215,580	227,730	235,726	220,333
%YoY	7.43	1.90	8.02	5.21	0.80	0.46	1.38	-0.40	4.34	7.59
ผู้บาดเจ็บ	220,335	200,358	209,450	224,758	222,464	201,684	212,824	224,463	232,205	217,162
%YoY	7.60	1.98	8.15	5.22	0.97	0.66	1.61	-0.13	4.38	7.67
ผู้เสียชีวิต	3,748	3,450	3,133	3,846	3,408	3,080	2,716	3,224	3,488	3,133
%YoY	-0.90	-2.79	0.00	5.14	-9.07	-10.72	-13.31	-16.17	2.35	1.72
ผู้ทุพพลภาพ	40	42	60	37	47	33	40	43	33	38
%YoY	-29.82	-8.70	22.45	-26.00	17.50	-21.43	-33.33	16.22	-29.79	15.15

ที่มา : THAI RSC (ข้อมูล ณ วันที่ 8 กรกฎาคม 2569)

⁵ กรุงเทพมหานคร 42,600 ราย ชลบุรี 13,083 ราย และสมุทรปราการ 9,758 ราย

ประเด็นที่ต้องเฝ้าระวัง

1. เด็กยังคงเป็นกลุ่มเสี่ยงหลักของการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ข้อมูลจากกรมกิจการเด็กและเยาวชน พบว่า ในปี 2568 มีผู้ถูกล่วงละเมิดทางเพศจำนวน 908 ราย เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 จากปี 2567 โดยเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี เป็นกลุ่มที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศมากที่สุด หรือคิดเป็นร้อยละ 78.4 ของผู้เสียหายทั้งหมด สอดคล้องกับข้อมูลของมูลนิธิปวีณาหงสกุลเพื่อเด็กและสตรีที่พบว่า ผู้ถูกข่มขืนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 47.2) เป็นเด็กอายุ 11-15 ปี รองลงมาเป็นช่วงอายุ 16-20 ปี และ 0-10 ปี ร้อยละ 20.4 และร้อยละ 13.9 ตามลำดับ จึงจำเป็นต้องเร่งยกระดับการคุ้มครองเด็ก ด้วยการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับสิทธิในร่างกาย และสอนแนวปฏิบัติ “No-Go-Tell” ให้เด็กปฏิเสธการสัมผัสที่ไม่ปลอดภัย รู้จักวิธีเอาตัวรอดเบื้องต้น และขอความช่วยเหลือได้ทันทีทันใด ขณะเดียวกัน โรงเรียนควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยให้เด็กกล้าปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือ พร้อมเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ หากตกเป็นผู้เสียหาย สามารถแจ้งตำรวจ 191 หรือสายด่วนศูนย์ช่วยเหลือสังคม 1300 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

2. การสร้างคอนเทนต์ชีวิตรันทบนสื่อสังคมออนไลน์เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ ปัจจุบันพบการสร้างเรื่องราวความเดือดร้อนหรือดราม่าครอบครัวยุติบดเบือนข้อเท็จจริง เพื่อเรียกความสงสารและสร้างรายได้จากการโฆษณา การจำหน่ายสินค้า หรือการรับบริจาค โดยบางกรณีมีความเชื่อมโยงกับเครือข่ายผลิตคอนเทนต์เชิงพาณิชย์ เช่น กรณี “ไรเดอร์สู้ชีวิต” และ “โอม พ่อบ้านเลี้ยงเดี่ยว” ที่ภายหลังตรวจสอบพบว่า เป็นคอนเทนต์ปลอมซึ่งจัดทำโดยบริษัทต่างชาติ การกระทำดังกล่าวอาจบั่นทอนความเชื่อมั่นของสังคม ส่งผลให้ผู้เดือดร้อนจริงได้รับความช่วยเหลือน้อยลง และส่งเสริมค่านิยมที่ให้ความสำคัญกับยอดไลก์ ยอดแชร์ และยอดผู้ติดตาม มากกว่าความรับผิดชอบต่อสังคมและจริยธรรมในการใช้สื่อ ทั้งนี้ ผู้ที่สร้างหรือเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นเท็จจนทำให้ผู้อื่นหลงเชื่อและเกิดความเสียหาย มีความผิดตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 14 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

การคุ้มครองผู้บริโภค ➤

ไตรมาสสอง ปี 2569 การร้องเรียนของผู้บริโภคเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.6 โดยด้านสินค้าและบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 39.7 และด้านกิจการโทรคมนาคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.1 ทั้งนี้ ประเด็นที่ควรเฝ้าระวัง ได้แก่ เนื้อสัตว์แปรรูปไม่ได้มาตรฐาน ผลิตภัณฑ์โปรตีนสูงไม่ตรงตามฉลาก และภัยเงียบจากของเล่นสุกซี้

การรับเรื่องร้องเรียนสินค้าและบริการในไตรมาสสอง ปี 2569 ของ สคบ. มีจำนวน 11,927 เรื่อง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 39.7 โดยด้านที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุด คือ ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง รองลงมาเป็นด้านฉลาก ด้านสัญญา และด้านโฆษณา ตามลำดับ⁶ เมื่อพิจารณาตามประเภทสินค้าและบริการ พบว่า สินค้าออนไลน์ยังคงเป็นกลุ่มที่มีการร้องเรียนเข้ามามากที่สุดที่ 3,091 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 25.9 ของเรื่องร้องเรียนทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เกิดจากผู้บริโภคไม่ได้รับความเป็นธรรมจากร้านค้า รองลงมาเป็นสินค้ากลุ่มรถยนต์ที่ 1,189 เรื่อง โดยมักเป็นการร้องเรียนเกี่ยวกับสินค้าชำรุด

ตารางที่ 10 สถิติการรับเรื่องร้องเรียน

เรื่องร้องเรียน (หน่วย : เรื่อง)	ปี 2567				ปี 2568				ปี 2569		
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	%YoY
สคบ.	5,786	5,517	6,894	7,211	8,052	8,537	9,236	9,880	9,386	11,927	39.7
ด้านโฆษณา	807	397	742	648	788	674	530	756	697	489	-27.4
ด้านฉลาก	584	533	886	857	911	850	664	863	788	874	2.8
ด้านสัญญา	467	420	686	599	625	666	469	782	560	501	-24.8
ด้านขายตรงและตลาดแบบตรง	609	600	711	873	1,418	744	1,258	873	1,247	1,669	124.3
เรื่องอื่น ๆ*	3,319	3,567	3,869	4,234	4,310	5,603	6,315	6,606	6,094	8,394	49.8
สำนักงาน กสทช.	414	340	311	395	394	367	449	330	425	415	13.1
โทรศัพท์เคลื่อนที่	335	229	215	308	302	220	320	206	244	227	3.2
อินเทอร์เน็ต	74	107	91	84	90	144	124	121	173	182	26.4
สถานีวิทยุคมนาคม/เสาสัญญาณ	5	4	3	2	1	3	4	1	8	4	33.3
โทรศัพท์ประจำที่	0	0	2	1	1	0	1	2	0	2	N/A
รวม	6,200	5,857	7,205	7,606	8,446	8,904	9,685	10,210	9,811	12,342	38.6

หมายเหตุ : * อาทิ ข้อมูลจากศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ผู้บริโภค สคบ. ส่วนภูมิภาค ศูนย์ปฏิบัติการพิเศษ สคบ.

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)

⁶ ไม่รวมเรื่องอื่น ๆ อาทิ ข้อมูลจากศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ผู้บริโภค สคบ. ส่วนภูมิภาค ศูนย์ปฏิบัติการพิเศษ สคบ.

ประเภทธุรกรรม	จำนวนธุรกรรม
สินค้าออนไลน์	3,091
รถยนต์	1,189
อะพาร์ตเมนต์/หอพัก/ห้องเช่า/บ้านเช่า	829
ศูนย์บริการ	620
สินค้าบริโภค	569

การร้องเรียนในกิจการโทรคมนาคมต่อสำนักงาน กสทช. มีทั้งสิ้น 415 เรื่อง เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 13.1 โดยประเภทบริการที่ได้รับการร้องเรียนมากที่สุดยังคงเป็นโทรศัพท์เคลื่อนที่ 227 เรื่อง รองลงมาเป็นอินเทอร์เน็ต 182 เรื่อง เมื่อพิจารณาตามลักษณะปัญหา พบว่า การยกเลิกบริการและการให้บริการมีจำนวนการร้องเรียนสูงสุดเท่ากันที่ 130 เรื่อง

เรื่อง	จำนวน
การยกเลิกบริการ	130
การให้บริการ	130
คุณภาพสัญญาณ	85
การคิดค่าบริการผิดพลาด	40
การได้รับข้อความสั้น (SMS)	17

ประเด็นที่ควรเฝ้าระวัง

⁷ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 468) พ.ศ. 2568 กำหนดให้ใช้ในหลอดได้ไม่เกิน 200 มิลลิลิตรต่อกิโลกรัม และไนไตรด์ไม่เกิน 80 มิลลิลิตรต่อกิโลกรัม

หรือเว็บไซต์ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา www.fda.moph.go.th และหากพบผลิตภัณฑ์เข้าข่าย ผิดกฎหมาย สามารถแจ้งเบาะแสได้ที่สายด่วน อย. 1556

2. **ผลิตภัณฑ์โปรตีนสูงไม่ตรงตามฉลาก** กระแสการดูแลสุขภาพและการออกกำลังกายทำให้ผลิตภัณฑ์โปรตีนสูง เช่น นมโปรตีน เวย์โปรตีน และอกไก่ปั่น ได้รับความนิยมมากขึ้น โดยในปี 2568 ตลาดเครื่องดื่มที่มีการกล่าวอ้างด้านโปรตีนในประเทศไทยมีมูลค่ากว่า 5,302 ล้านบาท และมีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ปริมาณโปรตีนที่ระบุบนฉลากเป็นหนึ่งในข้อมูลทางโภชนาการที่ผู้บริโภคใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกซื้อมากที่สุด (อย., 2569ข) อย่างไรก็ตาม ผลการตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการพบว่าผลิตภัณฑ์บางส่วนมีปริมาณโปรตีนต่ำกว่าที่ระบุบนฉลาก ขณะที่ปริมาณน้ำตาลและไขมันสูงกว่าที่ระบุ ซึ่งอาจทำให้ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่คลาดเคลื่อนและเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ไม่ตรงตามความต้องการ (พวงชมพู ประเสริฐ, 2569) ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่ผลิตภัณฑ์โปรตีนสูงไม่ต้องยื่นผลวิเคราะห์ก่อนขอขึ้นทะเบียน อย. (Hfocus, 2569) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลบนฉลาก ทั้งนี้ อย. ได้เปิดช่องทางให้ผู้ประกอบการเข้ารับคำปรึกษาและขอคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำฉลากและการโฆษณาผ่านระบบ E-Consultation เพื่อให้สามารถปรับปรุงข้อมูลผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้องก่อนออกสู่ตลาด

3. **ภัยเงียบจากของเล่นสกูชชี** กระแสการเล่นสกูชชีบนสื่อสังคมออนไลน์ทำให้สกูชชีกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง โดยคาดว่ามูลค่าตลาดทั่วโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 2.0 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2578 (SCB Thailand, 2569) อย่างไรก็ตาม มีการตรวจพบสกูชชีเลียนแบบที่ไม่มีเครื่องหมายรับรองความปลอดภัยและปนเปื้อนสารเคมีอันตรายเกินมาตรฐาน เช่น สารเบนซีน ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็ง สารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย (Volatile Organic Compounds: VOCs) และสารพลาสติกไซเซอร์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อระบบทางเดินหายใจและพัฒนาการเด็ก (กฤตพล สุธิ์ภทรกุล, 2569; กรมประชาสัมพันธ์, 2569ข) อีกทั้ง สกูชชีบางประเภทมีรูปร่างและกลิ่นเลียนแบบอาหาร ซึ่งอาจนำไปสู่การใช้งานไม่เหมาะสมจนก่อให้เกิดการบาดเจ็บ เช่น การอุ่นในไมโครเวฟ ขณะที่บางประเภทมาพร้อมเข็มฉีดยาที่เป็นโลหะแหลมคม ซึ่งอาจทิ่มแทงอวัยวะสำคัญและเพิ่มความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลโฆษณาและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน ขณะเดียวกันผู้บริโภคควรเลือกซื้อสกูชชีที่มีฉลากภาษาไทย ระบุชื่อผู้ผลิตหรือผู้นำเข้า และมีเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) และผู้ปกครองไม่ควรปล่อยให้เด็กเล่นตามลำพัง ทั้งนี้ หากพบผลิตภัณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน แจ้งเบาะแสได้ที่สายด่วน สคบ. 1166 และกรณีพบสกูชชีพร้อมเข็มฉีดยา แจ้งสายด่วน อย. 1556

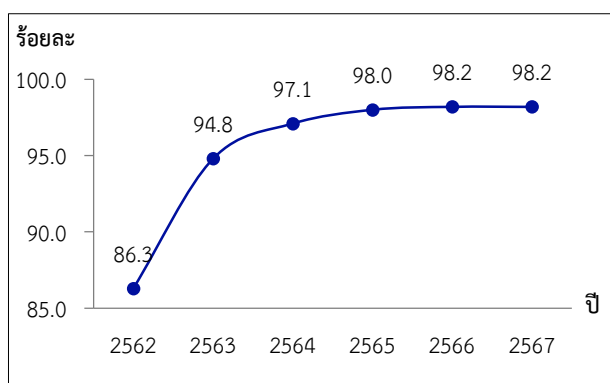

Online Grooming: ความเสี่ยงที่ซ่อนอยู่ในโลกเสมือน

การล่อลวงเด็กผ่านสื่อออนไลน์ (Online Grooming) อาจไม่ได้เริ่มต้นจากคำข่มขู่หรือการบังคับ แต่เริ่มจากการพูดคุย การแสดงความใส่ใจ และการทำให้เด็กรู้สึกว่ามีใครสักคนเข้าใจ ก่อนที่ผู้ไม่ประสงค์ดีจะค่อย ๆ สร้างความไว้วางใจเพื่อนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการชักจูงให้มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม การหลอกลวงเอาทรัพย์สิน และการล่วงละเมิดทางเพศ จึงเป็นความเสี่ยงรูปแบบใหม่ที่ไทยควรเร่งพัฒนากลไกป้องกันและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้เท่าทันภัยในโลกดิจิทัล

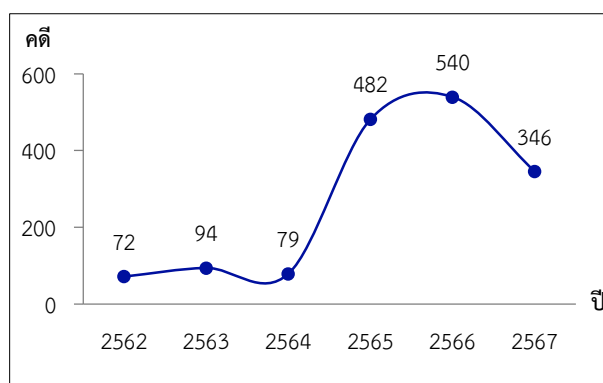
โลกออนไลน์ได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน ทั้งเพื่อการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสาร และความบันเทิง ข้อมูลสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า สัดส่วนเด็กและเยาวชนอายุ 6-24 ปี ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 86.3 ในปี 2562 เป็นร้อยละ 98.2 ในปี 2567 ขณะที่ศูนย์วิจัยกสิกรไทยประเมินว่า ในปี 2568 ประเทศไทยมีบัญชีผู้เล่นเกมประมาณ 42.5 ล้านบัญชี เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 จากปีก่อนหน้า โดย Gen Z เป็นกลุ่มผู้เล่นที่ขยายตัวสูงสุด การใช้งานออนไลน์ที่แพร่หลายเพิ่มโอกาสให้ผู้ไม่ประสงค์ดีเข้าถึงเด็กผ่านการล่อลวงออนไลน์ (Online Grooming) เพื่อนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ สำนักงานตำรวจแห่งชาติรายงานว่ามีคดีล่วงละเมิดทางเพศเด็กผ่านอินเทอร์เน็ต 346 คดี เพิ่มขึ้น 3.8 เท่าจากปี 2562 และเด็กอายุ 8-14 ปี เป็นกลุ่มที่ตกเป็นเหยื่อมากที่สุด ขณะที่มูลนิธิกระจกเงาพบว่า ในปี 2568 มีกรณีเด็กหายที่เกี่ยวข้องกับแก๊งสแกมเมอร์ 19 คน เพิ่มขึ้นจาก 11 คน ในปี 2567 สะท้อนว่า ภัยออนไลน์อาจไม่ได้จบลงบนหน้าจอ แต่สามารถนำไปสู่ความเสียหายและอันตรายที่เกิดขึ้นกับเด็กในชีวิตจริง

แผนภาพที่ 10 สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยที่ใช้อินเทอร์เน็ต ปี 2562-2567

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2568)

แผนภาพที่ 11 สถิติการดำเนินคดีล่วงละเมิดทางเพศเด็กทางอินเทอร์เน็ต ปี 2562-2567

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ม.ป.ป.)

จากการสร้างความไว้วางใจสู่การควบคุมเด็ก

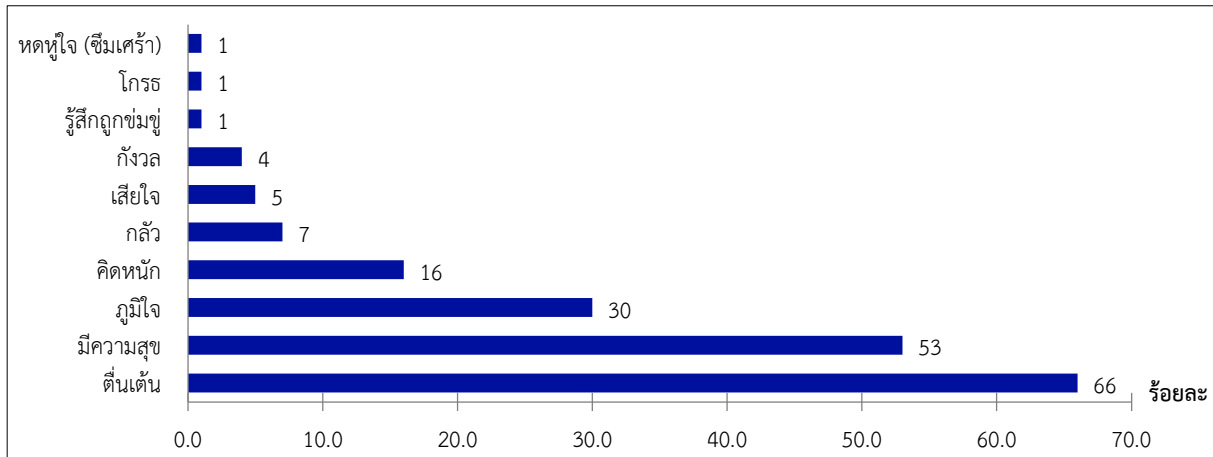
Online Grooming มักไม่ได้เริ่มต้นด้วยการคุกคามอย่างชัดเจน แต่เป็นกระบวนการค่อยเป็นค่อยไป ที่ผู้กระทำผิดพยายามทำให้เด็กรู้สึกว่ามีอีกฝ่ายเป็น “เพื่อน” หรือ “คนที่เข้าใจ” โดยงานศึกษาของ O’Connell (2003) และ Levano (2020) สามารถสรุปกระบวนการสำคัญได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. **การเข้าหาเด็ก** ผู้กระทำผิดอาจเข้าไปอยู่ในแพลตฟอร์มออนไลน์ที่เด็กนิยมใช้ และเลือกเป้าหมายจากข้อมูลที่เด็กเปิดเผยไว้ เช่น การแสดงความรู้สึกโดดเดี่ยวหรือขาดคนดูแลอย่างใกล้ชิด จากนั้นเริ่มต้นด้วยการพูดคุยเรื่องทั่วไปในลักษณะเป็นมิตร ก่อนชักชวนให้ย้ายจากพื้นที่สาธารณะไปพูดคุยกันเป็นการส่วนตัว
 2. **การสร้างความสัมพันธ์** เมื่อเด็กเริ่มคุ้นเคย ผู้กระทำผิดจะพยายามแสดงความเข้าใจและใส่ใจปัญหาของเด็ก เช่น ปัญหาครอบครัว หรือการกลั่นแกล้งในโรงเรียน จนเด็กเกิดความรู้สึกผูกพันและมองว่าอีกฝ่ายเป็นที่พึ่งพาทางจิตใจได้
 3. **การประเมินความเสี่ยง** ผู้กระทำผิดจะพยายามสอบถามว่าเด็กสามารถพูดคุยได้โดยไม่มีใครเห็นหรือไม่ เช่น ถามว่าอยู่บ้านคนเดียวหรือไม่ ใครสามารถเข้าถึงโทรศัพท์หรืออ่านข้อความได้บ้าง ข้อมูลเหล่านี้ช่วยให้ผู้กระทำผิดประเมินโอกาสที่จะถูกผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นตรวจพบ
 4. **การสร้างความสัมพันธ์พิเศษ** เมื่อเด็กเริ่มไว้วางใจ ผู้กระทำผิดอาจทำให้เด็กรู้สึกว่ามีอีกฝ่ายเป็น “คนพิเศษ” หรือเป็นเพียงคนเดียวที่เข้าใจเด็ก พร้อมทั้งขอให้เก็บความสัมพันธ์ไว้เป็นความลับ วิธีการดังกล่าวทำให้เด็กค่อย ๆ แยกตัวออกจากคนรอบข้าง และเพิ่มอำนาจในการควบคุมของผู้กระทำผิด
 5. **การแสวงหาผลประโยชน์** บทสนทนาอาจเปลี่ยนไปสู่เรื่องเพศ เริ่มจากคำถามที่เหมือนไม่มีพิษภัย ก่อนขอรูปภาพ/วิดีโอส่วนตัว ชักชวนให้แสดงพฤติกรรมทางเพศผ่านกล้อง ไปจนถึงการนัดพบเพื่อล่อลวงละเมิดทางเพศ และหากเด็กพยายามยุติความสัมพันธ์ ผู้กระทำผิดอาจนำภาพ วิดีโอ หรือข้อมูลส่วนตัวมาข่มขู่เรียกเงิน หรือขู่ว่าจะเผยแพร่ให้ครอบครัว เพื่อน หรือสาธารณชนรับรู้
- ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเกิดครบทุกขั้นตอนหรือเป็นลำดับเดียวกันเสมอ แต่หัวใจสำคัญคือ การใช้ความไว้วางใจเป็นเครื่องมือในการลดการระวังตัวของเด็ก ก่อนเปลี่ยนความสัมพันธ์ไปสู่การควบคุมและแสวงหาประโยชน์

ช่องว่างสำคัญไม่ได้อยู่ที่ “ความรู้” เพียงอย่างเดียว

แม้เด็กจำนวนมากจะตระหนักว่าการติดต่อหรือพบปะบุคคลแปลกหน้าผ่านอินเทอร์เน็ตมีความเสี่ยง แต่ยังพบช่องว่างระหว่างการเรียนรู้ความเสี่ยงกับพฤติกรรมจริง รายงาน *Disrupting Harm in Thailand* โดยมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (ECPAT) องค์การตำรวจสากล (INTERPOL) และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF) พบว่า เด็กร้อยละ 58.0 เห็นว่าการเปิดเผยข้อมูลส่วนตัว เช่น ชื่อ ที่อยู่ หรือหมายเลขโทรศัพท์ แก่บุคคลแปลกหน้าทางออนไลน์เป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงมาก แต่เด็กร้อยละ 47.0 กลับเคยเปิดเผยข้อมูลดังกล่าว และร้อยละ 10.0 เคยนัดพบบุคคลที่รู้จักเป็นครั้งแรกผ่านอินเทอร์เน็ต โดยในกลุ่มนี้มากกว่าร้อยละ 50.0 รู้สึกตื่นเต้นหรือมีความสุขจากการพบปะ

แผนภาพที่ 12 ความรู้สึกของเด็กต่อการพบปะซึ่งหน้ากับบุคคลที่รู้จักครั้งแรกทางอินเทอร์เน็ต

ที่มา : ECPAT, INTERPOL, & UNICEF (2565)

เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่า แม้สัดส่วนเด็กที่ตระหนักถึงความเสี่ยงจะเพิ่มขึ้นตามอายุ จากร้อยละ 60.0 ในช่วง 12-13 ปี เป็นร้อยละ 69.0 ในช่วง 14-15 ปี และร้อยละ 75.0 ในช่วง 16-17 ปี แต่สัดส่วนเด็กที่เคยพบปะบุคคลที่รู้จักครั้งแรกทางอินเทอร์เน็ตแบบตัวต่อตัวก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน จากร้อยละ 7.0 เป็นร้อยละ 8.0 และร้อยละ 15.0 ตามลำดับ สะท้อนว่า การตระหนักถึงความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นไม่ได้ทำให้พฤติกรรมเสี่ยงลดลง โดยส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะบุคคลที่เริ่มรู้จักผ่านอินเทอร์เน็ตสามารถพัฒนาความสัมพันธ์จนเด็กเกิดความไว้วางใจและไม่มองอีกฝ่ายว่าเป็น “คนแปลกหน้า” อีกต่อไป

นอกจากนี้ ความต้องการการยอมรับ ความรัก และการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในช่วงวัยรุ่น อาจทำให้เด็กวัยนี้มีความเปราะบางต่อการถูกชักจูงหรือกดดัน โดยรายงาน *Disrupting Harm in Thailand* พบว่า เหตุผลสำคัญที่เด็กส่งภาพ/วิดีโอเปลือย ได้แก่ ความกลัวว่าจะสูญเสียความสัมพันธ์ (ร้อยละ 26.0) ความไว้วางใจ (ร้อยละ 26.0) และความรัก (ร้อยละ 23.0) ขณะเดียวกัน ทักษะคิดในสังคมไทยที่ยังมีการกล่าวโทษเหยื่อ (Victim-blaming) อาจทำให้เด็กไม่กล้าขอความช่วยเหลือหรือบอกเล่าปัญหาเมื่อถูกล่วงละเมิด (ชลธิชา ทักษิณาเวศน์, 2568; สรศักดิ์ เจริญกิตติศักดิ์, 2568)

ดังนั้น การป้องกันการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดทางเพศเด็กทางออนไลน์จึงไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการสร้างความรู้เกี่ยวกับความเสี่ยง แต่ควรเสริมทักษะให้เด็กสามารถประเมินความสัมพันธ์และรับมือกับการชักจูงหรือแรงกดดันได้อย่างเหมาะสม ควบคู่กับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เด็กกล้าปฏิเสธและขอความช่วยเหลือเมื่อรู้สึกไม่ปลอดภัย โดยไม่รู้สึกละอายหรือหวาดกลัว

บทเรียนจากต่างประเทศ

หลายประเทศได้ปรับแนวทางการป้องกันการล่วงละเมิดเด็กผ่านสื่อออนไลน์ จากการมุ่งเน้นให้เด็กและผู้ปกครองระมัดระวังด้วยตนเอง ไปสู่การกำหนดให้แพลตฟอร์มออนไลน์มีความรับผิดชอบในการคุ้มครองเด็กผ่านการออกแบบบริการที่ปลอดภัย และการใช้เทคโนโลยีเพื่อป้องกัน ตรวจสอบ และระงับพฤติกรรมเสี่ยง โดยมีแนวทางที่น่าสนใจ ดังนี้

1. การออกกฎหมายกำหนดความรับผิดชอบของแพลตฟอร์มออนไลน์ *ออสเตรเลีย* มี Online Safety Amendment (Social Media Minimum Age) Act 2024 กำหนดให้ผู้มีอายุต่ำกว่า 16 ปี ไม่สามารถสร้างหรือมีบัญชีบนแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ และให้แพลตฟอร์มรับผิดชอบตรวจสอบอายุและป้องกันเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์เข้าถึงบริการ โดยมีโทษปรับสูงสุด 49.5 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย *สหราชอาณาจักร* มี Online Safety Act 2023 กำหนดให้แพลตฟอร์มออนไลน์ที่มีระบบสื่อสารระหว่างผู้ใช้ ต้องประเมินความเสี่ยงและ

ออกแบบบริการให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี รวมถึงมีมาตรการตรวจสอบอายุและลดการเข้าถึงเนื้อหาที่เป็นอันตราย ขณะที่ *ฝรั่งเศส* กำหนดให้เด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ก่อนสร้างบัญชีสื่อสังคมออนไลน์ตาม LOI n° 2023-566 พร้อมกำหนดให้แพลตฟอร์มต้องมีระบบตรวจสอบอายุและการยินยอมของผู้ปกครอง

2. **การใช้เทคโนโลยีเพื่อป้องกันและตรวจจับพฤติกรรมเสี่ยง** นอกจากการกำกับดูแลผ่านกฎหมาย หลายประเทศยังนำปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้เพื่อป้องกันและตรวจจับพฤติกรรมที่อาจนำไปสู่การล่อลวงหรือ การแสวงหาประโยชน์ทางเพศเด็กบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ตัวอย่างเช่น Bark ในสหรัฐอเมริกา SafeToNet ในสหราชอาณาจักร และ ReThink ในอินเดีย ซึ่งสามารถวิเคราะห์บทสนทนาและพฤติกรรมการใช้งาน แจ้งเตือน ผู้ปกครอง รวมถึงช่วยส่งคำเตือนหรือสกัดกั้นการส่งเนื้อหาที่มีความเสี่ยงได้ นอกจากนี้ ยังมีการใช้ “กั๊กดักทาง ดิจิทัล” เช่น โครงการ Sweetie ของ *เนเธอร์แลนด์* ซึ่งสร้างตัวตนเด็กเสมือนจริง เพื่อระบุตัวผู้ที่พยายามล่อลวง เด็กทางออนไลน์ (เปรมปัทธ ผลิตผลการพิมพ์, 2568; Crawford, 2013) แนวทางเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า เทคโนโลยีไม่ได้เป็นเพียงปัจจัยที่เพิ่มความเสี่ยงต่อเด็กเท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการป้องกัน ความเสี่ยงตั้งแต่ต้นทาง ตลอดจนสนับสนุนการสืบสวนและบังคับใช้กฎหมายในคดีอาชญากรรมทางเพศต่อเด็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ถึงเวลายกระดับการคุ้มครองเด็กของไทย

บทเรียนจากต่างประเทศสะท้อนให้เห็นว่า การป้องกันการล่อลวงเด็กผ่านสื่อออนไลน์จำเป็นต้องอาศัย มาตรการเชิงระบบที่กำหนดให้ทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาครัฐและผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ มีบทบาท และความรับผิดชอบร่วมกันในการสร้างสภาพแวดล้อมดิจิทัลที่ปลอดภัยสำหรับเด็ก

สำหรับประเทศไทย แม้ว่ากฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการล่อลวงเด็กผ่าน สื่อออนไลน์โดยเฉพาะ แต่ได้เริ่มมีการขับเคลื่อนมาตรการเพื่อยกระดับการคุ้มครองเด็กมากขึ้น โดยสภาองค์กร ของผู้บริโภค (2569) ได้เสนอให้สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์นำหลัก Duty of Care มาใช้เพื่อ กำหนดให้ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มมีหน้าที่ป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ใช้งาน โดยเฉพาะเด็กและ เยาวชน นอกจากนี้ เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2568 คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติหลักการร่าง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายอาญา เพื่อเพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการกระทำต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์ 5 ประเภท อันได้แก่ (1) การล่อลวงเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ (2) การพุดคุยเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสม (3) การแบล็กเมลทางเพศ (4) การติดตามคุกคาม และ (5) การกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ (ไทยรัฐ, 2568ก)

อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองเด็กไม่อาจอาศัยกฎหมายเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็ก ควบคู่ไปด้วย เด็กและเยาวชนควรได้รับการส่งเสริมทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล (Digital Literacy) และการรู้เท่าทัน ความสัมพันธ์บนโลกออนไลน์ เพื่อให้สามารถประเมินความน่าเชื่อถือของบุคคล รู้ทันกลวิธีการสร้างควมไว้วางใจ การชักจูง และแรงกดดันที่ผู้กระทำผิดใช้ ตลอดจนรู้จักปฏิเสธ ขอคำปรึกษา และขอความช่วยเหลือเมื่อเผชิญ สถานการณ์ที่ไม่ปลอดภัย ขณะเดียวกัน ครอบครัวและสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและปลอดภัย เพื่อให้เด็กกล้าพุดคุยถึงปัญหาโดยไม่หวาดกลัวว่าจะถูกตำหนิหรือกล่าวโทษ

จากเนื้อหาที่รับชมจบได้ภายในไม่กี่นาที ละครแนวตั้งได้กลายเป็นรูปแบบความบันเทิงที่ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วในหลายประเทศ และกำลังเปลี่ยนวิธีที่ผู้คนรับชมละครในยุคดิจิทัล ประเทศไทยมีทั้งฐานผู้ชมบุคลากรในอุตสาหกรรมสื่อและบันเทิง พร้อมทั้งทุนทางวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการต่อยอดสู่ตลาดโลก แต่ความนิยมที่เพิ่มขึ้นก็มาพร้อมคำถามสำคัญเกี่ยวกับพฤติกรรม การรับชม การใช้เวลา และผลกระทบต่อสังคม

ละครแนวตั้ง : ความบันเทิงรูปแบบใหม่กับผลกระทบที่สังคมต้องจับตา*

ย้อนกลับไปเพียงไม่กี่ปีก่อน การดูละครยังหมายถึงการนั่งรอหน้าจอโทรทัศน์ในช่วงเวลาออกอากาศ หรือการเปิดแพลตฟอร์มสตรีมมิ่งเพื่อรับชมซีรีส์ตอนละเกือบหนึ่งชั่วโมง แต่ในปัจจุบันพฤติกรรมการเสพสื่อได้เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ผู้ชมสามารถใช้ช่วงเวลาสั้น ๆ ระหว่างเดินทาง รอคิว หรือพักกลางวัน รับชมละครที่มีความยาวเพียง 1-5 นาทีต่อตอน และดูต่อเนื่องได้หลายสิบตอนในเวลาไม่นาน ปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้ “ละครแนวตั้ง” (Vertical Drama) ซึ่งเป็นละครสั้นที่แสดงภาพแนวตั้งในสัดส่วน 9:16 สำหรับรองรับการรับชมบนสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ตโดยเฉพาะ เน้นการดำเนินเรื่องที่รวดเร็ว เข้าใจง่าย ก้าวขึ้นมาเป็นรูปแบบสื่อที่ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็วในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย (Rathatip Khamnurak, 2569; ไทยรัฐ, 2569ข)

ในปี 2568 มูลค่าตลาดโลกของละครแนวตั้งสูงถึง 1.1 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 2.2 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐภายในปี 2573 (สร้อยบุญ บุนยรัตพันธ์, 2569) ข้อมูลจากสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (2569) ชี้ว่า ประเทศไทยกำลังก้าวขึ้นมาเป็นหนึ่งในตลาดที่น่าจับตา โดยในช่วงครึ่งปี 2568 ไทยมีจำนวนการดาวน์โหลดแอปพลิเคชันละครแนวตั้งเป็นอันดับที่ 6 ของโลก และบริษัทวิจัยการตลาดของจีนประเมินว่า ในไตรมาสแรกของปีเดียวกัน ผู้ใช้ในประเทศไทยใช้จ่ายผ่านการซื้อภายในแอปพลิเคชัน (In-App Purchase) ของซีรีส์แนวตั้ง⁹ ราว 7.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สูงเป็นอันดับ 3 ของตลาดนอกประเทศจีน รองจากสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น

⁸ **กิตติกรรมประกาศ** บทความนี้ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากวงการสื่อ รัฐศาสตร์ และสุขภาพจิต ได้แก่ คุณพรทิพย์ ทองพิสิฐสมบัติ (นักเขียนนวนิยาย *ดวงใจจอมกระบี่*), ผศ.ดร.เวฬุรีย์ เมธาวิวินิจ (วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) และนักเขียนนวนิยาย *คดีร้ายรัก* ซึ่งถูกนำมาสร้างเป็นละคร *สงครามสมร*), ศ.ดร.ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ (คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) และ อ.ดร.นพ.ชาวิท ต้นวีระชัยสกุล (ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

⁹ ในบทความนี้ใช้คำว่า “ละครแนวตั้ง” และ “ซีรีส์แนวตั้ง” ในความหมายเดียวกัน

นอกจากประเทศไทยจะมีฐานผู้ชมและกำลังซื้อที่สนับสนุนการขยายตัวของตลาดแล้ว ยังมีจุดแข็งด้านทุนทางวัฒนธรรม และบุคลากรในอุตสาหกรรมสื่อและบันเทิงที่มีประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานซึ่งได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ (อินทรีพิทักษ์ เจริญรัตน์, ม.ป.ป.) สำนักงานวัฒนธรรมแห่งชาติ (2569) จึงมองว่า ละครแนวตั้งไม่น่าจะเป็นเพียงกระแสชั่วคราว แต่กำลังก้าวขึ้นเป็นอีกหนึ่งรูปแบบสื่อที่มีบทบาทมากขึ้น และอาจสร้างโอกาสใหม่ให้กับอุตสาหกรรมสื่อและบันเทิงในหลายด้าน ดังนี้

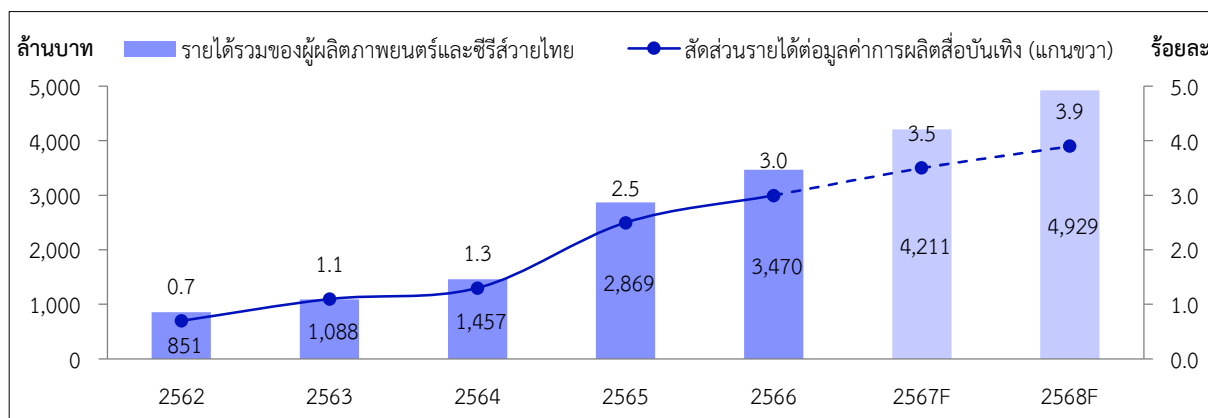
1. **การเปิดพื้นที่ให้ผู้ผลิตและบุคลากรรุ่นใหม่เข้าสู่อุตสาหกรรม** ละครแนวตั้งไม่ได้เข้ามาแทนที่ละครรูปแบบเดิม แต่เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการรับชม โดยละครรูปแบบเดิวยังคงมีจุดแข็งด้านการเล่าเรื่องที่ซับซ้อน ตัวละครที่มีมิติ และมาตรฐานการผลิตสูง ขณะที่ละครแนวตั้งมีเนื้อหาที่กระชับ ดำเนินเรื่องรวดเร็ว และเหมาะกับการรับชมผ่านสมาร์ตโฟน ความแตกต่างดังกล่าวทำให้สื่อทั้งสองรูปแบบสามารถอยู่ร่วมกันได้ และเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตรายใหม่ นักเขียนบท นักแสดง รวมถึงทีมงานเบื้องหลังการผลิตเข้าสู่อุตสาหกรรมได้มากขึ้น ตัวอย่างเช่น ประเทศจีนสามารถสร้างการจ้างงานโดยตรงในอุตสาหกรรมละครแนวตั้งได้ประมาณ 690,000 ตำแหน่ง และเมื่อรวมธุรกิจที่เกี่ยวข้องอาจมีการจ้างงานสูงกว่า 2 ล้านตำแหน่ง (Amarin TV, 2569)

2. **การเกิดโมเดลธุรกิจและช่องทางรายได้รูปแบบใหม่ของผู้ผลิตสื่อ** ละครแนวตั้งไม่ได้เปลี่ยนแค่รูปแบบการนำเสนอเรื่องราว แต่ยังเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตมีวิธีดำเนินธุรกิจที่หลากหลายมากขึ้น จากเดิมที่ละครโทรทัศน์ต้องพึ่งพารายได้จากโฆษณาเป็นหลักและใช้เงินลงทุนสูงในการผลิต ละครแนวตั้งสามารถสร้างรายได้จากหลายช่องทาง เช่น การให้ผู้ชมซื้อเหรียญเพื่อดูตอนถัดไป การสมัครสมาชิก การโฆษณาบนแพลตฟอร์ม และการสอดแทรกสินค้าในเนื้อหา ปัจจุบันผู้ผลิตละครไทยรายใหญ่ เช่น กันตนา และช่อง ONE เริ่มเข้ามาทดลองผลิตละครแนวตั้ง แม้ว่าตลาดนี้ยังอยู่ในช่วงเริ่มต้นและยังต้องพัฒนารูปแบบการหารายได้ที่เหมาะสม แต่การเข้ามาของผู้ประกอบการรายใหญ่สะท้อนให้เห็นว่าละครแนวตั้งกำลังได้รับความสนใจในฐานะธุรกิจใหม่ที่มีศักยภาพเติบโตในอุตสาหกรรมสื่อและบันเทิงไทย

3. **การใช้ละครแนวตั้งเป็นช่องทางเผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่ตลาดโลก** การเติบโตของแพลตฟอร์มดิจิทัลทำให้เนื้อหาไทยสามารถเข้าถึงผู้ชมต่างประเทศได้โดยไม่จำกัดอยู่เฉพาะตลาดภายในประเทศ ส่งผลให้ละครและซีรีส์ไทยมีโอกาสรสร้างฐานผู้ชมในระดับสากลมากขึ้น โดยเฉพาะเนื้อหาที่สะท้อนเสน่ห์ความเป็นไทย รวมถึงเนื้อหาแนวความสัมพันธ์ระหว่างเพศเดียวกัน¹⁰ ซึ่งไทยเป็นหนึ่งในผู้ผลิตรายสำคัญของโลก ข้อมูลจากศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ พบว่า มูลค่าตลาดภาพยนตร์และซีรีส์วายไทยเพิ่มขึ้นจาก 851 ล้านบาท ในปี 2562 เป็น 3,470 ล้านบาท ในปี 2566 และคาดว่าจะเพิ่มเป็น 4,929 ล้านบาท ในปี 2568 (กิริติญา ครองแก้ว, 2568) ความนิยมของเนื้อหาเหล่านี้ยังต่อยอดสู่กิจกรรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น งานพบปะแฟนคลับ คอนเสิร์ต และสินค้าเกี่ยวกับศิลปิน สะท้อนว่าละครและซีรีส์ไทยไม่ได้เป็นเพียงสื่อเพื่อความบันเทิง แต่ยังเป็นช่องทางเผยแพร่วัฒนธรรมไทย สร้างการรับรู้ต่อประเทศไทย และต่อยอดไปสู่โอกาสทางเศรษฐกิจ (ลงทุนเกิร์ล, 2569)

¹⁰ หรือที่รู้จักกันว่า “ซีรีส์วาย” คำว่า “วาย” มีที่มาจากคำว่า Yaoi (ยาโออิ) ซึ่งเป็นประเภทการ์ตูนญี่ปุ่นที่นำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างชายกับชาย (Boy Love: BL) และ Yuri (ยูริ) ซึ่งนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างหญิงกับหญิง (Girl Love: GL)

แผนภาพที่ 13 รายได้รวมของผู้ผลิตภาพยนตร์และซีรีส์วายไทย ปี 2562-2568

ที่มา : กิรติญา ครองแก้ว (2568)

แม้ว่าละครแนวตั้งจะสร้างโอกาสใหม่ให้กับอุตสาหกรรมสื่อและบันเทิง แต่การเติบโตของสื่อรูปแบบนี้ ก็มาพร้อมกับความท้าทายที่ต้องพิจารณา ทั้งด้านคุณภาพเนื้อหา การใช้สื่อของผู้ชม รวมถึงความปลอดภัยบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ดังนี้

1. **สูตรสำเร็จของเนื้อหาและการสร้างค่านิยม** หนึ่งในเหตุผลที่ทำให้ละครแนวตั้งได้รับความนิยมคือการตอบสนองอารมณ์ของผู้ชมได้อย่างรวดเร็ว ผ่านโครงเรื่องที่เข้าใจง่ายและเข้มข้น เช่น การแก้แค้น/ การได้รับชัยชนะเหนือความอยุติธรรม การพลิกสถานะจากคนธรรมดาสู่ผู้มีอำนาจ หรือความรักต่างฐานะ ซึ่งมักสร้างความรู้สึกสะใจและเติมเต็มความคาดหวังบางอย่างของผู้ชมในแบบที่ชีวิตจริงอาจไม่ได้เกิดขึ้นง่ายนัก อย่างไรก็ตาม ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาและการแข่งขันเพื่อดึงความสนใจในช่วงสั้น ๆ ผู้ผลิตจำนวนมากจึงมักเลือกใช้โครงเรื่องลักษณะคล้ายกัน เช่น การแบ่งขั้วตัวละครเป็นฝ่ายดีและฝ่ายร้ายอย่างชัดเจน หรือใช้ความขัดแย้งรุนแรงเป็นแกนหลักของเรื่อง หากรูปแบบดังกล่าวถูกผลิตซ้ำอย่างต่อเนื่อง อาจทำให้นิเวศความหลากหลายและส่งผลต่อมุมมองของผู้ชมบางกลุ่มต่อความถูกต้องและการแก้ปัญหา โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ งานวิจัยพบว่า การรับชมความรุนแรงในสื่ออาจมีส่วนเสริมให้พฤติกรรมก้าวร้าวที่มีอยู่เดิมของผู้รับสารแสดงออกมากขึ้น (ภณทิลา ธนบุรณนันทน์, 2564)

2. **การใช้สื่อของกลุ่มผู้ชมที่เปราะบาง** จุดเด่นของละครแนวตั้งคือการเข้าถึงง่ายและรับชมได้ทุกที่ผ่านโทรศัพท์มือถือ แต่รูปแบบการรับชมที่เป็นส่วนตัวมากขึ้นก็เปลี่ยนลักษณะการดูละครจากกิจกรรมร่วมกันไปสู่ประสบการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงลำพัง ทำให้ผู้ชมบางกลุ่มมีโอกาสพุดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือได้รับมุมมองเพิ่มเติมจากคนรอบตัวน้อยลง โดยเฉพาะเด็กและผู้สูงอายุที่อยู่ลำพัง สำหรับเด็ก การรับชมสื่อโดยไม่มีผู้ใหญ่ช่วยพุดคุยหรืออธิบายบริบท อาจส่งผลต่อการทำความเข้าใจอารมณ์ มุมมอง และค่านิยมที่ปรากฏในเนื้อหา (สำนักวิชาการสุขภาพจิต, 2569) ขณะที่ผู้สูงอายุที่ขาดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอาจใช้ละครแนวตั้งเป็นช่องทางคลายความเหงาหรือเชื่อมโยงกับโลกภายนอกมากขึ้น แต่ก็อาจเผชิญความท้าทายในการแยกแยะข้อมูลบนแพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น โฆษณาแฝง เนื้อหาชวนเชื่อ หรือการหลอกลวงออนไลน์

3. **การถูกใช้เป็นช่องทางหลอกลวงทางออนไลน์** มิฉะพินาศภัยกระแสมุมมองของละครแนวตั้งสร้างโฆษณาและลิงก์ปลอมบนโซเชียลมีเดีย โดยอ้างว่าดูซีรีส์แล้วได้รับเงิน หรือเปิดให้รับชมตอนต่อไปผ่านลิงก์พิเศษ เมื่อคลิกลิงก์ มักถูกหลอกให้กรอกข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลทางการเงิน หรือดาวน์โหลดแอปพลิเคชันปลอมที่แฝงมัลแวร์ ก่อนนำข้อมูลไปสวมรอยทำธุรกรรม หรือควบคุมโทรศัพท์จากระยะไกลเพื่อเข้าถึงแอปพลิเคชันธนาคารและโอนเงินออกจากบัญชี (ไทยรัฐ, 2569ก; ฐานเศรษฐกิจ, 2569)

หลายประเทศที่อุตสาหกรรมละครแนวตั้งเติบโตอย่างรวดเร็วต่างเผชิญคำถามเดียวกันว่า จะกำกับดูแลอย่างไรโดยไม่กระทบต่อการสร้างสรรค์และการเติบโตของอุตสาหกรรม จีน ในฐานะผู้ผลิตละครแนวตั้งรายใหญ่ของโลก เลือกใช้มาตรการกำกับเนื้อหาอย่างเข้มงวด โดยกำหนดให้ละครทุกเรื่องต้องได้รับอนุญาตก่อนเผยแพร่ และระงับเนื้อหาที่เห็นว่าส่งเสริมค่านิยมที่ไม่เหมาะสม (Spacebar, 2568; ข่าวสดออนไลน์, 2569ก) สหรัฐอเมริกา ไม่ได้มุ่งควบคุมเนื้อหาละครและวิดีโอสั้นโดยตรง ยกเว้นกรณีที่เกิดกฎหมาย แต่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองผู้บริโภค โดยเฉพาะระบบซื้อเหรีญเพื่อปลดล็อกตอนและการต่ออายุสมาชิกแบบอัตโนมัติ ซึ่งอาจทำให้ผู้ใช้ไม่ทราบค่าใช้จ่ายที่แท้จริงหรือถูกเรียกเก็บเงินต่อเนื่องโดยไม่ตั้งใจ (Newby et al., 2021; Tayman et al., 2026; Bernstein et al., 2026)

สำหรับประเทศไทย การใช้แนวทางควบคุมเนื้อหาอย่างเข้มงวดอาจกระทบต่อความคิดสร้างสรรค์และความหลากหลายของสื่อ จึงควรเปิดพื้นที่ให้ผู้ผลิตและกลไกตลาดมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของเนื้อหา โดยภาครัฐควรดูแลเฉพาะประเด็นที่มีความเสี่ยงต่อสิทธิและความปลอดภัยของประชาชน เช่น การเผยแพร่สื่อที่มีเนื้อหาลวงละเมิดทางเพศเด็ก การหลอกลวงผู้บริโภค หรือการส่งเสริมกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ควรส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ (Media Literacy) โดยเฉพาะในสถานศึกษาที่ควรมีการเรียนรู้เรื่องนี้อย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้ชมสามารถตั้งคำถามต่อค่านิยม มุมมอง และพฤติกรรมที่สื่อนำเสนอ เช่น แนวคิดเรื่องความสำเร็จ ความสัมพันธ์ หรือความถูกต้อง รวมถึงรู้จักแยกแยะโฆษณาแฝง เนื้อหาชวนเชื่อ และการหลอกลวงออนไลน์ ขณะเดียวกัน ควรสนับสนุนพื้นที่ให้ผู้ชมได้พูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสื่อ เช่น ชุมชนออนไลน์ หรือกิจกรรมวิจารณ์เนื้อหา เพื่อเปิดโอกาสให้เห็นมุมมองที่หลากหลาย และเข้าใจอิทธิพลของสื่อต่อความคิดและพฤติกรรมของตนเองมากขึ้น

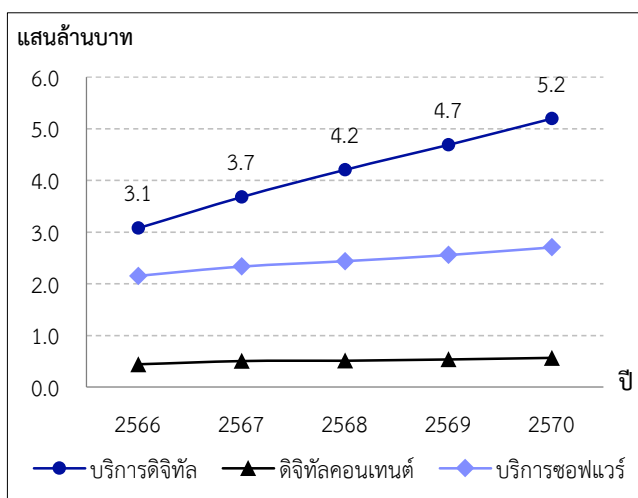
เบื้องหลังความสะดวกของการสั่งอาหาร เรียกรถ หรือจ้างบริการผ่านแอปพลิเคชัน คือแรงงานแพลตฟอร์มที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจดิจิทัล อย่างไรก็ตาม รูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วนำมาซึ่งความท้าทายด้านสิทธิและหลักประกันในการทำงาน ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปรับให้สอดคล้องกับบริบทการจ้างงานยุคใหม่ เพื่อสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลกับคุณภาพชีวิตของแรงงาน

แรงงานแพลตฟอร์ม : เมื่อการคุ้มครองต้อง ก้าวให้ทันการจ้างงานยุคดิจิทัล

ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การใช้บริการผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัลได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันของผู้คน ตั้งแต่การสั่งอาหาร การเรียกรถ การส่งพัสดุ ไปจนถึงบริการทำความสะอาด ความสะดวกที่เกิดขึ้นเพียงปลายนิ้วสัมผัสได้เปลี่ยนแพลตฟอร์มดิจิทัลจากธุรกิจรูปแบบใหม่ให้กลายเป็นกลไกสำคัญของเศรษฐกิจยุคดิจิทัล ขณะเดียวกัน ยังเปิดโอกาสให้ผู้คนจำนวนมากเข้าสู่ตลาดแรงงานในรูปแบบใหม่ โดยสามารถกำหนดเวลาและรูปแบบการทำงานได้ยืดหยุ่นมากขึ้น รวมถึงสามารถสร้างรายได้จากหลายช่องทางโดยไม่จำกัดอยู่กับนายจ้างเพียงรายเดียว

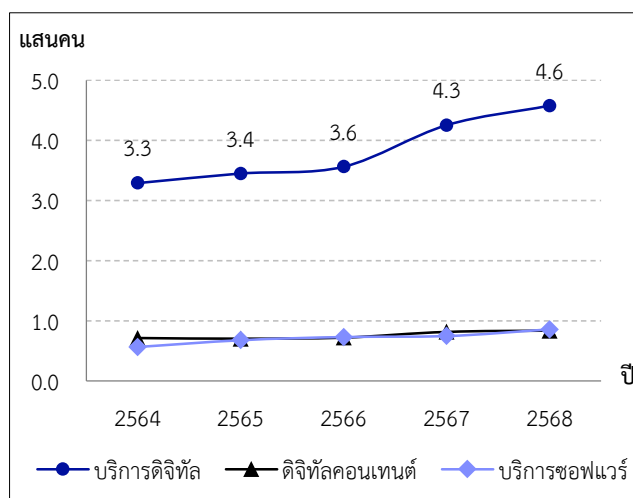
ธนาคารโลก (WB, 2023) ประเมินว่า มีแรงงานแพลตฟอร์มทั่วโลกประมาณ 154-435 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 4.4-12.5 ของกำลังแรงงานทั้งหมด สะท้อนว่าการทำงานผ่านแพลตฟอร์มไม่ได้เป็นเพียงรูปแบบการจ้างงานทางเลือกอีกต่อไป แต่กำลังกลายเป็นส่วนหนึ่งของตลาดแรงงานโลก สำหรับประเทศไทย ธุรกิจบริการดิจิทัลซึ่งรวมถึงธุรกิจแพลตฟอร์มมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยคาดว่ามูลค่าตลาดจะเพิ่มขึ้นจาก 3.1 แสนล้านบาท ในปี 2566 เป็น 5.2 แสนล้านบาท ในปี 2570 อีกทั้ง เป็นแหล่งจ้างงานสำคัญของระบบเศรษฐกิจดิจิทัล โดยในปี 2568 รองรับแรงงานเกือบ 4.6 แสนคน นอกจากนี้ งานศึกษาของ TDRI (2025) พบว่า ในปี 2566 Grab เพียงแพลตฟอร์มเดียวสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจเกือบ 1.8 แสนล้านบาท หรือร้อยละ 1.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และก่อให้เกิดการจ้างงานกว่า 2.8 แสนตำแหน่ง

แผนภาพที่ 14 มูลค่าตลาดเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย ปี 2566-2570

ที่มา : สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ม.ป.ป.)

แผนภาพที่ 15 แรงงานในระบบเศรษฐกิจดิจิทัล ปี 2564-2568

ที่มา : สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (ม.ป.ป.)

แม้แรงงานแพลตฟอร์มจะมีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ระบบคุ้มครองแรงงานไทยในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากกฎหมายแรงงานแบ่งผู้ทำงานเป็น 2 กลุ่มหลัก ได้แก่ “ลูกจ้าง” และ “ผู้ประกอบการอาชีพอิสระ” ขณะที่แรงงานแพลตฟอร์มมีลักษณะก้ำกึ่งระหว่างสองสถานะ โดยแพลตฟอร์มส่วนใหญ่ อาทิ Grab, LINE MAN, Bolt, และ BeNeat กำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานมีสถานะเป็นผู้ให้บริการอิสระ (Partner) ซึ่งในทางกฎหมายถือเป็นผู้รับจ้างทำของ (Contractor) (วิลาสินี ฉายรัตน์ตระกูล, 2564; นพพล สุขเกษม, 2565) จึงไม่อยู่ภายใต้ความสัมพันธ์แบบนายจ้างและลูกจ้าง และไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแรงงานเช่นเดียวกับลูกจ้างทั่วไป แต่ในทางปฏิบัติแรงงานกลับต้องทำงานภายใต้การกำกับของแพลตฟอร์มผ่านระบบอัลกอริทึม ทั้งการจัดสรรงาน การกำหนดค่าตอบแทน การประเมินผล และการระงับบัญชีผู้ใช้งาน ทำให้แรงงานกลุ่มนี้ตกอยู่ในช่องว่างด้านการคุ้มครอง โดยไม่ได้รับสิทธิพื้นฐานเช่นเดียวกับลูกจ้าง ขณะเดียวกันก็ไม่สามารถกำหนดเงื่อนไขการทำงานได้เช่นเดียวกับผู้ประกอบการอาชีพอิสระทั่วไป

ช่องว่างดังกล่าวนำไปสู่ปัญหาสำคัญ 3 ประการ

1. **ความไม่มั่นคงด้านรายได้และสวัสดิการ** แรงงานแพลตฟอร์มไม่มีหลักประกันค่าจ้างขั้นต่ำ ชั่วโมงการทำงาน วันลา หรือค่าชดเชยเมื่อเลิกจ้าง ขณะเดียวกัน ค่าตอบแทนยังมีความไม่แน่นอนจากการแข่งขันที่สูงขึ้น การหักค่าธรรมเนียมของแพลตฟอร์ม ซึ่งบางแห่งสูงถึงร้อยละ 25.0 (ILO, 2021) รวมถึงการปรับลดค่ารอบและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจ่ายค่าตอบแทนที่เกิดขึ้นเป็นระยะ โดยแรงงานอาจไม่ได้รับแจ้งล่วงหน้า ข้อมูลของ Rocket Media Lab (2567) พบว่า ในช่วงปี 2562-2566 ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มหลายรายปรับลดค่ารอบรวม 15 ครั้ง ทำให้รายได้ของไรเดอร์มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ แรงงานยังต้องรับภาระต้นทุนการทำงานด้วยตนเอง ทั้งค่าน้ำมัน ค่าซ่อมบำรุงยานพาหนะ ค่าอินเทอร์เน็ต และค่าอุปกรณ์ที่จำเป็น ซึ่งคิดเป็นประมาณ 1 ใน 6 ของรายได้ (Smart SME, 2565) ส่งผลให้เมื่อคำนวณรายได้สุทธิจากการทำงานแล้ว แรงงานส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อชั่วโมงต่ำกว่าค่าจ้างขั้นต่ำอย่างมีนัยสำคัญ (Fairwork, 2568)

2. **ความเสี่ยงด้านสุขภาพและความปลอดภัย** การปรับลดค่าตอบแทน ประกอบกับระบบบริหารจัดการของแพลตฟอร์มที่สร้างแรงกดดันให้แรงงานต้องรับงานอย่างต่อเนื่อง เช่น การรับส่งหลายออเดอร์ในรอบเดียว การลดโอกาสได้รับงานหากปฏิเสธงานในช่วงฝนตก และระบบคะแนนที่เชื่อมโยงกับโอกาสได้รับงานและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ส่งผลให้แรงงานจำนวนมากทำงานถึงวันละ 10-12 ชั่วโมง (Teerakowitkajorn & Tularak, 2020; Fairwork, 2568) ซึ่งยาวนานกว่าระยะเวลาการทำงานทั่วไป และเพิ่มความเสี่ยงต่อปัญหาสุขภาพและอุบัติเหตุจากการทำงาน งานศึกษาของอรศณัฐ วันทนะสมบัติ และอนรรฆ พิทักษ์ธานิน (2564) พบว่า แรงงานส่งอาหารร้อยละ 33.5 เคยประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน โดยในจำนวนนี้ร้อยละ 40.0 ได้รับบาดเจ็บสาหัส และร้อยละ 12.0 เสียชีวิต นอกจากนี้ แรงงานบางกลุ่ม เช่น แม่บ้านทำความสะอาด ยังเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศ (เกรียงศักดิ์ ธีระโกวิทขจร, 2563) อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองจากแพลตฟอร์มยังคงมีอยู่อย่างจำกัด โดยบางแพลตฟอร์มกำหนดเงื่อนไขการคุ้มครองประกันภัยให้ขึ้นอยู่กับผลการปฏิบัติงานของแรงงาน ขณะที่บางแพลตฟอร์มไม่มีการจัดประกันภัยให้แก่แรงงานเลย (Fairwork, 2568)

3. **การบริหารจัดการขาดความโปร่งใสและอำนาจต่อรองจำกัด** ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มส่วนใหญ่ มักจะกำหนดสัญญาและเงื่อนไขการให้บริการที่เอื้อประโยชน์ต่อฝ่ายตนเอง เช่น การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการทำงานได้ฝ่ายเดียวโดยไม่แจ้งล่วงหน้า และการยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดชอบของแพลตฟอร์ม ขณะเดียวกัน การบริหารจัดการผ่านระบบอัลกอริทึมยังขาดความโปร่งใส แรงงานไม่ทราบหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการจัดสรรงาน ประเมินผล หรือการตัดสินใจของระบบอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ระบบให้คะแนนจากลูกค้ายังส่งผลต่อโอกาสได้รับงาน และอาจนำไปสู่การพักงานหรือระงับบัญชีได้ แต่แรงงานกลับมีช่องทางร้องเรียนหรืออุทธรณ์ที่เข้าถึงได้ยากและใช้เวลานาน ส่งผลให้หลายคนยอมรับภาระค่าเสียหายหรือการตัดสินใจของแพลตฟอร์ม เพื่อรักษาสิทธิในการทำงานต่อไป (Fairwork, 2568)

ในช่วงที่ผ่านมา แรงงานแพลตฟอร์มโดยเฉพาะกลุ่มไรเดอร์ได้รวมตัวกันเรียกร้องให้บริษัทแพลตฟอร์ม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น Rocket Media Lab (2567) พบว่า ในช่วงปี 2562-2566 มีการประท้วงของไรเดอร์ทั้งหมด 113 ครั้ง โดยประเด็นที่ได้รับการตอบสนองจากแพลตฟอร์มส่วนใหญ่เป็นด้านความสะดวกในการทำงาน เช่น การปรับปรุงระบบ GPS การพัฒนาระบบกระจายงาน การชะลอการรับไรเดอร์รายใหม่ และการปรับปรุงระบบสนับสนุนผู้ให้บริการ ขณะที่ประเด็นเชิงโครงสร้าง เช่น ค่าตอบแทน และหลักประกันในการทำงาน ยังคงเป็นความท้าทายที่ต้องได้รับการแก้ไข

ด้านภาครัฐ มีความพยายามในการพัฒนากลไกเพื่อยกระดับการคุ้มครองแรงงานแพลตฟอร์ม โดยอยู่ระหว่างการพิจารณาร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและคุ้มครองผู้ประกอบการอาชีพอิสระ พ.ศ. เพื่อกำหนดกลไกรับรองสิทธิและสวัสดิการพื้นฐานในการทำงาน ส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการอาชีพอิสระ และจัดตั้งกองทุนส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ นอกจากนี้ ยังมีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการศึกษาแนวทางกำหนดค่าตอบแทนและสิทธิประโยชน์ขั้นต่ำสำหรับผู้ทำงานบนแพลตฟอร์ม โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ เช่น การเพิ่มค่ารอบและค่าออเดอร์งานพ่วงสำหรับไรเดอร์ การจัดให้มีสิทธิประโยชน์ด้านการประกันชีวิต และการสนับสนุนอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงาน ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาและหารือร่วมกับผู้ให้บริการแพลตฟอร์ม

หลายประเทศได้พัฒนาแนวทางคุ้มครองแรงงานแพลตฟอร์มที่แตกต่างกัน โดยสามารถจำแนกได้เป็น 2 แนวทางหลัก ได้แก่

1. **การใช้กฎหมายแรงงานที่มีอยู่เดิมและให้ศาลพิจารณาจากสภาพการทำงานจริงเป็นรายกรณีเมื่อมีข้อพิพาท** ดังเช่น สหราชอาณาจักร ศาลฎีกามีคำพิพากษาในปี 2564 ให้คนขับ Uber มีสถานะเป็น “ผู้ปฏิบัติงาน (Worker)” ตาม Employment Rights Act 1996¹¹ ส่งผลให้ได้รับสิทธิพื้นฐาน เช่น ค่าจ้างขั้นต่ำ และวันลาพักผ่อนโดยได้รับค่าจ้าง แม้สัญญาจะระบุว่าคนขับเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ แต่เมื่อคนขับเปิดแอปพลิเคชันและพร้อมรับงาน จะอยู่ภายใต้การควบคุมและเงื่อนไขที่แพลตฟอร์มกำหนด ในทางกลับกัน คดี Deliveroo เมื่อปี 2560 ศาลวินิจฉัยว่าไรเดอร์เป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ เนื่องจากสามารถส่งงานต่อให้ผู้อื่น ปฏิเสธงาน และกำหนดเวลาทำงานของตนเองได้อย่างอิสระ แนวทางนี้เปิดโอกาสให้ศาลวินิจฉัยตามลักษณะการทำงานของแต่ละแพลตฟอร์ม อย่างไรก็ตาม การคุ้มครองจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อมีข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งมักใช้เวลาเนิ่นนาน มีค่าใช้จ่ายสูง และแรงงานมักเสียเปรียบผู้ประกอบการที่มีทรัพยากรมากกว่า

2. **การออกกฎหมายเฉพาะสำหรับแรงงานแพลตฟอร์ม** ดังเช่น สเปน ที่ออก Rider Law ในปี 2564 กำหนดให้ไรเดอร์มีสถานะเป็นลูกจ้างโดยสันนิษฐาน เว้นแต่ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มจะพิสูจน์ได้เป็นอย่างอื่น พร้อมทั้งกำหนดให้เปิดเผยข้อมูลอัลกอริทึมที่ใช้ในการจัดสรรงานและประเมินผลการทำงาน เพื่อความโปร่งใสในการบริหารจัดการ ขณะที่ อิตาลี ยังคงให้ไรเดอร์มีสถานะเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระ แต่กำหนดมาตรการคุ้มครองเฉพาะผ่าน Riders Decree อาทิ การคุ้มครองกรณีอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยจากการทำงาน สะท้อนให้เห็นว่า กฎหมายเฉพาะสามารถกำหนดระดับความคุ้มครองให้เหมาะสมกับลักษณะการทำงานได้ โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดให้แรงงานแพลตฟอร์มมีสถานะเป็นลูกจ้างเสมอไป

นอกจากนี้ องค์การแรงงานระหว่างประเทศได้รับรองอนุสัญญาฉบับที่ 193 ว่าด้วย “งานที่มีคุณค่าในระบบเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม” (Decent Work in the Platform Economy) เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2569 โดยกำหนดหลักการสำคัญให้ประเทศสมาชิกพิจารณาสถานะการจ้างงานจากลักษณะการทำงานที่เกิดขึ้นจริงมากกว่าสถานะที่ระบุไว้ในสัญญา เพื่อให้แรงงานแพลตฟอร์มได้รับสิทธิและความคุ้มครองที่เหมาะสม ครอบคลุมทั้งค่าตอบแทนที่เป็นธรรม ความปลอดภัยในการทำงาน การเข้าถึงระบบประกันสังคม สิทธิในการรวมตัวและเจรจาต่อรอง การคุ้มครองจากการเลือกปฏิบัติ ตลอดจนการกำกับดูแลการบริหารจัดการแรงงานผ่านระบบอัลกอริทึมและปัญญาประดิษฐ์ แม้อนุสัญญาดังกล่าวต้องผ่านกระบวนการให้สัตยาบันของแต่ละประเทศก่อน จึงจะมีผลผูกพันทางกฎหมาย แต่ถือเป็นกรอบสำคัญที่ส่งเสริมให้ประเทศต่าง ๆ ทบทวนกฎหมายและมาตรการคุ้มครองแรงงานให้สอดคล้องกับรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป

สำหรับประเทศไทย อนุสัญญาดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบคุ้มครองแรงงานแพลตฟอร์ม โดยเฉพาะการกำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการแพลตฟอร์ม เช่น การเปิดเผยข้อมูลอัลกอริทึม และการแจ้งล่วงหน้าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการทำงานที่ส่งผลต่อแรงงาน ทั้งนี้ ควรเร่งทบทวนและผลักดันร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและคุ้มครองผู้ประกอบการอาชีพอิสระ พ.ศ. ให้มีความเหมาะสมและมีผลบังคับใช้โดยเร็ว ควบคู่กับการส่งเสริมให้แรงงานแพลตฟอร์มสามารถรวมตัวหรือจัดตั้งองค์กรผู้แทนแรงงานที่ได้รับการรับรอง เพื่อเป็นกลไกในการสะท้อนปัญหาและหาหรือมาตรการคุ้มครองที่เหมาะสมในอนาคต

¹¹ Employment Rights Act 1996 แบ่งสถานะการทำงานเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) ลูกจ้าง (Employee) (2) ผู้ปฏิบัติงาน (Worker) และ (3) ผู้ประกอบอาชีพอิสระ (Self-employed)

แนวคิดการรวมกลุ่ม Platform Coop หรือการผสานธุรกิจแพลตฟอร์มดิจิทัลเข้ากับหลักการสหกรณ์ เพื่อพัฒนารูปแบบธุรกิจที่ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของและได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานอย่างเป็นธรรม เริ่มได้รับความสนใจในหลายประเทศ รวมถึงประเทศไทย อาทิ

- **The Drivers Cooperative (สหรัฐอเมริกา)** แพลตฟอร์มเรียกรถในมหานครนิวยอร์กที่ดำเนินงานในรูปแบบสหกรณ์ โดยกำหนดรายได้ขั้นต่ำให้คนขับ 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อชั่วโมง และเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพียงร้อยละ 15.0 ซึ่งต่ำกว่าแพลตฟอร์มใหญ่ที่เรียกเก็บประมาณร้อยละ 25.0-30.0 พร้อมจัดสรรกำไรส่วนใหญ่คืนแก่สมาชิก และร่วมมือกับสหกรณ์เครดิตยูเนียนเพื่อให้บริการทางการเงินช่วยเหลือภาระหนี้สินรถยนต์ของสมาชิก
- **Stocksy United (แคนาดา)** สหกรณ์แพลตฟอร์มซื้อขายภาพและวิดีโอสต็อก ที่พิสูจน์ว่าธุรกิจแพลตฟอร์มสามารถเติบโตและสร้างผลกำไรควบคู่กับการแบ่งปันผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม โดยสมาชิกได้รับค่าลิขสิทธิ์ร้อยละ 50.0-75.0 รวมถึงส่วนแบ่งกำไรและการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง
- **ตามสั่ง-ตามส่ง (ไทย)** แพลตฟอร์มส่งอาหารและพัสดุที่เกิดจากความร่วมมือระหว่างวินมอเตอร์ไซด์ซอยลาดพร้าว 101 กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) คิดค่าบริการตามต้นทุนจริงของอาหารและค่าโดยสาร และค่าบริการเพิ่มเติมเพียง 5-10 บาท ปัจจุบันได้ขยายการดำเนินงานไปยังหลายพื้นที่ชุมชน และเป็นตัวอย่างของการใช้แพลตฟอร์มเพื่อเพิ่มรายได้และเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

การรับมือกับการลงทุน Data Center ในต่างประเทศ¹²

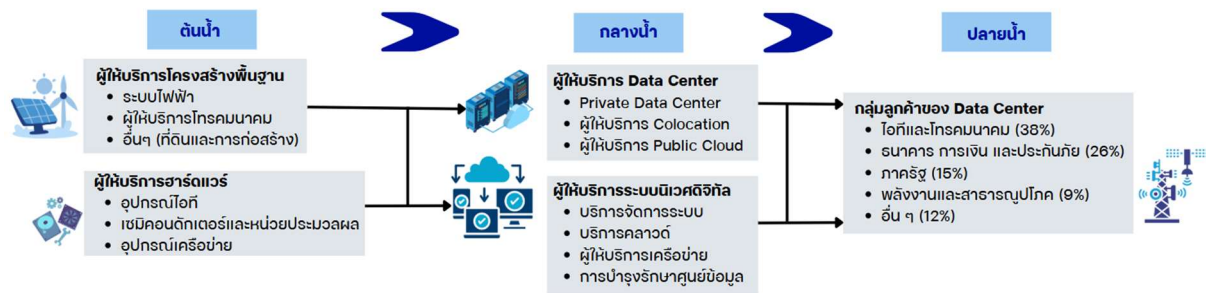
การลงทุนใน Data Center จะช่วยรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลและสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง แต่ในหลายประเทศ การขยายตัวของอุตสาหกรรมนี้ก็นำมาซึ่งโจทย์ใหม่ ทั้งการใช้พลังงาน และทรัพยากร ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสร้างงานและมูลค่าเพิ่มในพื้นที่ ประสบการณ์เหล่านี้จึงเป็นบทเรียนสำคัญสำหรับการลงทุนใน Data Center ของประเทศ

Data Center โครงสร้างพื้นฐานของเศรษฐกิจดิจิทัล

ทุกครั้งที่เราโอนเงินผ่านแอปพลิเคชัน ดูหนังผ่านแพลตฟอร์มสตรีมมิง หรือถามคำถามกับ AI เบื้องหลังการทำงานเหล่านี้ล้วนต้องอาศัย Data Center ในการจัดการกับข้อมูลจำนวนมากมหาศาล แม้ผู้ใช้งานส่วนใหญ่จะไม่เคยเห็น Data Center แต่โครงสร้างพื้นฐานนี้เป็นกลไกสำคัญที่ทำให้บริการดิจิทัลในชีวิตประจำวันสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ในอดีต Data Center มีบทบาทหลักในการรองรับบริการออนไลน์และระบบ Cloud แต่การเติบโตอย่างรวดเร็วของ AI ทำให้ความต้องการใช้ Data Center เพิ่มขึ้นอย่างมากเนื่องจาก AI ต้องอาศัยข้อมูลจำนวนมากและกำลังประมวลผลสูง ส่งผลให้ Data Center มีบทบาทมากขึ้นจากเดิมที่เป็นเพียงโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนบริการดิจิทัล ไปสู่ปัจจัยสำคัญในการดึงดูดการลงทุนด้านเทคโนโลยี สร้างนวัตกรรม และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

¹² **กิตติกรรมประกาศ** บทความนี้ได้รับความอนุเคราะห์ข้อมูลและข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายสาขา ประกอบด้วย **ด้านวิศวกรรม** รศ.ดร.มนตรี วิบูลย์รัตน์ (วิทยาลัยการจัดการนวัตกรรมและอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง) และ อ.ดร.ครรชิต รองไชย (คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตขอนแก่น) **ด้านเศรษฐศาสตร์** อ.ดร.กฤษฎี ภัณฑกิจนรินทร์ (คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) **ด้านธุรกิจ Data Center** คุณศุภรัตน์ ศิวะเพ็ชรานาถ สิงหรา ณ อยุธยา (ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท เอสที เทเลมีเดีย โกลบอล ดาต้า เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย)) **ด้านสิ่งแวดล้อม** ดร.สมนึก จงมีวสิน (ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย กลุ่มศึกษาการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC Watch)) และ**ด้านสิทธิชุมชน** คุณสุภาภรณ์ มาลัยลอย (ผู้จัดการมูลนิธินิคมสิ่งแวดล้อม)

แผนภาพที่ 16 ห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรม Data Center ทั่วโลก

ที่มา : รพีภูมิ ลาภมาก (2568)

ข้อมูลจาก McKinsey & Company (Shrivastava et al., 2026) ประเมินว่า ในช่วงปี 2568-2573 การลงทุนในอุตสาหกรรม Data Center ทั่วโลกอาจมีมูลค่าสะสมสูงถึง 6.7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ และภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจะมีสัดส่วนความต้องการ Data Center ถึงร้อยละ 34.0 โดยไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับความสนใจจากนักลงทุน ปัจจุบันประเทศไทยมี Data Center ที่เปิดดำเนินการเชิงพาณิชย์จำนวน 42 แห่ง (รพีภูมิ ลาภมาก, 2569) และยังมีโครงการใหม่อยู่ระหว่างการก่อสร้างและพัฒนาอีกหลายแห่ง ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI, 2569) ระบุว่า ในปี 2568 มีโครงการ Data Center และ Cloud Service ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนจำนวน 36 โครงการ คิดเป็นมูลค่าประมาณ 7.28 แสนล้านบาท

การลงทุนดังกล่าวไม่ได้สร้างประโยชน์เฉพาะในรูปของเงินลงทุนโดยตรง แต่ยังเชื่อมโยงกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น การก่อสร้าง การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การใช้บริการจากผู้ประกอบการในประเทศ และการจ้างงาน โดยสมาคมดาต้าเซ็นเตอร์แห่งประเทศไทย (Singhara Na Ayutthaya, 2026) คาดการณ์ว่า ในช่วง 5 ปี อุตสาหกรรม Data Center อาจช่วยเพิ่มสัดส่วนต่อ GDP จากร้อยละ 0.93 เป็นร้อยละ 2.47 และสร้างการจ้างงานชั่วคราวสะสมกว่า 45,000 ตำแหน่ง ในช่วงการก่อสร้าง

ขณะที่ในต่างประเทศ กรณีของ Loudoun County รัฐเวอร์จิเนีย สหรัฐอเมริกา แสดงให้เห็นว่า Data Center สามารถกลายเป็นแหล่งรายได้สำคัญที่ช่วยพัฒนาชุมชนได้ โดยในช่วงปี 2561-2567 พื้นที่ Data Center เพิ่มขึ้นจาก 13 เป็น 43 ล้านตารางฟุต และสร้างรายได้ภาษีให้ท้องถิ่นสูงถึง 890 ล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี ขณะที่ต้นทุนของท้องถิ่นอยู่ที่ร้อยละ 0.04 ต่อรายได้ภาษี 1 ดอลลาร์ เทียบกับร้อยละ 0.25 สำหรับธุรกิจทั่วไป รายได้ดังกล่าวช่วยให้ Loudoun County นำไปลงทุนปรับปรุงถนนกว่า 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ และสร้างโรงเรียนใหม่ 36 แห่ง นอกจากนี้ การจ้างงานใน Data Center ทุก 1 ตำแหน่ง ยังช่วยสร้างงานที่เกี่ยวข้องในธุรกิจอื่น ๆ อีกเฉลี่ย 7.4 ตำแหน่ง (Wyandotte Economic Development Council, 2025)

ในภาพรวมของสหรัฐอเมริกา งานศึกษาของ Yue & Zeng (2026) พบว่า เมื่อ Data Center เข้ามา เศรษฐกิจในพื้นที่โดยรวมดีขึ้น โดยการจ้างงานเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 3.5 ค่าจ้างรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.0 และจำนวนสถานประกอบการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.7 ขณะที่อัตราการว่างงานลดลง และการขออนุญาตก่อสร้างเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ประโยชน์เหล่านี้ไม่ได้กระจายอย่างเท่าเทียมกันทุกพื้นที่ แต่เห็นได้ชัดในเขตเมืองที่มีธุรกิจและแรงงานจำนวนมาก ซึ่งสามารถเชื่อมโยงกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นและสร้างผลตอบแทนได้มากกว่า อีกทั้งการใช้ไฟฟ้าของ Data Center ขนาดใหญ่เพียงแห่งเดียวอาจใช้ไฟฟ้าได้ใกล้เคียงกับบ้านเรือนถึง 8 หมื่นหลัง สะท้อนว่า การขยายตัวของ Data Center จึงเป็นทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจและความท้าทายที่ต้องบริหารควบคู่กัน

การเติบโตของ Data Center กับโจทย์ที่หลายประเทศต้องรับมือ

1. **พลังงานและน้ำ :** ต้นทุนที่ต้องคำนึงถึงควบคู่กับการเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัล ศูนย์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Hyperscale Data Center) ต้องใช้ไฟฟ้าและน้ำในปริมาณสูง ทั้งเพื่อรองรับการประมวลผลข้อมูลจำนวนมากและระบายความร้อนของอุปกรณ์ หากขยายตัวอย่างรวดเร็ว อาจกระทบต่อการใช้ไฟฟ้าและน้ำของภาคส่วนอื่น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีทรัพยากรจำกัด **ไอร์แลนด์** พบว่า ในปี 2566 Data Center ใช้ไฟฟ้าร้อยละ 21.0 ของทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.0 ในปี 2558 และมากกว่าการใช้ไฟฟ้ารวมของครัวเรือนในเขตเมืองทั้งหมด ทำให้ระบบไฟฟ้าใน Dublin รองรับความต้องการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นได้จำกัด จนต้องระงับการอนุมัติการเชื่อมต่อ Data Center แห่งใหม่ถึงปี 2571 ขณะที่ **เนเธอร์แลนด์** Data Center ของ Microsoft ในเมือง Middenmeer ใช้น้ำถึง 84 ล้านลิตร ในปี 2564 ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดภัยแล้งรุนแรง สูงกว่าที่เคยคาดไว้ที่ 12-20 ล้านลิตร ทำให้เกษตรกรในพื้นที่กังวลว่าน้ำที่มีอยู่อาจไม่เพียงพอ (Aczel et al., 2026) นอกจากนี้ **สหรัฐอเมริกา** ยังมีกรณีพิพาทจากการติดตั้งกังหันก๊าซ 27 เครื่อง รวมกำลังผลิต 495 เมกะวัตต์ เพื่อผลิตไฟฟ้าให้ Data Center ของ xAI ในรัฐ Mississippi โดย NAACP¹³ ตั้งข้อสังเกตว่า การเดินเครื่องโดยไม่มีใบอนุญาตด้านมลพิษทางอากาศอาจเพิ่มมลพิษและกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ (DiGangi, 2026) สะท้อนว่า การขยาย Data Center ไม่เพียงต้องคำนึงถึงความเพียงพอของไฟฟ้าและน้ำ แต่ยังต้องพิจารณาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมจากแหล่งพลังงานที่นำมาใช้ด้วย

2. **เงินลงทุนสูง แต่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในประเทศอาจยังมีจำกัด** Data Center ใช้เงินลงทุนและเทคโนโลยีสูง แต่เมื่อเปิดดำเนินการแล้วใช้แรงงานประจำไม่มาก เพราะระบบส่วนใหญ่สามารถบริหารจัดการจากระยะไกลได้ ขณะที่เทคโนโลยีและทรัพย์สินทางปัญญาลึกยังอยู่กับบริษัทเจ้าของโครงการ ทำให้ประเทศที่เป็นที่ตั้งอาจได้ประโยชน์หลักจากการก่อสร้างและบริการที่เกี่ยวข้อง มากกว่ามูลค่าเพิ่มจากเทคโนโลยีขั้นสูง (UNCTAD, 2021) กรณี **สวีเดน** การลงทุน Hyperscale Data Center ของ Meta ในเมือง Luleå แม้จะช่วยสร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ แต่เทคโนโลยีและการดำเนินงานหลักยังอยู่ภายใต้การควบคุมของบริษัท ทำให้ผู้ประกอบการและบุคลากรในพื้นที่มีโอกาสเรียนรู้และนำเทคโนโลยีของโครงการไปใช้ต่อยอดได้จำกัด (Vonderau, 2019) ขณะที่ **สหรัฐอเมริกา** พบว่า การจ้างงานส่วนใหญ่เกิดขึ้นในช่วงก่อสร้าง โดยโครงการหนึ่งสร้างงานได้ประมาณ 1,700 ตำแหน่ง แต่เมื่อเปิดดำเนินงานแล้ว เหลืองานประจำประมาณ 160 ตำแหน่ง (Day & Pham, 2017) สะท้อนว่าการส่งเสริมการลงทุน Data Center ไม่ควรพิจารณาเพียงมูลค่าเงินลงทุน แต่ควรทำให้การลงทุนเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในประเทศด้วยการพัฒนาผู้ประกอบการ การยกระดับทักษะแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มและประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

¹³ ย่อมาจาก National Association for the Advancement of Colored People ซึ่งเป็นองค์กรสิทธิมนุษยชนเก่าแก่และใหญ่ที่สุดในสหรัฐอเมริกา ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1909

3. การส่งเสริมการลงทุนต้องมาพร้อมการกำกับดูแล หลายประเทศไม่ได้มุ่งส่งเสริมการลงทุน Data Center เพียงอย่างเดียว แต่ปรับกฎหมายและมาตรการกำกับดูแลควบคู่กัน เพื่อควบคุมผลกระทบด้านพลังงาน น้ำ และสิ่งแวดล้อม และให้การลงทุนสร้างประโยชน์ต่อเศรษฐกิจในประเทศมากขึ้น **สหภาพยุโรป** กำหนดให้ผู้ให้บริการ Data Center รายงานข้อมูลการใช้พลังงานและน้ำเข้าสู่ฐานข้อมูลกลาง และอยู่ระหว่างจัดทำระบบจัดระดับประสิทธิภาพการใช้พลังงานของ Data Center เพื่อให้สามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพของแต่ละแห่ง และใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนามาตรฐานของอุตสาหกรรม (European Commission, 2026) **สิงคโปร์** ในช่วงปี 2562-2565 รัฐบาลระงับการอนุมัติ Data Center แห่งใหม่ชั่วคราว เพื่อทบทวนผลกระทบด้านพลังงาน น้ำ และการใช้ที่ดิน ก่อนกลับมาเปิดรับการลงทุนอีกครั้ง โดยกำหนดเงื่อนไขให้โครงการใหม่มีค่า Power Usage Effectiveness (PUE)¹⁴ ไม่เกิน 1.3 นอกจากนี้ ผู้ประกอบการต้องใช้พลังงานหมุนเวียน หรือเสนอแผนการใช้เทคโนโลยีใหม่เพื่อลดการปล่อยคาร์บอน เช่น ระบบระบายความร้อนแบบ Immersive Cooling ซึ่งช่วยลดการใช้พลังงานและน้ำ และต่อมาในปี 2567 ได้จัดทำ Green Data Centre Roadmap เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา Data Center ให้มีความยั่งยืนมากขึ้น โดยในการเปิดรับการลงทุนรอบใหม่ ได้กำหนดให้โครงการใช้พลังงานสะอาดอย่างน้อยร้อยละ 50.0 พร้อมแสดงให้เห็นถึงประโยชน์ต่อเศรษฐกิจในประเทศ เช่น การวิจัยและพัฒนาและการพัฒนาบุคลากร (EDB, 2022; BIC, 2569) **มาเลเซีย** รัฐสลังงอร์กำหนดให้ Data Center แห่งใหม่ ใช้สินค้าและบริการภายในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 30.0 ครอบคลุมงานออกแบบวงจรรวมระบบทำความเย็น งานวิศวกรรม และบริการที่เกี่ยวข้อง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการและแรงงานในประเทศได้รับประโยชน์จากการลงทุนมากขึ้น ขณะที่รัฐยะโฮร์จำกัดการอนุมัติ Data Center ระดับ Tier 1 และ Tier 2 แห่งใหม่ เนื่องจากมีการใช้น้ำสูงและทรัพยากรน้ำในพื้นที่มีข้อจำกัด โดยอนุญาตเฉพาะ Data Center ระดับ Tier 3 และ Tier 4 ซึ่งมีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรมากกว่า¹⁵ (Lim, 2025)

ไทยอยู่ตรงไหนบนเส้นทางสู่ศูนย์กลาง Data Center

ในช่วงที่ผ่านมา ไทยได้รับความสนใจจากการลงทุน Data Center เพิ่มขึ้น จากจุดแข็งด้านทำเลที่ตั้ง ความพร้อมด้านไฟฟ้า และโครงข่ายโทรคมนาคม ประกอบกับความต้องการใช้บริการ Cloud และ AI ในภูมิภาคที่เติบโตขึ้น อย่างไรก็ตาม การเป็นศูนย์กลาง Data Center ไม่ได้วัดเพียงจำนวนโครงการหรือมูลค่าการลงทุน แต่ต้องพิจารณาด้วยว่าไทยสามารถเปลี่ยนการลงทุนเหล่านี้ให้เกิดมูลค่าเพิ่มและสร้างประโยชน์ต่อเศรษฐกิจในประเทศได้มากเพียงใด โดยปัจจัยที่ควรคำนึงถึง เช่น

1. การมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการไทยในห่วงโซ่อุปทาน รายงานของ Krungthai COMPASS (พชรพจน์ นันทรามาศ และ พงษ์ประภา นภาพฤกษ์ชาติ, 2568) ชี้ว่า กว่าร้อยละ 60.0 ของค่าใช้จ่ายในการพัฒนา Data Center เป็นค่าอุปกรณ์สารสนเทศ เช่น ชิปประมวลผล หน่วยความจำ และระบบเครือข่าย ซึ่งไทยต้องพึ่งพาการนำเข้าเป็นหลัก ขณะที่ผู้ประกอบการไทยที่ได้รับประโยชน์จากการลงทุนส่วนใหญ่อยู่ในงานก่อสร้าง การพัฒนาที่ดิน และสาธารณูปโภค แม้ว่าผู้ประกอบการ Data Center จะสนใจใช้ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ที่ผลิตในประเทศ เพราะช่วยลดต้นทุนนำเข้าและ

¹⁴ ตัวชี้วัดประสิทธิภาพการใช้พลังงานของ Data Center ค่า PUE ยิ่งใกล้ 1 ยิ่งหมายถึงการใช้พลังงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

¹⁵ Tier คือระดับมาตรฐานที่ใช้บอกความพร้อมและความต่อเนื่องในการทำงานของ Data Center โดยแบ่งเป็น 4 ระดับ ตั้งแต่ Tier 1 ถึง Tier 4 ยิ่งระดับสูง ยิ่งมีระบบสำรองและความสามารถในการรองรับเหตุขัดข้องมากขึ้น

สะดวกต่อการซ่อมบำรุง แต่ผู้ผลิตไทยยังมีข้อจำกัดในการรองรับความต้องการของอุตสาหกรรม ทั้งด้านเงินทุน เทคโนโลยี และบุคลากร สอดคล้องกับผลการสำรวจผู้บริหารสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย¹⁶ ที่พบว่า ร้อยละ 51.2 มีความกังวลว่าการขยายตัวของ Data Center ในไทยยังสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผู้ประกอบการไทยได้จำกัด และยังพึ่งพาเทคโนโลยีและบุคลากรจากต่างประเทศในระดับสูง (ประชาชาติธุรกิจ, 2569)

2. กติกาการกำกับดูแล Data Center ปัจจุบัน Data Center ของไทยอยู่ภายใต้การกำกับของหลายหน่วยงาน อาทิ ด้านการลงทุน ผังเมือง อาคาร พลังงาน และน้ำ แต่ยังไม่มีหน่วยงานหลักที่ดูแลโครงการในภาพรวมตั้งแต่เริ่มลงทุนจนถึงเปิดดำเนินการ ทำให้การติดตามการใช้ทรัพยากรและผลกระทบของโครงการทำได้ไม่ต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน กฎหมายที่มีอยู่ยังไม่ครอบคลุมลักษณะเฉพาะของ Data Center บางโครงการสามารถขออนุญาตก่อสร้างในลักษณะคลังสินค้า (Warehouse) ทั้งที่มีลักษณะการใช้งานและความต้องการใช้พลังงานแตกต่างจากคลังสินค้าทั่วไป นอกจากนี้ ไทยยังไม่มีมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมเฉพาะสำหรับ Data Center เช่น การเปิดเผยข้อมูลการใช้พลังงานและน้ำ หรือการกำหนดเป้าหมายด้านประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร เช่น PUE และ Water Usage Effectiveness (WUE)

แม้ภาครัฐจะเริ่มวางกลไกรองรับการลงทุน Data Center โดยจัดตั้งคณะกรรมการจัดการพลังงานเพื่อรองรับการลงทุนและกลั่นกรองโครงการดาต้าเซ็นเตอร์ เพื่อพิจารณาโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนแบบเบ็ดเสร็จใน 4 มิติ ได้แก่ (1) ประโยชน์ต่อประเทศ (2) ความเพียงพอของไฟฟ้า (3) ความเพียงพอของน้ำ และ (4) ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งดำเนินโครงการ นำร่องการซื้อขายไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนในรูปแบบการทำสัญญาซื้อขายพลังงานไฟฟ้าได้โดยตรง (Direct Power Purchase Agreement: Direct PPA) เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้พลังงานสะอาดมากขึ้น แต่รายละเอียดของหลักเกณฑ์ วิธีการประเมิน และกลไกการบังคับใช้ยังคงอยู่ระหว่างการพัฒนา

ไทยควรเตรียมการอย่างไร

การขยายตัวของ Data Center เป็นโอกาสสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับประเทศ แต่การดึงดูดการลงทุนต้องมีระบบกำกับดูแลที่เหมาะสมรองรับ ไทยจึงควรเตรียมความพร้อม ดังนี้

1. เร่งพัฒนาระบบกำกับดูแล Data Center ให้ครอบคลุมตั้งแต่การพิจารณาโครงการ การก่อสร้างไปจนถึงการเปิดดำเนินงาน โดยมีหน่วยงานหลักทำหน้าที่ประสานงานและติดตามโครงการ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลกลางด้านที่ตั้ง ขนาดโครงการ และการใช้ไฟฟ้าและน้ำ สำหรับวางแผนโครงสร้างพื้นฐานและบริหารจัดการทรัพยากร และนำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) มาใช้ ควบคู่กับการปรับปรุงกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของ Data Center อาทิ การใช้ประโยชน์ที่ดินและการควบคุมอาคาร มาตรฐานการใช้พลังงานและน้ำ การปล่อยความร้อนและเสียงรบกวน การจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ และการลดรอยเท้าคาร์บอน ตลอดจนกำหนดให้ผู้ประกอบการรายงานข้อมูลการใช้ทรัพยากรและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ เพื่อสนับสนุนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

2. สร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยเข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าของ Data Center ภาครัฐควรกำหนดสัดส่วนการใช้สินค้า บริการ และแรงงานภายในประเทศ เพื่อให้การลงทุน Data Center เชื่อมโยงกับธุรกิจไทยมากขึ้น โดยเฉพาะในกิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูง เช่น การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า ระบบทำความเย็น อุปกรณ์เครือข่าย และซอฟต์แวร์ พร้อมทั้งสนับสนุนการจับคู่ธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการไทยกับผู้ให้บริการ Data Center และยกระดับมาตรฐานสินค้าและบริการให้สามารถเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานระดับสากล ควบคู่กับการพัฒนา

¹⁶ จำนวน 160 คน ครอบคลุม 48 กลุ่มอุตสาหกรรม และ 76 สภาอุตสาหกรรมจังหวัด

ทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม เช่น Data Analytics การรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ และการบริหารจัดการ Data Center เพื่อรองรับการจ้างงานที่มีทักษะสูง

3. **เปิดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการพัฒนาโครงการ** เนื่องจาก Data Center ใช้ไฟฟ้า น้ำ และที่ดินในปริมาณมาก จึงควรให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม และประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการวางแผนและพิจารณาโครงการ โดยเฉพาะในประเด็นการใช้ทรัพยากรและผลกระทบต่อพื้นที่ พร้อมกำหนดกลไกติดตามผลกระทบและมาตรการเยียวยา เพื่อให้การพัฒนาโครงการสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และลดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้น และ

4. **ส่งเสริมการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ** ในระยะยาว ภาครัฐควรสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ Data Center เพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานหมุนเวียน และนำเทคโนโลยีที่ช่วยลดการใช้ไฟฟ้าและน้ำมาใช้ เช่น ระบบระบายความร้อนแบบ Immersive Cooling และการนำน้ำจากระบบหล่อเย็นกลับมาใช้ในกิจกรรมที่ไม่จำเป็นต้องใช้น้ำคุณภาพสูง รวมทั้งกำหนดเป้าหมายการใช้พลังงานและน้ำที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ประกอบการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรอย่างต่อเนื่อง และรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมโดยไม่เพิ่มแรงกดดันต่อทรัพยากรของประเทศ

ตัวชี้วัดภาวะสังคม รายไตรมาส

องค์ประกอบหลัก	2566				2567				2568				2569	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
1. คุณภาพของคน														
การมีงานทำ^{1/}														
กำลังแรงงาน (พันคน)	40,281	40,302	40,532	40,674	40,226	40,178	40,484	40,538	40,085	40,114	40,196	40,127	41,912	42,160
การมีงานทำ (พันคน)	39,629	39,677	40,091	40,250	39,579	39,501	40,040	40,106	39,383	39,510	39,852	39,753	41,194	41,511
- ภาคเกษตรกรรม	11,587	11,634	12,644	12,333	10,928	11,048	12,212	11,891	10,592	10,943	11,862	11,481	11,253	11,656
- การผลิต	6,290	6,249	6,273	6,228	6,337	6,385	6,185	6,244	6,309	6,393	6,345	6,317	6,451	6,421
- การก่อสร้าง	2,356	2,320	2,142	2,221	2,474	2,355	2,156	2,231	2,348	2,269	2,040	2,066	2,358	2,456
- การขายส่ง การขายปลีก	6,944	6,886	6,761	6,982	6,917	6,899	6,708	6,857	6,701	6,817	6,812	6,799	7,188	7,105
- โรงแรม ภัตตาคาร	3,116	3,200	3,176	3,193	3,445	3,355	3,371	3,492	3,566	3,460	3,349	3,455	3,621	3,661
- การขนส่ง เก็บสินค้า	1,424	1,468	1,437	1,522	1,615	1,600	1,637	1,589	1,688	1,727	1,717	1,640	1,763	1,777
- อื่น ๆ	7,913	7,920	7,658	7,771	7,864	7,859	7,770	7,804	8,178	7,876	7,725	7,995	8,560	8,434
อัตราการมีงานทำ (ร้อยละ)	98.38	98.45	98.91	98.96	98.39	98.31	98.90	98.94	98.25	98.49	99.14	99.07	98.29	98.46
ผู้ว่างงาน (พันคน)	421	429	401	329	408	429	414	358	358	366	307	280	393	401
อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)	1.05	1.06	0.99	0.81	1.01	1.07	1.02	0.88	0.89	0.91	0.76	0.70	0.94	0.95
การทำงานต่ำกว่าระดับ (ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สัปดาห์ และพร้อมจะทำงานเพิ่ม) (พันคน)	227.9	202.6	166.9	210.9	191.5	162.4	191.9	223.6	176.3	155.9	142.6	146.6	185.9	185.7
หนี้ครัวเรือน^{2/}														
มูลค่าหนี้ครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	15.99	16.11	16.22	16.39	16.37	16.36	16.36	16.43	16.31	16.31	16.33	16.44	16.41	N/A
อัตราการขยายตัวของหนี้ครัวเรือน (ร้อยละ)	3.78	3.82	3.31	2.98	2.40	1.55	0.82	0.21	-0.35	-0.31	-0.19	0.04	0.50	N/A
สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP	90.70	90.70	90.70	91.10	90.40	89.40	88.50	87.90	86.70	86.30	86.40	86.70	85.9	N/A
หนี้ NPLs (ล้านล้านบาท)	0.95	1.03	1.05	1.05	1.09	1.16	1.20	1.22	1.19	1.24	1.29	1.31	1.25	N/A
สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)	7.18	7.66	7.73	7.65	8.01	8.48	8.78	8.94	8.78	9.11	9.45	9.59	9.20	N/A
สุขภาพ														
จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง ^{3/} (ราย)	141,779	117,952	401,003	281,001	259,672	202,879	430,044	358,795	426,286	258,105	416,876	712,384	271,952	139,869
อัตราการขยายตัวของผู้ป่วยด้วยโรคเฝ้าระวัง (ร้อยละ)	124.48	67.21	99.88	121.87	83.15	72.00	7.24	27.68	64.16	27.22	-3.06	98.55	-36.20	-45.8
- ปอดอักเสบ	78,443	57,880	81,054	76,945	96,395	75,975	115,246	110,585	138,418	97,040	103,517	120,163	97,084	77,596
- ใช้เลือดออก	10,948	23,636	76,579	49,390	24,131	17,702	42,328	19,440	7,236	15,036	24,918	10,463	4,635	7,147
- มือ เท้า ปาก	11,483	9,305	29,974	13,636	15,957	7,847	49,610	16,380	10,684	13,004	68,510	20,276	8,534	9,626
- ไข้หวัดใหญ่	39,457	25,682	211,103	138,930	121,074	99,895	220,228	209,734	267,952	130,683	217,452	558,368	159,855	43,448
- ฉีชนะ	622	797	1,591	1,473	767	732	1,348	1,340	782	955	1,287	2,091	855	1,026
การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย^{4/}														
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ (ล้านบาท)	78,438	70,908	61,595	85,961	82,323	73,822	63,611	89,404	84,325	74,621	64,047	89,743	84,925	75,446
อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ย (ร้อยละ)	2.5	2.7	3.3	2.9	4.5	1.3	1.0	2.2	1.1	0.2	0.2	0.1	0.3	0.6
มูลค่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ล้านบาท)	49,847	41,535	38,140	55,925	54,105	43,867	39,824	58,873	55,785	44,371	39,968	59,252	55,953	44,669
อัตราการขยายตัวของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ร้อยละ)	4.1	4.6	4.8	4.9	7.5	3.2	1.8	3.4	1.9	0.9	0.7	1.1	0.4	0.9
มูลค่าการบริโภคบุหรี่ย (ล้านบาท)	28,591	29,373	23,455	30,036	28,218	29,955	23,787	30,531	28,540	30,250	24,079	30,491	28,972	30,777
อัตราการขยายตัวของการบริโภคบุหรี่ย (ร้อยละ)	-0.1	-0.1	1.1	-0.7	-1.0	-1.1	-0.1	-0.3	-0.7	-0.8	-0.6	-1.9	-0.1	0.1

องค์ประกอบหลัก	2566				2567				2568				2569	
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
2. ความมั่นคงทางสังคม^{5/}														
ความสงบสุขในสังคม														
จำนวนผู้ประสบอุบัติเหตุจราจรทางบกสะสมรวม (ราย)	208,616	200,054	196,850	217,308	224,121	203,848	212,637	228,626	225,919	204,797	215,580	227,730	235,726	220,333
อัตราการขยายตัวของอุบัติเหตุจราจรทางบก (ร้อยละ)	-7.37	-11.42	-20.07	-11.14	7.43	1.90	8.02	5.21	0.80	0.47	1.38	-0.39	4.34	7.59
การบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบก (ต่อประชากรแสนคน)	298.1	285.6	280.9	309.9	319.4	290.3	302.7	325.3	321.2	291.0	306.2	323.3	334.5	312.5
จำนวนคดีอาญารวม	104,031	89,167	90,659	101,800	101,247	104,128	121,524	120,025	117,634	121,212	138,683	138,612	140,154	143,393
อัตราการขยายตัวของคดีอาญา (ร้อยละ)	2.25	-17.39	-13.17	-9.76	-2.68	16.78	34.05	17.90	16.19	16.41	14.12	15.49	19.14	18.3
คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ (ต่อประชากรแสนคน)	6.6	6.8	6.6	6.7	6.5	6.4	7.5	7.1	7.3	7.0	7.0	6.3	6.9	7.3
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อประชากรแสนคน)	21.2	20.4	24.0	25.0	22.1	22.1	29.6	26.8	28.3	26.3	30.5	26.0	24.4	28.5
คดียาเสพติด (ต่อประชากรแสนคน)	120.8	100.0	98.7	113.5	115.7	119.8	136.0	136.9	131.7	139.0	159.5	164.5	167.7	167.6
การคุ้มครองผู้บริโภค^{6/}														
จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่าน สคบ. (ราย)	12,631	7,504	6,305	5,724	5,786	5,517	6,894	7,211	8,052	8,537	9,236	9,880	9,386	11,927
- กรณีโฆษณา	2,474	330	360	470	807	397	742	648	788	674	530	756	697	489
- กรณีฉลาก	793	508	474	646	584	533	886	857	911	850	664	863	788	874
- กรณีสัญญา	477	561	455	431	467	420	686	599	625	666	469	782	560	501
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	741	513	588	536	609	600	711	873	1,418	744	1,258	873	1,247	1,669
- เรื่องอื่น ๆ	8,146	5,592	4,428	3,641	3,319	3,567	3,869	4,234	4,310	5,603	6,315	6,606	6,094	8,394
จำนวนเรื่องร้องเรียนผ่านสำนักงาน กสทช. ^{7/} (ราย)	474	371	297	451	414	340	311	395	394	367	449	330	425	415

ตัวชี้วัดภาวะสังคม รายปี

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
1. คุณภาพของคน														
การมีงานทำ														
ผลิตภาพแรงงาน ^{8/} (บาท/คน/ปี)	228,623	239,217	242,456	250,457	261,284	273,903	282,407	290,409	271,934	268,197	272,520	273,824	282,647	290,875
อัตราการมีงานทำ ^{1/} (ร้อยละ)	98.81	98.85	98.71	98.62	98.50	98.32	98.52	98.52	97.76	97.53	98.29	98.68	98.64	98.74
อัตราการว่างงาน ^{1/} (ร้อยละ)	0.66	0.73	0.84	0.88	0.99	1.18	1.05	0.98	1.69	1.96	1.32	0.98	1.00	0.82
การทำงานต่ำกว่าระดับ ^{1/} (ทำงานน้อยกว่า 35 ชม./สัปดาห์ และพร้อมจะทำงานเพิ่ม) (พันคน)	347	274	256	273	275	303	292	250	485	602	273	202	192	155
หนี้ครัวเรือน^{2/}														
มูลค่าหนี้ครัวเรือน (ล้านล้านบาท)	9.40	10.48	11.16	11.80	12.25	12.78	13.54	14.20	14.76	15.32	15.92	16.39	16.43	16.44
อัตราการขยายตัวของหนี้ครัวเรือน (ร้อยละ)	N/A	11.42	6.57	5.73	3.83	4.30	5.90	4.89	3.94	3.80	3.92	2.98	0.21	0.04
สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP	76.1	81.1	84.4	85.9	84.0	82.5	82.7	84.1	94.2	94.6	91.6	91.1	87.9	86.7
หนี้ NPLs (ล้านล้านบาท)	0.57	0.62	0.42	0.50	0.66	0.72	0.77	0.95	0.88	0.95	0.98	1.05	1.22	1.31
สัดส่วน NPLs ต่อสินเชื่อรวม (ร้อยละ)	8.03	7.67	5.10	5.72	6.63	6.87	6.90	8.03	7.17	7.52	7.44	7.65	8.94	9.59
สุขภาพ^{3/}														
ผู้ป่วยนอก (ต่อประชากรพันคน)	3,116	2,917	2,837	3,160	3,733	3,691	3,393	4,031	3,499	2,935	3,388	3,697	3,409	N/A
การป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ (ต่อประชากรแสนคน)														
- มะเร็ง และเนื้องอกทุกชนิด	862	902	829	1,026	1,083	1,117	1,181	1,228	1,293	1,246	1,119	1,489	1,600	N/A
- หัวใจ	884	887	845	1,012	1,027	1,037	1,069	1,099	1,116	1,050	958	1,270	1,308	N/A
- เบาหวาน	1,050	1,081	1,033	1,233	1,293	1,345	1,439	1,529	1,542	1,504	1,420	1,840	2,023	N/A
- ความดันโลหิต	1,571	1,622	1,561	1,901	2,009	2,091	2,245	2,389	2,413	2,329	2,174	2,897	3,205	N/A
ความผิดปกติทางจิต/จิตเภท/ความหลงผิด (ต่อประชากรแสนคน)	83	83	79	92	95	98	101	106	111	106	103	134	155	N/A
ความผิดปกติทางอารมณ์ (ต่อประชากรแสนคน)	42	43	45	55	58	61	70	78	83	83	80	118	137	N/A
ความผิดปกติจากโรคประสาท/ความเครียด (ต่อประชากรแสนคน)	50	46	39	44	42	42	41	41	42	40	36	48	56	N/A
ภาวะแปรปรวนทางจิตและพฤติกรรม (ต่อประชากรพันคน)	55	57	55	68	74	75	83	94	90	91	95	135	148	N/A
ประชากรกลุ่มเปราะบาง														
อัตราส่วนพึ่งพิงทางอายุ ^{10/} (ร้อยละ)	49.30	49.50	49.80	50.21	50.71	51.31	52.02	52.83	53.77	54.81	55.97	57.22	58.58	60.05
สัดส่วนคนยากจน ^{11/} (ร้อยละ)	12.65	10.96	10.52	7.19	8.6	7.83	8.30	6.26	6.83	6.32	5.43	3.41	4.89	N/A
การศึกษา														
สัดส่วนนักเรียนต่อประชากรวัยเรียน^{12/}														
- ประถมศึกษา	104.00	102.72	102.24	102.40	102.74	101.53	101.38	102.42	98.43	99.06	99.24	100.12	97.74	N/A
- มัธยมศึกษาตอนต้น	97.65	96.75	97.13	98.71	96.77	96.48	95.77	95.97	95.11	95.63	96.79	94.61	95.60	N/A
- มัธยมศึกษาตอนปลาย	73.18	75.07	77.29	78.45	78.57	78.72	79.53	78.50	79.32	81.90	84.00	84.72	83.92	N/A
- อุดมศึกษา (ปริญญาตรีและต่ำกว่า)	51.85	46.48	46.22	48.17	49.13	49.13	49.46	49.02	53.30	49.37	54.34	53.88	49.97	N/A
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ^{13/}	8.0	8.0	8.1	8.5	8.6	8.6	8.6	8.7	8.9	8.9	9.2	9.2	9.2	N/A
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15-59 ปี ^{13/}	8.8	8.9	9.0	9.3	9.4	9.5	9.6	9.7	9.9	10.0	10.2	10.2	10.3	N/A
- ชาย	8.9	8.9	9.0	9.3	9.3	9.4	9.5	9.5	9.7	9.8	10.0	10.0	10.0	N/A
- หญิง	8.8	8.9	9.0	9.4	9.5	9.6	9.7	9.8	10.0	10.1	10.4	10.5	10.5	N/A
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป ^{13/}	4.5	4.7	4.8	5.0	5.0	5.1	5.1	5.2	5.4	5.5	5.8	5.9	6.0	N/A
- ชาย	5.1	5.3	5.4	5.6	5.7	5.7	5.7	5.8	6.0	6.1	6.5	6.5	6.6	N/A
- หญิง	4.1	4.3	4.3	4.5	4.5	4.6	4.6	4.7	4.9	5.1	5.4	5.5	5.6	N/A
2. ความมั่นคงทางสังคม														
สถาบันครอบครัว														
สัดส่วนครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยถาวร ^{14/} (ร้อยละ)	99.53	99.71	99.64	99.59	99.62	99.69	99.73	99.81	N/A	99.75	99.88	99.93	99.95	99.95
ดัชนีครอบครัวอบอุ่น ^{15/} (ร้อยละ)	68.31	65.58	65.53	65.34	67.98	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
หลักประกันทางสังคม														
ร้อยละของการมีหลักประกันสุขภาพ ^{16/}	99.90	99.87	99.84	99.92	99.95	99.95	99.94	99.92	99.73	99.57	99.56	99.56	99.73	99.65
- หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า	75.27	74.61	73.48	73.71	73.44	72.84	72.16	71.39	71.26	71.13	70.43	70.16	70.23	70.14
- ประกันสังคม	15.99	16.54	16.83	17.18	17.67	17.95	18.47	18.91	18.79	18.64	19.04	19.21	19.19	19.12
-สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	7.69	7.80	7.62	7.37	7.21	7.48	7.63	7.74	7.78	7.89	7.91	7.95	8.08	8.19
-สวัสดิการพนักงานส่วนท้องถิ่น	N/A	N/A	0.87	0.93	0.93	0.92	0.94	0.94	0.96	0.94	0.95	1.02	1.03	1.03
- สิทธิอื่น ๆ	0.95	0.93	1.03	0.73	0.70	0.76	0.73	0.94	0.95	0.96	1.22	1.21	1.20	1.18
- สิทธิว่าง (ผู้ยังไม่ลงทะเบียนสิทธิ)	0.10	0.13	0.16	0.08	0.05	0.05	0.06	0.08	0.11	0.28	0.30	0.30	0.14	0.22
สัดส่วนผู้ประกันตนต่อกำลังแรงงาน ^{17/} (ร้อยละ)	29.70	31.56	34.78	35.77	36.69	38.44	41.62	43.42	42.63	59.63	61.14	60.94	61.48	61.97

องค์ประกอบหลัก	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
ความสงบสุขในสังคม (ต่อประชากรแสนคน)														
การตายด้วยอุบัติเหตุการจราจรทางบก ^{18/}	33.66	33.02	32.17	30.69	33.45	33.14	30.47	30.36	27.26	26.00	26.67	26.88	26.88	24.94
คดีชีวิต ร่างกาย และเพศ ^{5/}	40.03	36.97	37.26	25.92	31.46	27.72	26.66	25.00	22.06	23.85	22.95	28.33	29.16	29.40
คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ^{5/}	79.72	77.40	72.70	75.80	96.57	85.24	68.81	69.94	65.44	77.35	76.32	96.18	107.04	118.89
คดียาเสพติด ^{5/}	596.19	719.39	558.65	249.43	349.94	424.55	436.15	554.75	471.12	697.76	546.66	459.35	541.45	636.02
ร้อยละของคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำต่อการปล่อยตัวในรอบ 1 ปี ของการติดตาม ^{19/}	19.98	20.37	17.52	22.73	22.04	23.24	23.68	25.18	22.33	20.94	16.65	16.87	17.81	N/A
การคุ้มครองผู้บริโภค^{20/}														
จำนวนเรื่องร้องเรียน (ราย)	9,604	6,444	6,569	7,112	7,409	8,870	7,441	15,565	15,964	14,377	20,236	32,164	25,408	35,705
- กรณีโฆษณา	2,012	1,033	1,515	1,119	1,628	2,425	1,619	7,191	6,810	4,752	4,709	3,634	2,594	2,748
- กรณีฉลาก	4,024	2,631	2,352	2,552	2,010	2,026	1,691	2,105	2,138	2,368	4,368	2,421	2,860	3,288
- กรณีสัญญา	3,553	2,729	2,571	2,875	2,637	3,707	3,191	4,017	3,188	3,638	2,815	1,924	2,172	2,542
- กรณีขายตรงและตลาดแบบตรง	15	51	131	566	1,097	712	940	2,252	3,828	3,619	4,779	2,378	2,793	4,293
- กรณีอื่น ๆ	41	649	69	6	0	0	0	0	0	0	3,565	21,807	14,989	22,834
การให้คำปรึกษาทางสายด่วน 1166 (ราย)	36,689	40,133	38,701	49,708	47,329	45,311	52,504	51,922	51,185	38,736	37,275	42,551	47,735	51,271
3. ความเป็นอยู่และพฤติกรรมของคน														
พฤติกรรมในการบริโภค														
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ^{20/} (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม)	88.3	88.1	87.9	87.1	87.1	87.0	86.6	86.5	87.0	87.0	87.3	87.1	86.4	86.9
ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ^{20/} (ร้อยละของค่าใช้จ่ายรวม)	11.7	11.9	12.1	12.9	12.9	13.0	13.4	13.5	13.0	13.0	12.7	12.9	13.6	13.1
อัตราการบริโภคสุราของประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไป ^{21/} (ร้อยละ)	N/A	32.2	32.3	34.0	N/A	28.4	N/A	N/A	N/A	28.0	N/A	N/A	35.2	N/A
อัตราการบริโภคบุหรี่ของประชากร อายุ 15 ปีขึ้นไป ^{21/} (ร้อยละ)	N/A	19.9	20.7	19.9	N/A	19.1	N/A	N/A	N/A	17.4	N/A	N/A	16.5	N/A
4. สิ่งแวดล้อม^{22/}														
สารอันตราย														
ปริมาณการใช้สารเคมี (ล้านตัน)	68.13	62.38	21.42	20.36	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ขยะ														
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ (ล้านตัน)	24.73	26.77	26.19	26.85	27.06	27.37	27.93	28.71	25.37	24.98	25.70	26.95	27.20	N/A
การผลิตขยะที่เกิดขึ้นใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	4.14	3.94	4.20	4.21	4.86	4.83	4.96	4.48	4.46	4.70	4.65	4.69	N/A
ความสามารถในการกำจัดขยะแบบถูกสุขลักษณะ ใน กทม. (ล้านตัน)	4.01	3.63	3.36	3.72	3.73	3.86	3.91	3.85	3.14	3.16	3.30	3.21	3.25	N/A
ปริมาณของเสียอันตรายทั่วประเทศ (ล้านตัน)	3.57	3.30	2.69	3.45	3.51	2.63	1.89	2.04	1.99	2.26	3.50	1.89	N/A	N/A
มลพิษทางอากาศ														
ค่าเฉลี่ยฝุ่นขนาดเล็กว่า 10 ไมครอน มคก./ลบ.ม. (บริเวณพื้นที่ทั่วไปใน กทม.)	38.20	41.00	41.30	38.20	38.38	35.43	46.29	43.14	37.57	38.43	38.14	48.67	32.00	N/A

ที่มา : ^{1/} รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ

^{2/} ธนาคารแห่งประเทศไทย และบริษัท ข้อมูลเครดิตบูโรแห่งชาติ จำกัด

^{3/} กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

^{4/} กองบัญชาตำรวจแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

^{5/} ข้อมูลสถิติคดีอาญา จากระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ (CRIMES) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ; ข้อมูลอุบัติเหตุจากรายงานทางบก จากศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน (THAI RSC); และข้อมูลประชากร จากระบบสารสนเทศของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 (ฉบับปรับปรุง) ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

^{6/} สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ทั้งนี้ การให้บริการคำปรึกษาผ่านสายด่วน 1166 ของ สคบ. ได้ว่าจ้างบริษัทเอกชนดำเนินการมาตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี 2552 เป็นต้นมา

^{7/} สำนักับเรื่องร้องเรียนและคุ้มครองผู้บริโภคในกิจการโทรคมนาคม สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.)

^{8/} ข้อมูล GDP จากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลการมีงานทำจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี 2556 เป็นต้นมา ข้อมูลการมีงานทำได้มีการปรับค่าถ่วงน้ำหนักโดยใช้ชุดข้อมูลจากรายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 (ฉบับปรับปรุง)

^{9/} สรุปรายงานการป่วย กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

^{10/} รายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย พ.ศ. 2553-2583 (ฉบับปรับปรุง) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

^{11/} การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยกองพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

^{12/} สถิติการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

^{13/} ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย กลุ่มพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศ สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

^{14/} รายงานคุณภาพชีวิตของคนไทย จากข้อมูลความเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) กรมการพัฒนาชุมชน

^{15/} จัดทำข้อมูลปี 2559 เป็นปีสุดท้าย โดยกองประเมินผลและเผยแพร่การพัฒนา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

^{16/} สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

^{17/} สำนักงานประกันสังคม และสำนักงานสถิติแห่งชาติ

^{18/} ระบบบูรณาการข้อมูลการตายจากอุบัติเหตุทางถนน https://dip.ddc.moph.go.th/new/บริการ/3base_status_new และประชากรกลางปี สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

^{19/} กลุ่มงานข้อมูลและสารสนเทศ สำนักพัฒนาব্যยัติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นมา เป็นร้อยละของเด็กที่กระทำผิดซ้ำจากการติดตามในรอบ 1 ปี ต่อจำนวนการปล่อยตัวทั้งหมด

^{20/} รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ

^{21/} การสำรวจพฤติกรรมด้านสุขภาพของประชากร พ.ศ. 2564 สำนักงานสถิติแห่งชาติ; การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2547, 2550, 2554, 2557 และ 2560 สำนักงานสถิติแห่งชาติ; การสำรวจอนามัยและสวัสดิการ พ.ศ. 2552, 2556 และ 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ

^{22/} รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

- Aczel, M., Chamanara, S., Martin, M., Farsi, A., Marwala, T., & Madani, K. (2006). *Environmental cost of AI's energy use: Carbon, water and land foot prints*. United Nations University Institute for Water, Environment and Health (UNU-INWEH). <https://doi.org/10.53328/INR26RMA002>
- Aranguiz, A. (2021, September 2). *Platforms put a spoke in the wheels of Spain's riders' law*. Social Europe. <https://www.socialeurope.eu/platforms-put-a-spoke-in-the-wheels-of-spains-riders-law>
- Bawden, T. (2016, 23 January). *Global warming: Data centres to consume three times as much energy in next decade, experts warn*. The Independent. <https://www.independent.co.uk/climate-change/news/global-warming-data-centres-to-consume-three-times-as-much-energy-in-next-decade-experts-warn-a6830086.html>
- BBC World Service. (2026, 4 July). *Why are Chinese microdramas so addictive?* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=c7or7KwYHTY>
- Bernstein, M., Denvil, W. J., Bruny, P., & Mendiguren, L. (2026, 13 March). *FTC seeks public comment on potential changes to negative option rule*. Hogan Lovells Cadwalader. <https://www.hoganlovells.com/en/publications/ftc-seeks-public-comment-on-potential-changes-to-negative-option-rule>
- Crawford, A. (2013, 5 November). *Computer-generated 'Sweetie' catches online predators*. BBC News. <https://www.bbc.com/news/uk-24818769>
- Datta, N., Rong, C., Singh, S., Stinshoff, C., Iacob, N., Nigatu, N. S., Nxumalo, M., & Klimavičute, L. (2023). *Working without borders: The promise and peril of online gig work*. <https://doi.org/10.1596/40066>
- Day, T., & Pham, N. D. (2017). *Data centers: Jobs and opportunities in communities nationwide*. U.S. Chamber Technology Engagement Center. https://www.uschamber.com/assets/documents/ctec_datacentertrpt_lowres.pdf
- Department for Science, Innovation & Technology, UK. (2025, 24 April). *Online Safety Act: Explainer*. GOV.UK. <https://www.gov.uk/government/publications/online-safety-act-explainer/online-safety-act-explainer>
- DiGangi, D. (2026, 18 June). *DOJ intervenes on behalf of xAI in data center gas turbine lawsuit*. <https://www.utilitydive.com/news/doj-intervenes-xai-data-center-gas-turbine-lawsuit/823267/>
- European Commission. (2026, 27 March). *Rating scheme for data centres in the EU – Commission launches call for feedback*. https://energy.ec.europa.eu/news/rating-scheme-data-centres-eu-commission-launches-call-feedback-2026-03-27_en
- European Commission. (n.d.). *Energy performance of data centres*. https://energy.ec.europa.eu/topics/energy-efficiency/energy-efficiency-targets-directive-and-rules/energy-efficiency-directive/energy-performance-data-centres_en
- Federal Register of Legislation, Australian Government. (2024, 10 December). *Online Safety Amendment (Social Media Minimum Age) Act 2024*. <https://www.legislation.gov.au/C2024A00127/asmade/text>
- GBD 2023 MASLD Collaborators. (2026). *Global burden of metabolic dysfunction-associated steatotic liver disease, 1990-2023, and projections to 2050: A systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2023*. *Lancet Gastroenterology & Hepatology*, 11(6), 463-494. [https://doi.org/10.1016/S2468-1253\(26\)00011-7](https://doi.org/10.1016/S2468-1253(26)00011-7)
- General Secretariat of the Government, French Republic. (2023, 8 July). *Loi n° 2023-566 du 7 juillet 2023 visant à instaurer une majorité numérique et à lutter contre la haine en ligne*. https://www.legifrance.gouv.fr/download/file?uixn4vDFFJU_veW4xSVamq3PzXyh2U2x_naRfEud_Wg=/JOE_TEXTE
- International Labour Organization. (2021). *World employment and social outlook 2021: The role of digital labour platforms in transforming the world of work*. <https://www.ilo.org/publications/flagship-reports/role-digital-labour-platforms-transforming-world-work>
- Jugendschutz.net. (2025). *2025 report: Protection of minors on the Internet*. https://www.inach.net/wp-content/uploads/annual_report_2025_protecting_minors_on_the_internet.pdf
- Le Poidevin, O. (2026, June 12). *UN labour organisation sets first global standards for gig workers*. Reuters. <https://www.reuters.com/business/world-at-work/un-labour-organization-adopts-convention-set-employment-standards-gig-workers-2026-06-12/>
- Levano, L. (2020). *Understanding the role of trust in online grooming*. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.29881.60002>
- Lim, J. (2025, 26 December). *Selangor's 30% local content rule to create fewer, bigger, higher-value data centre projects – BIMB*. The Edge Malaysia. <https://theedgema.com/node/787268>
- Malaysian Investment Development Authority (MIDA). (2025, 8 May). *MIDA powers up Malaysia's digital future at Data Centre Nexus*. <https://www.mida.gov.my/media-release/mida-powers-up-malaysias-digital-future-at-data-centre-nexus/>
- Newby, T. G., Wakefield, J., & Culp, K. (2021, 4 November). *FTC warns companies offering subscription services to avoid dark patterns*. Fenwick & West. <https://www.fenwick.com/insights/publications/ftc-warns-companies-offering-subscription-services-to-avoid-using-dark-patterns>
- O'Connell, R. (2003). *A typology of child cybersex exploitation and online grooming practices*. Cyber space Research Unit, University of Central Lancashire. <https://image.guardian.co.uk/sys-files/Society/documents/2003/07/17/Groomingreport.pdf>
- Saehan, R., Kaewdech, A., Sripongpun, P., Chamroonkul, N., Piratvisuth, T., Liangpunsakul, S., Kumwichar, P. (2025). *A nationwide population-based cross-sectional time series study of hospitalized chronic liver disease burden in Thailand from 2017 to 2022*. *Scientific Reports*, 15(1), 30715. <https://doi.org/10.1038/s41598-025-16645-7>
- Shrivastava, A., Lee, D., Chu, F., Park, M., Sachdeva, P., Shan, C., Chang, J., & Salazar, R. (2026, 22 June). *Beyond the spillover: Asia-Pacific, the next engine of data center demand*. McKinsey & Company. <https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-asia/countries-and-regions/southeast-asia/southeast-asia-perspectives/beyond-the-spillover-asia-pacific-the-next-engine-of-data-center-demand>
- spillover-asia-pacific-the-next-engine-of-data-center-demand
- Singapore Economic Development Board (EDB). (2022, 20 July). *Singapore pilots sustainable way to grow data centre capacity*. <https://www.edb.gov.sg/en/business-insights/insights/singapore-pilots-sustainable-way-to-grow-data-centre-capacity.html>
- Singhara Na Ayutthaya, S. (2026, 8 July). *Empowering Thailand's digital transformation* [PowerPoint presentation]. Data Center and Power Southeast Asia Summit 2026, Bangkok, Thailand.
- Tayman, W. K., Tucci, E., & González-Rivera, J. O. (2026, February). *FTC's "Click-to-Cancel" rule gets new life as FTC's enforcement wave continues to target negative-option sellers*. Goodwin Procter. <https://www.goodwinlaw.com/en/insights/publications/2026/02/alerts-practices-ba-ftcs-click-to-cancel-rule-gets-new-life>
- Teerakowitkajorn, K., & Tularak, W. (2020). *On-demand food delivery: Emerging realities in Thailand's platform-mediated work*. Friedrich-Ebert-Stiftung. <https://collections.fes.de/publikationen/ident/fes/18070>
- Thailand Development Research Institute (TDRI). (2025). *The impact of Grab services on the Thai economy*. <https://tdri.or.th/wp-content/uploads/2025/02/economic-impact-study-Grab-TH-.pdf>
- United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD). (2021). *Digital economy report 2021: Cross-border data flows and development: For whom the data flow*. https://unctad.org/system/files/official-document/der2021_en.pdf
- Vonderau, A. (2019). *Scaling the cloud: Making state and infrastructure in Sweden*. *Ethnos*, 84(4), 698-718. <https://doi.org/10.1080/00141844.2018.1471513>
- Walker, C. D. & Goldsmith, I. (2026, 17 February). *From energy use to air quality, the many ways data centers affect US communities*. <https://www.wri.org/insights/us-data-center-growth-impacts>
- Wyandotte Economic Development Council. (2025, 13 March). *Data centers provide communities with increased tax revenue*. <https://www.wyedc.org/media/p/item/61886/data-centers-provide-communities-with-increased-tax-revenue>
- Wyatt, H. (2021, 19 February). *Supreme Court judgment confirms employment status for Uber drivers*. Keystone Law. <https://keystonelaw.com/keynotes/supreme-court-judgment-confirms-employment-status-for-uber-drivers/>
- Xu, Ying. (2025, 20 February). *Household deleveraging: International practices*. International Monetary Fund. <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/002/2025/046/article-A002-en.xml#A002fn3>
- Yue, D. & Zeng, Y. (2026, 30 March). *The local economic effects of data center entry*. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.6497238>

ภาษาไทย

- Amarin TV. (2569, 11 กุมภาพันธ์). *เจนจีจีนหางานยาก แห่ทำละครแนวตลกปี 68 สร้างงานเกือบ 7 แสนตำแหน่ง*. <https://www.amarintv.com/spotlight/business-marketing/537946>
- Fairwork. (2568). *ผลการประเมิน Fairwork ประเทศไทย ประจำปี 2568: รวบรวมรากฐานสู่การทำงานที่เป็นธรรม*

- ในเศรษฐกิจแพลตฟอร์มของประเทศไทย. https://fair-work/wp-content/uploads/sites/17/2026/04/Fair-work-Thailand-Report-2025-TH-FINAL_PAGES-290326.pdf
- Hfocus. (2569, 22 มิถุนายน). *อย. นัดถล่มผู้ผลิต ‘โปรตีนอกไก่ปั่น’ 24 มิ.ย. นี้ หลังผลแล็บไม่ตรงฉลาก*. <https://www.hfocus.org/content/2026/06/38475>
- iLaw. (2569, 22 มิถุนายน). *ส่องร่างกฎหมายใหม่ เมื่อ Child grooming-sexting กำลังถูกผลักดันให้เป็นความผิดอาญา*. <https://www.ilaw.or.th/articles/58311>
- Li. (2569, 26 กุมภาพันธ์). *ธุรกิจละครสั้นในตลาดจีน. กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ*. <https://www.ditp.go.th/post/a81v0wi6v3hlyuul0jrbwuc3>
- Rathatip Khamnurak. (2569, 13 มกราคม). *เจาะลึกเทรนด์ฮิต ‘Micro Drama’ ละครสั้นแนวตลกขบขันที่ทำเอาติดหนึบจนขยายตลาดระดับโลก*. <https://ellethailand.com/5-things-about-micro-drama/>
- Rocket Media Lab. (2564, 23 กันยายน). *ไรเดอร์ไทย เป็นอยู่อย่างไร อยากรู้อะไรบ้าง*. <https://rocketmedia-lab.co/rider/>
- Rocket Media Lab. (2564, 8 ตุลาคม). *#สภาพพพพไรเดอร์ทั่วโลก*. <https://rocketmedialab.co/world-rider/>
- Rocket Media Lab. (2567, 22 มกราคม). *5 ปีไรเดอร์ไทย ต้องต่อสู้กับแพลตฟอร์มเรื่องใดบ้าง*. <https://rocketmedialab.co/rider-protest/>
- SCB Thailand. (2569, 9 กรกฎาคม). *ต้อนรับพลังความหนุ่มมีที่มาแรงที่สุดในชั่วโมงนี้*. <https://www.facebook.com/share/p/1C18VDyn8v/>
- Smart SME. (2565, 21 มีนาคม). *เปิดรายได้ไรเดอร์ วิ่งงาน 1 วันได้เงินเท่าไร*. <https://smartsme.co.th/content/246625/>
- SPACEBAR. (2568, 30 มกราคม). *ทำความรู้จัก ‘Micro Drama’ หรือ ‘ละครสั้นแนวตลก’ จากจีน*. <https://www.spacebar.th/culture/chinese-micro-drama-viral>
- Terodigital. (2569, 1 มิถุนายน). *“โอม พ่อบ้านเลี้ยงเดี่ยว” ขอโทษสังคม อัน! เด็กในคลิปคือลูกสาวตน 100% | 29 พ.ค. 69 | อกไม่เลี้ยง [Video]*. YouTube. https://www.youtube.com/watch?v=by66p_l6OXM
- Thai PBS. (2568, 10 มกราคม). *เตือนภัย “เด็ก” สถิติ 1 ปี ถูกล่อลวงละเมิดทางเพศออนไลน์ 346 คดี*. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/348051>
- Thai PBS. (2569ก, 27 พฤษภาคม). *เบื้องหลังคลิปไวรัล “ครอบครัวรักบ๊อง” ไรเดอร์สู้ชีวิต ถูกบริษัทจีนจ้างทำคอนเทนต์*. <https://www.facebook.com/share/p/18pjDtG54D/>
- Thai PBS. (2569ข, 1 มิถุนายน). *เตือนภัย แก๊งสแกมเมอร์ ลวงเด็กหาย!* <https://www.facebook.com/share/p/193Wrwasse/>
- Thai PBS. (2569ก, 9 กรกฎาคม). *DSI รวบผู้ต้องหาค้าสื่อลามกเด็กผ่านโซเชียล พบเด็กและเยาวชนตกเป็นเหยื่อหายกว่า 300 คน*. <https://www.thaipbs.or.th/news/content/508057>
- The Muu Bar. (2569, 26 มิถุนายน). *THE MUU RUN : วิ่งแลก HIGHBALL*. <https://www.facebook.com/share/p/1DMrMTTVCV/?mibextid=wwXlfr>
- TNN Thailand. (2569, 11 มีนาคม). *นักศึกษา มจร. ทำ AI ตรวจตัว ช่วยรักษามะเร็งให้คนไทย รู้ผลไวใน 7 วินาที ลดการตรวจหลอกลวง!* <https://www.tnnthailand.com/tech/228143/>
- กรมการจัดหางาน. (2569, 29 พฤษภาคม). *กรมการจัดหางานตรวจเข้ม! ไม่ปล่อยต่างชาติแย่งอาชีพคนไทย เผยปี 69 ตรวจสอบแล้วกว่า 7 แสนคน ดำเนินคดีกว่า 3 พันราย*. https://www.doe.go.th/prd/main/news/param/site/1/cat/7/sub/0/pull/detail/view/detail/object_id/102614
- กรมกิจการเด็กและเยาวชน. (2569, 22 กรกฎาคม). *รายงานสถิติการรับแจ้งเหตุและสภาพปัญหาเด็กของกรมกิจการเด็กและเยาวชน*. <https://bi.dcy.go.th/views/DCY007/Dashboard?%3Aiid=1&%3Aembed=y#1>
- กรมประชาสัมพันธ์. (2568, 25 เมษายน). *การบริหารจัดการน้ำในภาคเกษตรกรรมไทย*. <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/383130>
- กรมประชาสัมพันธ์. (2569ก, 9 พฤษภาคม). *รอยเท้าดิจิทัล (Digital Footprint): ร่องรอยที่คุ้นหูที่อาจเป็นลายแทงของอาชญากร*. <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/501211>
- กรมประชาสัมพันธ์. (2569ข, 26 มิถุนายน). *เตือนภัย! ผู้ปกครองโปรดระวัง “สกุขซีเซมิเดีย” ของเล่นอันตราย เสี่ยงเจ็บตัวและติดเชื้อ*. <https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/516524>
- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. (2569, 21 พฤษภาคม). *กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยผลเฝ้าระวัง “เนื้อสัตว์แปรรูป” พบในทหรต-ในทหรตบางผลิตภัณฑ์ ในระดับสูงเกือบ 50 เท่า แนะนำประชาชนบริโภคอย่างพอเหมาะ ลดความเสี่ยงสะสมสารก่อมะเร็งในระยะยาว*. <https://www.dmscmoph.go.th/th/detailAll/3646/nw/25>
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (ม.ป.ป.). *กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง*. <https://ewf.labour.go.th/>
- กรมสุขภาพจิต. (2569). *รายงานการทบทวนงานวิจัยผลกระทบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่อการพัฒนาการและสุขภาพจิตเด็ก*. <https://www.mhc10.go.th/myinfo/20260126093230.pdf>
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2569, 9 กรกฎาคม). *รายงานสถานการณ์ภัยพิบัติด้านการเกษตร*. <https://www.moac.go.th/warning-files-481491791903>
- กฤษณ์ จินดาวงศ์. (2569, 6 กรกฎาคม). *ภาคเกษตรไทยกับความเสียหายแล้งจาก Super El Nino 2026*. Krunghai COMPASS. https://krunghai.com/Download/economyresources/EconomyResourcesDownload_3272Research_Note_06_07_69.pdf?utm_source=chatgpt.com
- กฤตพล สุธีภัทรกุล. (2569, 25 มิถุนายน). *‘สกุขซีเซมิเดีย’ มีสารก่อมะเร็งเกินมาตรฐาน แนะนำอย่าซื้อของไม่มียี่ห้อ ตรวจสอบเครื่องหมายความปลอดภัย*. กรุงเทพฯธุรกิจ. <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/1240078>
- กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์. (2569, 3 เมษายน). *โครงการพัฒนาสื่อเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันภัยอาชญากรรมออนไลน์และข้อมูลบิดเบือนเรื่องเศรษฐกิจไทย*. <https://www.thaimediafund.or.th/2026/04/03/media-literacy/>
- กองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2566). *แผนปฏิบัติการกองทุนสงเคราะห์ลูกจ้าง ประจำปีบัญชี 2567-2569 และแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี 2567*. https://ewf.labour.go.th/attachments/article/65/action_plan_67.pdf
- กิริยา ครองแก้ว. (2568, 7 มกราคม). *ไขความลับซีรีส์วายไทย เหตุใดจึงติดเทรนด์โลก. ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB EIC)*. <https://www.scbeic.com/th/detail/file/product/9687/h3fuc83e5r/In-focus-BL-GL-20250107.pdf>
- เกรียงศักดิ์ ธีระโกวิทขจร. (2563, 4 ธันวาคม). *พร 3 ข้อของเนชั่นแนลเดอซี*. Thai PBS. <https://www.thaipbs.or.th/decode/20201106>
- ข่าวสดออนไลน์. (2569ก, 2 พฤษภาคม). *จีนสั่งแบนละครแนวตลกขบขัน เศรษฐกิจสาวชาวบ้าน บอกมอมเมา*
- ประชาชน. https://www.khaosod.co.th/special-stories/news_10230060
- ข่าวสดออนไลน์. (2569ข, 8 กรกฎาคม). *ตำรวจเชียงใหม่ จัดโปรโมชัน รังแกต๋ม สั่งให้ยกเลิกทันที*. https://www.khaosod.co.th/around-thailand/news_10314896
- จีรพงษ์ ประเสริฐพลกรัง. (2569, 21 มีนาคม). *4 แสกดตี! ‘โจรสลัดเบอร์ลวดเด็ก’ ปลุกคนไทยหยุดภัยออนไลน์ใกล้ตัว*. ฐานเศรษฐกิจ. <https://www.thansettakij.com/technology/654476>
- ชลธิชา ทักษิณาวะศน์. (2568, 4 พฤศจิกายน). *ไทยไม่มีกฎหมายเอาผิด child sexual grooming และเราต้องรอให้เด็กเสี่ยงถูกล่วงละเมิดก่อนถึงโทษได้: ดร. สิริทิพย์ สมใจ*. The101.world. <https://www.the101.world/child-grooming-law-gap/>
- ฐานเศรษฐกิจ. (2568, 26 ธันวาคม). *เปิดสถิติ คนไทย 7.7 ล้านคน เสี่ยงเกิดภาวะหยุดหายใจขณะหลับ*. OIC E-Library. <https://elibrary.oic.or.th/article/694e013cb613e>
- ฐานเศรษฐกิจ. (2569, 16 มีนาคม). *เปิดคลัง ‘ซีรีส์แนวตลก’ หลอกดูฟรีแต่ดูเงินเกลี้ยงบัญชี*. <https://www.thansettakij.com/technology/654002>
- ไทยรัฐ. (2568ก, 18 มีนาคม). *กรม.ไฟเขียว เพิ่มโทษการทำผิดต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์ 5 ประเภทในประมวลกฎหมายอาญา*. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2847906>
- ไทยรัฐ. (2568ข, 1 กันยายน). *พาณิชย์ปลื้มซีรีส์วายไทย โกอินเตอร์ เปิดแผนดันส่งออกก็กักปิ่นนำร่องอังกฤษ-ลาตินอเมริกา*. https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2879777
- ไทยรัฐ. (2569ก, 15 มกราคม). *ระวัง! ซีรีส์แนวตลก เสี่ยงโดนดูเงิน-ข้อมูล แคดดูตอนต่อไปก็ตกเป็นเหยื่อได้*. https://www.thairath.co.th/money/tech_innovation/tech_companies/2908044
- ไทยรัฐ. (2569ข, 17 เมษายน). *“ซีรีส์แนวตลก” ขอฟท์ทาวเวอร์ใหม่ พร้อมเป็นหัวหอกสำคัญขับเคลื่อนเศรษฐกิจ*. https://www.thairath.co.th/money/business_marketing/trends/2927019
- ไทยรัฐ. (2569ก, 4 สิงหาคม). *ปีโอไอจีระเบียบลงทุน “ดาต้าเซ็นเตอร์” เพิ่ม 4 เฌนโยชน์ลั่นกรอง*. https://www.thairath.co.th/money/economics/thai_economics/2950364
- ธงชัย พรมสวัสดิ์. (2569, 22 กรกฎาคม). *Data Center: เราต้องประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ก่อนสายเกินไป*. <https://www.bangkokbiznews.com/opinion/1244087>
- นงนุช จินดารัตนาภรณ์ และ สลัดจิต ชื่นชม. (2569). *การสำรวจพฤติกรรมกรรมการอาหารที่ไม่ดีต่อสุขภาพของเยาวชนและประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร*. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. https://ipsr.mahidol.ac.th/wp-content/uploads/2026/03/615-Unhealth-Behavior-BKK_compressed.pdf
- นवल สุขเกษม. (2565). *ปัญหากฎหมายการจ้างงานบนแพลตฟอร์ม (แพลตฟอร์ม) [การค้นคว้าอิสระปริญญาโท]*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. https://ethesis.archive.library.tu.ac.th/thesis/2022/TU_2022_6201033039_17217_24902.pdf
- บริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด. (ม.ป.ป.). *ข้อมูลในรายงานข้อมูลเครดิตจะอัปเดตสถานะบัญชีและยอดหนี้ อย่างไร เมื่อไร*. <https://www.ncb.co.th/ncb-info-graphic/credit-bureau-report-update-debt-5/>
- ปกป้อง สารบรรณ, สุภกรัณ อธิคมสุวรรณ, และ จุฑาทิพย์ วรรณรัตน์. (2569). *การรับรู้สิทธิกรณีฉุกเฉินตามพระราช*

บัญญัติคุ้มครองแรงงานของลูกจ้างในสถานประกอบกิจการ จังหวัดอุดรธานี. วารสารสมาคมนักวิจัย, 31(1), 67-82. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jar/article/download/284021/191202>

ประชาชนดิจิทัลธุรกิจ. (2569, 7 สิงหาคม). เอกชนชี้ไทยมีศักยภาพเป็นศูนย์กลาง Data Center เน้นเร่งแก้ไขข้อจำกัดด้านน้ำ-ไฟฟ้า. <https://www.prachachat.net/economic/news-2048579>

เปรมปภัต ผลิตผลการพิมพ์. (2568, 25 พฤษภาคม). เทคโนโลยีช่วยยั้ง Grooming ป้องกันอาชญากรรมทางเพศต่อเด็กออนไลน์. ThaiPublica. <https://thai-publica.org/2025/05/newgrooming83-grooming/>

พรพจน์ นันทราภ และ พงษ์ประภา นภาพฤกษ์ชาติ. (2568). ธุรกิจ data center โตแรง หนุนธุรกิจ eco system. Krungthai COMPASS. https://krungthai.com/Download/economyresources/EconomyResourcesDownload_502Data_Center_Ecosystem.pdf

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568. (2568, 9 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 142 ตอนที่ 57 ก, หน้า 8-30. <https://ratchakitcha.soc.go.th/documents/83910.pdf>

พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541. (2541, 20 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 115 ตอนที่ 8 ก, หน้า 33. <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2541/A/008/1.PDF>

พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560. (2560, 24 มกราคม). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 10 ก, หน้า 26. <https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2560/A/010/24.PDF>

พวงชมพู ประเสริฐ. (2569, 24 มิถุนายน). ออ.ลุยจัดการ 'โปรตีนตกปลา' กรณีงูเห่าลอก ใส่ตุ๋นมาเจอคุก-ปรับ. กรุงเทพธุรกิจ. <https://www.bangkokbiznews.com/health/public-health/1239916>

ภัสสิลา ธนบุรณ์นิพัทธ์. (2564, 24 กรกฎาคม). "สื่อ" กับความรุนแรง. สสว. <https://researchcafe.tsri.or.th/media-violence/>

มูลนิธิปวีณหงส์เพื่อเด็กและสตรี. (2568, 10 มกราคม). "ปวีณา" แฉลงผลการดำเนินงานปี 2567 และสถิติรับร้องทุกข์ 5,647 ราย พบอาชญากรรมออนไลน์พุ่ง. <https://www.pavnafoundation.or.th/post/ftnfysoqvol>

มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก (ECPAT) องค์การตำรวจสากล (INTERPOL) และ องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF). (2565). *Disrupting harm in Thailand: หลักฐานเกี่ยวกับการแสวงหาประโยชน์และการล่วงละเมิดทางเพศเด็กทางออนไลน์*. <https://www.unicef.org/thailand/media/8441/file/Disrupting%20Harm%20in%20Thailand%20TH.pdf>

รพีภูมิ ลาภมาก. (2568, 18 มีนาคม). แนวโน้มธุรกิจอุตสาหกรรม ปี 2568-2570: อุตสาหกรรมดาวเด่นเทคโนโลยี. วิจัยกรุงศรี. <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/services/data-center/io/io-data-center-2025-2027>

รพีภูมิ ลาภมาก. (2569, 23 มีนาคม). โอกาสและความท้าทายดาวเด่นเทคโนโลยีในอาเซียน. วิจัยกรุงศรี. <https://www.krungsri.com/th/research/research-intelligence/data-center-competitiveness-2026>

โรงพยาบาลจุฬารัตน์ 9 แอร์พอร์ต. (2569). 7 สัญญาณเตือนควรตรวจ Sleep Test. <https://ch9airport.com/th/seven-warning-sleep-test/>

ลงทุนเกิร์ล. (2569, 12 มิถุนายน). ซีรีส์ BL และ GL ไทยซอฟต์แวร์มูลค่า 5 พันล้าน โต 20% ต่อปี. <https://www.longtungirl.com/21692>

วนิดา เปาอินทร์. (2569, 7 มิถุนายน). สอนเด็กเอาตัวรอดจากการล่วงละเมิดทางเพศ "No-Go-Tell". <https://www.oscc.consulting/media/41>

วริทธิ์ ศิริสัตยวงค์ และ อนันตพร ลากลักการ. (2568, 15 กันยายน). ตลาดเกมออนไลน์ไทยปี 2568 คาดโต 2.8% แรงหนุนจากผู้เล่น-ยอดใช้จ่ายเพิ่ม. ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/IAO146-ONLINE-GAME-BIZ-FB-2025-09-15.aspx>

วิชัย เอกพลากร และ เรืองฤดี ปธานวนิช (บก.). (2569). รายงานการสำรวจสุขภาพประชาชนไทยโดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2567-2568 สุขภาพเด็ก. คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล รามาธิบดีมหาวิทยาลัยมหิดล. https://thai-nhes.com/MiddleFiles/Reports_nhe/7-kid/child_report_nhes7_online.pdf

วิริยาภรณ์ จันทะวิทย์. (2569). การเปลี่ยนผ่านสู่ทฤษฎีละครสั้นแนวตั้งไทย: มุมมองผ่านภาษาภาพและการเล่าเรื่อง. วารสารเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มทร. พระนคร, 11(1), 99-116. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/jmctmutp/article/view/286407/190313>

วิลาลินี ฉายรัตน์ตระกูล. (2564). รายงานแพลตฟอร์ม. วิจัยปริทัศน์, 13, 1-7. <https://pr.parliament.go.th/server/api/core/bitstreams/09aabb7f-ff24-4b9f-82cf-45a43db97f84/content>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในสิงคโปร์ (BIC). (2569, 7 พฤษภาคม). สิงคโปร์กับยุทธศาสตร์ Data Centre สีเขียว: การเติบโตของเศรษฐกิจดิจิทัลต้องมาพร้อมความยั่งยืน. <https://thaibizsingapore.com/news/main/directions/green-data-centre/>

ศูนย์ต่อต้านการฉ้อโกง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). สถิติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต. <https://humanttrafficking.police.go.th/สถิติการปราบปรามการล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต>

ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB EIC). (2568). ความสำเร็จของการปรับโครงสร้างหนี้ครัวเรือนไทย ผ่านมุมมองข้อมูลเครดิตบูโร. <https://www.scbeic.com/th/detail/file/product/9996/he9ar42daf/in-focus-NCB-20251226.pdf>

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI). (2568, 6 พฤศจิกายน). มาตรการทางกฎหมาย เพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองแรงงานอิสระ. <https://tdri.or.th/2025/11/gigworker-protection-law-article/>

สภาองค์กรของผู้บริโภค. (2569, 22 มิถุนายน). อังกฤษคุมเข้มโซเชียลมีเดีย ห้ามเด็กต่ำกว่า 16 ปีใช้ ไทยเสนอคุมอัลกอริทึม + โฆษณา. https://www.tcc.or.th/202669_uk-banned-social-under-16_article/

สรศักดิ์ เจริญกิตติศักดิ์. (2568, 18 ธันวาคม). สัญญาณอันตราย ออนไลน์กรูมมิ่ง (Online Grooming). ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. <https://bict.moe.go.th/สัญญาณอันตราย-ออนไลน์กรูมมิ่ง>

สร้อยบุญย์ บุญรัตน์. (2569, 21 พฤษภาคม). เจาะลึกตลาด Microdrama โลกปี 2025-2026. สำนักงาน กสทช. <https://researchhub.nbtc.go.th/Publications/3/EO/G6M7E3>

สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน. (2568). *รับฟังความคิดเห็น เรื่อง ร่างหลักเกณฑ์ โครงการนำร่อง*

การซื้อขายไฟฟ้าพลังงานหมุนเวียนในรูปแบบการทำสัญญาซื้อขายพลังงานไฟฟ้าได้โดยตรง (Direct Power Purchase Agreement: Direct PPA) ผ่านการขอใช้บริการระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (Third Party Access: TPA) สำหรับศูนย์ข้อมูล (Data Center). <https://www.erc.or.th/th/listen-to-opinions/580>

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI). (2569, 15 มกราคม). ปีโอเคะลงทุนดาวเด่นเซกเตอร์ 7 โครงการมูลค่ากว่า 9.6 หมื่นล้าน. https://www.boigoth/upload/content/PR7_2569TH.pdf

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.). (2569ก, 9 มิถุนายน). ตำรวจสอบสวนกลาง (CIB) ร่วม กรมศุลกากร อย. และ สสจ.ปทุมธานี บุกโรงงานเถื่อนผลิตหมอยาลูกชิ้น ไร้ อย. ส่งขายทั่วประเทศ มูลค่ากว่า 7 ล้านบาท. <https://www.fda.moph.go.th/news/cib906>

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.). (2569ข, 24 มิถุนายน). อย. เชิญผู้ประกอบการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารไทย จัดเวทีชี้แจงแนวทางการกล่าวอ้างโปรตีนบนฉลาก สร้างความเชื่อมั่นผู้บริโภคและความเป็นธรรมทางการค้า. <https://www.fda.moph.go.th/news/240669>

สำนักงานจัดหางานจังหวัดพังงา. (2568, 21 เมษายน). กรมการจัดหางาน เผยผลตรวจสอบต่างชาติที่ทำงานปี 68 ทะลุกว่า 5 แสนราย พบกระทำผิด 2,575 คน. https://www.doe.go.th/prd/phangnga/news/param/site/115/cat/7/sub/0/pull/detail/view/detail/object_id/91163

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.). (2569, 13 กรกฎาคม). สนค. ชี้ "ซีรีส์แนวตั้ง" โอกาสดิจิทัลคอนเทนต์ไทย ต่อยอดความเป็นไทยสู่ตลาดโลก. <https://www.tpsgo.th/news/2607-0000000007>

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.). (ม.ป.ป.). รายงานสถานการณ์ธุรกิจบริการซอฟต์แวร์และดิจิทัลประจำปี 2567-2568. <https://www.tpsgo.th/info/graphic/detail/2602-0000000001>

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA). (2569, 12 มิถุนายน). ละครแนวตั้ง ความบันเทิงสายตรงมา ที่มาพร้อมทั้งโอกาสและความเสี่ยง. <https://www.nia.or.th/vertical-drama-opportunity-risk>

สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล. (ม.ป.ป.). Platform Co-op แพลตฟอร์มทางเลือกสู่ Gig Economy ที่เป็นธรรม. <https://www.depa.or.th/en/article-view/platform-co-op-gig-economy>

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2568, 7 สิงหาคม). สรุปผลที่สำคัญการใช้ไอซีทีของเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2567. https://www.nso.go.th/nsoweb/storage/survey_detail/2025/20250808095847_86212.pdf

พรรคภูมิใจไทย. (2564). ไรเดอร์-อีโร-ไซด์รอน: สภาพการทำงานและหลักประกันทางสังคมของแรงงานส่งอาหารบนเศรษฐกิจแพลตฟอร์มในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. https://d2fbbf4d-1c4d-4a3d-8c0f-12c681c9a53d.usrfiles.com/ugd/d2fbbf_5d5061738a3641be8cc6e404ae30d097.pdf

อินทรีพิทักษ์ เจริญรัตน์. (ม.ป.ป.). ละครแนวตั้ง ดูแล้วหยุดไม่ได้ นี่ไม่ใช่แค่ซีรีส์ แต่คือเครื่องจักรเศรษฐกิจแพลตฟอร์มที่เงินกำลังส่งออก. Creative Thailand. https://www.creativethailand.org/article-read?article_id=35046

สถานการณ์ทางสังคมที่สำคัญ

1 | Online Grooming: ความเสี่ยงที่ซ่อนอยู่ในโลกเสมือน

เริ่มจากการพูดคุย เอาใจใส่
ทำให้เด็กรู้สึกที่ "มีใครสักคนเข้าใจ"
เพื่อนำไปสู่การแสวงหาประโยชน์รูปแบบต่าง ๆ

ช่องว่างไม่ได้อยู่ที่
ความรู้
เพียงอย่างเดียว

- ✓ **58%** รู้ว่าการเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวให้คนแปลกหน้าทางออนไลน์เสี่ยงมาก
- ! **แต่ 47%** ให้ข้อมูลดังกล่าว
- ! **10%** เคยนัดพบบุคคลที่รู้จักครั้งแรกผ่านอินเทอร์เน็ต

ปี 2567 เด็กถูกล่อลวงละเมิดทางเพศผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น 3.8 เท่า จากปี 2562
และปี 2568 มีเด็กหายเกี่ยวข้องกับสแกมเมอร์ 19 คน จาก 11 คนจากปี 2567

ไทยเริ่มขับเคลื่อนมาตรการคุ้มครองเด็กเกี่ยวกับการกระทำผิดผ่านสื่อออนไลน์

แนวทางต่างประเทศ

กฎหมายกำหนดให้แพลตฟอร์มรับผิดชอบ

เทคโนโลยีป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง

USA : Bark
UK : SafeToNet
India : ReThink
Netherlands : Sweetie

2 | ละครแนวตั้ง : ความบันเทิงรูปแบบใหม่กับผลกระทบที่สังคมต้องจับตา

ไทย ครึ่งปีแรกของปี 2568

มียอดดาวน์โหลดแอปพลิเคชันละครแนวตั้งเป็นอันดับ 6 ของโลก
และไตรมาสแรกปี 2568

มียอดซื้อขายในแอปพลิเคชัน 7.75 ล้าน USD
เป็นอันดับ 3 ของตลาดนอกประเทศจีน

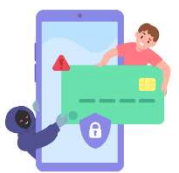

โอกาสใหม่อุตสาหกรรมสื่อและบันเทิง

- ดึงผู้ผลิตรุ่นใหม่เข้าสู่อุตสาหกรรม
- โมเดลธุรกิจและรายได้แบบใหม่
- เผยแพร่วัฒนธรรมไทยสู่ตลาดโลก

ความท้าทายที่ต้องพิจารณา

1. สูตรสำเร็จเนื้อหาและการสร้างค่านิยม เช่น การแก้แค้น
2. การใช้สื่อของกลุ่มผู้ชมเปราะบาง เช่น เด็ก ผู้สูงอายุ
3. การถูกใช้เป็นช่องทางหลอกลวงทางออนไลน์

แนวทางต่างประเทศ

China : ระงับเนื้อหาที่ส่งเสริมค่านิยมไม่เหมาะสม

USA : เน้นคุ้มครองผู้บริโภคควบคุมเฉพาะเนื้อหาผิดกฎหมาย

ข้อเสนอแนะสำหรับไทย

- ให้ผู้ผลิตและกลไกตลาดกำหนดทิศทางของเนื้อหา
- ส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อ
- สนับสนุนพื้นที่แลกเปลี่ยนความเห็นเกี่ยวกับสื่อ

3 | แรงงานแพลตฟอร์ม : เมื่อการคุ้มครองต้องก้าวให้ทันการจ้างงานยุคดิจิทัล

แรงงานแพลตฟอร์มทั่วโลก 154-435 ล้านคน
(4.4-12.5% ของกำลังแรงงาน)

แม้มีบทบาทต่อเศรษฐกิจมากขึ้น
แต่ยังมีช่องว่างในการคุ้มครอง

ปัญหาที่แรงงานแพลตฟอร์มเผชิญ

1. รายได้และสวัสดิการไม่มั่นคง
2. ความเสี่ยงด้านสุขภาพและความปลอดภัย
3. การบริหารจัดการขาดความโปร่งใส

ก้ำกึ่งระหว่างลูกจ้างและผู้ประกอบอาชีพอิสระ

กรณีศึกษา Grab

ปี 2566 สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ 1.8 แสนล้านบาท
(1% ของ GDP)

เกิดการจ้างงาน 2.8 แสนตำแหน่ง

แนวทางต่างประเทศ

UK : ใช้กฎหมายแรงงานเดิมโดยศาลพิจารณาจากสภาพการทำงานจริง

Italy & Spain : ออกกฎหมายเฉพาะแรงงานแพลตฟอร์ม

ข้อเสนอแนะสำหรับไทย

- กำหนดหน้าที่ของผู้ให้บริการแพลตฟอร์ม เช่น เปิดเผยข้อมูลอัลกอริทึม
- เร่งผลักดันร่าง พ.ร.บ. ส่งเสริมและคุ้มครองผู้ประกอบการอาชีพอิสระ พ.ศ.
- ส่งเสริมให้แรงงานแพลตฟอร์มสามารถรวมตัว/จัดตั้งองค์กรผู้แทนแรงงาน

ตารางการเผยแพร่

2569

สิงหาคม

รายงานภาวะสังคมไทย
ไตรมาสสอง ปี 2569

2569

กันยายน

รายงานการวิเคราะห์
สถานการณ์ความยากจนและ
ความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย
ปี 2568

2569

ตุลาคม

2569

พฤศจิกายน

รายงานภาวะสังคมไทย
ไตรมาสสาม ปี 2569

2569

ธันวาคม

รายงานดัชนี
ความก้าวหน้าของคน
ปี 2568

2570

มกราคม

2570

กุมภาพันธ์

รายงานภาวะสังคมไทย
ไตรมาสสี่ และภาพรวม
ปี 2569

2570

มีนาคม

2570

เมษายน

2570

พฤษภาคม

รายงานภาวะสังคมไทย
ไตรมาสหนึ่ง ปี 2570

2570

มิถุนายน

2570

กรกฎาคม

กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม (กขส.)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100

ผู้ประสานงาน / Contact Person

หากต้องการทราบรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาสอบถามได้ที่

E-mail : Boontawee.t@nesdc.go.th

โทร. 0-2280-4085 ต่อ 3615

